

ปัจจัยจูงใจในการเลือกเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษาระดับมัธยมศึกษาของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สถาบันราชภัฏ

ปริญาพนธ์
ของ
นางญา ก้าหงฤทธิ์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาระดับมัธยมศึกษา
พฤษภาคม 2548
ลิขสิทธิ์เป็นของ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปัจจัยจูงใจในการเลือกเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัยของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สถาบันราชภัฏ

บทคัดย่อ
ของ
นางญา กำแพงฤทธิ์

27 ก.ค. 2548

S 122140

เสนอตอบบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัย
พฤษภาคม 2548

นางญา คำแหงฤทธิ์ (2548) ปัจจัยจูงใจในการเลือกเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัยของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สถาบันราชภัฏ ปรินญาณิพนธ์ กต ม (การศึกษาปฐมวัย) กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ คณะกรรมการควบคุม รองศาสตราจารย์ ดร กุลยา ดันติผลาชีวะ, อาจารย์ ดร ราชันย์ บุญธิมา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัจจัยจูงใจในการเลือกเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัยของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ของสถาบันราชภัฏ และเพื่อเปรียบเทียบปัจจัยจูงใจในการเลือกเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัยจำแนกตาม เพศของนักศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพของผู้ปกครอง ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครองและความต้องการของผู้ปกครอง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นนักศึกษา ระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2546 ในสถาบันราชภัฏ ที่เปิดสอนตามหลักสูตรวิทยาลัยครู สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัยจำนวน 907 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามสร้างโดยผู้วิจัย มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.90 การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่า ที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการศึกษาพบว่า

1 ปัจจัยจูงใจในการเลือกเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัยของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สถาบันราชภัฏในอันดับแรกคือ ความสนใจของตนเอง

2 ปัจจัยจูงใจในการเลือกเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัยของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สถาบันราชภัฏจำแนกตาม เพศของนักศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความต้องการของผู้ปกครองไม่แตกต่างกัน ยกเว้นจำแนกตาม อาชีพของผู้ปกครองและฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครองมีปัจจัยจูงใจในการเลือกเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 05 และ 01

DESIRED MOTIVE FACTORS ON STUDYING AN EARLY CHILDHOOD PROGRAM OF
FIRST YEAR STUDENT AT RAJABHAT INSTITUTE

AN ABSTRACT
BY
NATHAYA KAMHANGRIT

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree in Early Childhood Education
at Snnakhannwirot University

May 2005

Nathaya Kamhangnt (2005) *Desired Motive Factors on Studying Early Childhood Education Program of Freshmen at Rajabhat University* Master thesis MEd (Early Childhood Education), Bangkok Graduate School Srinakharinwirot University , Advisor Committee Assoc Prof Dr Kulaya Tantiphlachiva,
Dr Rachun Boonthima

This study aimed at investigating the motive factors on studying early childhood education program of freshmen at Rajabhat University according to students' gender, academic achievement, parent's occupation, parent's economy, and parent's needs The subjects consisted of 907 freshmen studying on early childhood education program at Rajabhat University during 2004 academic year Questionnaire with reliability of .90, was administered and then data were analyzed by percentage, mean, standard deviation, t-test, and One Way Analysis of Variance

The results revealed that

- 1 The first desired motive factor on studying early childhood education program of freshmen at Rajabhat University was program knowledge

- 2 There was no significant difference among that of desired motive factors on studying early childhood education program of freshmen according to gender, academic achievement and parent's needs whereas there was significant difference at .05 and .01 level among that of freshmen according to parent's occupation, and parent's economy, respectively

งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัย
จาก
ทบวงมหาวิทยาลัย

ปริญญานิพนธ์

เรื่อง

ปัจจัยจูงใจในการเลือกเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษาศูนย์ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สถาบันราชภัฏ

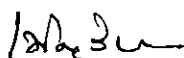
ของ

นางนงนุช ก่ำแหงฤทธิ์

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศูนย์

ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

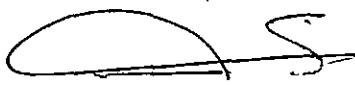
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญศิริ จีระเดชากุล)

วันที่ 19 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2548

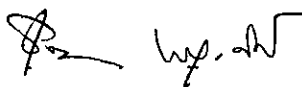
คณะกรรมการสอบปริญญานิพนธ์

ประธาน

(รองศาสตราจารย์ ดร.กุลยา ตันติผลาชีวะ)

กรรมการ

(อาจารย์ ดร.ราชนันท์ บุญธิมา)

กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(อาจารย์ ดร.สุจินดา ขจรรุ่งศิลป์)

กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(รองศาสตราจารย์ ดร.สิริมา ภิญโญนนตพงษ์)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดีด้วยความกรุณาอย่างสูงจาก รองศาสตราจารย์ ดร.กุลยา ตันติผลาชีวะ ประธานควบคุมปริญญานิพนธ์ และ อาจารย์ ดร.ราชันย์ บุญธิมา กรรมการ ที่ให้คำแนะนำข้อคิดและตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆด้วยความเอาใจใส่ ความเมตตากรุณาเป็นอย่างดีมาโดยตลอด ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์ และอาจารย์ ดร.สุจินดา ขจรรุจศิริ ที่กรุณาให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ทำให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ วัฒนา ปุณณฤทธิ์ อาจารย์กรวิภา สรรพกิจจานง และ อาจารย์จุฬารัตน์ อินนุพัฒน์ ที่ได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญและให้คำแนะนำ ตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ให้มีคุณภาพ

ขอกราบขอบพระคุณท่านอธิการบดี ผู้อำนวยการสถาบันวิจัย อาจารย์ และนักศึกษา สถาบันราชภัฏเชียงราย สถาบันราชภัฏเชียงใหม่ สถาบันราชภัฏลำปาง สถาบันราชภัฏอุตรดิตถ์ สถาบันราชภัฏกำแพงเพชร สถาบันราชภัฏนครสวรรค์ สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม สถาบันราชภัฏมหาสารคาม สถาบันราชภัฏเลย สถาบันราชภัฏสกลนคร สถาบันราชภัฏนครราชสีมา สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์ สถาบันราชภัฏสุรินทร์ สถาบันราชภัฏราชชนดิรินทร์(ฉะเชิงเทรา) สถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา สถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลัยการณธ์ สถาบันราชภัฏรำไพพรรณี สถาบันราชภัฏกาญจนบุรี สถาบันราชภัฏนครปฐม สถาบันราชภัฏเพชรบุรี สถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช สถาบันราชภัฏภูเก็ต สถาบันราชภัฏสงขลา สถาบันราชภัฏสุราษฎร์ธานี สถาบันราชภัฏจันทรเกษม สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา สถาบันราชภัฏพระนคร สถาบันราชภัฏสวนดุสิตและสถาบันราชภัฏสวนสุนันทาที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ และให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในด้านสถานที่เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล ตลอดจนให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามและอำนวยความสะดวกในการวิจัยครั้งนี้ให้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่ออนันต์ สกลกิจผล คุณแม่วิเชียร สกลกิจผล คุณสุทัศน์ กำแพงฤทธิ์ ซึ่งเป็นผู้สนับสนุนส่งเสริมการศึกษาของผู้วิจัยอย่างยิ่งตลอดมา ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ประจำสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัยทุกท่านที่ได้กรุณาให้การอบรมสั่งสอน ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ทักษะ ประสบการณ์ที่ดีและมีคุณค่ายิ่งแก่ผู้วิจัยจนทำให้ประสบความสำเร็จในการศึกษา

ขอขอบคุณ คุณอาลี วงแหวน คุณวรรณุช เสนีวงศ์ ณ อยุธยา คุณธนธร เจริญราช คุณลักษณา ฤทธาคนี คุณทิพวรรณ อธิกุลสินธ์ คุณเพชรรัตน์ เบี้ยเลี่ยม คุณปัทมา คุณเวทย์วิริยะ คุณปาริชาติ ปิติพัฒน์ และขอขอบคุณพี่ๆ เพื่อนๆ น้องๆ นิสิตปริญญาโท สาขาการศึกษาปฐมวัยทุกท่านที่มีส่วนช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ คำปรึกษาตลอดจนเป็นกำลังใจในการทำปริญญานิพนธ์ด้วยดีตลอดมา

คุณคาและประโยชน์ของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณของบุพการีทั้งสองที่ได้อบรมเลี้ยงดูให้โอกาสทางการศึกษาแก่ผู้วิจัย และพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้แก่ผู้วิจัย ทำให้ผู้วิจัยได้รับประสบการณ์อันทรงคุณค่ายิ่ง

นาฏยา กาแหงฤทธิ์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	3
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	3
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	3
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	3
ตัวแปรที่ศึกษา	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า	6
สมมุติฐานของการศึกษาค้นคว้า	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยจูงใจในการเลือกเรียนโปรแกรมการศึกษาปฐมวัย	8
ความหมายของแรงจูงใจ	8
ประเภทของแรงจูงใจ	9
ปัจจัยจูงใจในลักษณะแรงขับ	10
ทฤษฎีที่เกี่ยวกับแรงจูงใจ	11
ปัจจัยจูงใจในการเข้าเรียน	12
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับโปรแกรมการศึกษาปฐมวัย	28
หลักสูตรครูปฐมวัย	28
หลักสูตรครูปฐมวัยของสถาบันราชภัฏ	28
สาระของหลักสูตร	29
การจัดโปรแกรมการศึกษาปฐมวัย	34
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพ	38
ลักษณะอาชีพของครูปฐมวัย	38
คุณลักษณะโดยทั่วไปของครูปฐมวัย	39
บทบาทและหน้าที่ของครูปฐมวัยที่มีต่อเด็กปฐมวัย	41
การเลือกอาชีพ	43
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพ	43
องค์ประกอบในการเลือกอาชีพ	46
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพ	47

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	50
การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	50
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	52
วิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	53
การเก็บรวบรวมข้อมูล	54
การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล	54
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	54
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	57
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	57
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	57
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	58
5 สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ	71
สังเขปความมุ่งหมาย สมมุติฐาน และวิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	71
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	72
อภิปรายผล	72
ข้อเสนอแนะ	77
บรรณานุกรม	79
ภาคผนวก	88
ภาคผนวก ก	89
ภาคผนวก ข	91
ภาคผนวก ค	94
ประวัติย่อผู้วิจัย	101

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนนักศึกษา	50
2 จำนวนและรายละเอียดของข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบตามปัจจัยมุ่งใจในการเลือกเรียน โปรแกรมวิชาการศึกษาศาสตร์ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สถาบันราชภัฏ	58
3 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยมุ่งใจในการเลือกเรียน โปรแกรมวิชาการศึกษาศาสตร์ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สถาบันราชภัฏ จำแนกตามปัจจัยรายด้าน	59
4 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยมุ่งใจในการเลือกเรียน โปรแกรมวิชาการศึกษาศาสตร์ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สถาบันราชภัฏ ด้านความรู้เกี่ยวกับโปรแกรมการศึกษาศาสตร์	60
5 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยมุ่งใจในการเลือกเรียน โปรแกรมวิชาการศึกษาศาสตร์ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สถาบันราชภัฏ ด้านความสนใจของตนเอง	61
6 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยมุ่งใจในการเลือกเรียน โปรแกรมวิชาการศึกษาศาสตร์ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สถาบันราชภัฏ ด้านค่านิยมทางสังคม	62
7 เปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยมุ่งใจในการเลือกเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษาศาสตร์ ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สถาบันราชภัฏ จำแนกตามเพศของนักศึกษา	63
8 เปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยมุ่งใจในการเลือกเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษาศาสตร์ ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สถาบันราชภัฏ จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	64
9 เปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยมุ่งใจในการเลือกเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษาศาสตร์ ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สถาบันราชภัฏ จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง	65
10 เปรียบเทียบความแตกต่างรายค่าของปัจจัยมุ่งใจในการเลือกเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษาศาสตร์ ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สถาบันราชภัฏ ด้านความรู้เกี่ยวกับโปรแกรมการศึกษาศาสตร์ จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง	66
11 เปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยมุ่งใจในการเลือกเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษาศาสตร์ ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สถาบันราชภัฏ จำแนกตามฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง	67
12 เปรียบเทียบความแตกต่างรายค่าของปัจจัยมุ่งใจในการเลือกเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษาศาสตร์ ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สถาบันราชภัฏ ด้านค่านิยมทางสังคม จำแนกตามฐานะทางเศรษฐกิจ ของผู้ปกครอง	68
13 เปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยมุ่งใจในการเลือกเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษาศาสตร์ ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สถาบันราชภัฏ จำแนกตามความต้องการของผู้ปกครอง	69

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดของการวิจัย	6
2 แสดงวงจรของการงูใจ	9
3 แผนภาพแสดงการเกิดคานิยม	18
4 ขั้นตอนการเกิดคานิยม	18
5 แผนภูมิแสดงอิทธิพลของคานิยมต่อพฤติกรรมมนุษย์	19

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ปัจจุบันประเทศไทยมีการปฏิรูปการศึกษาทั้งด้านโครงสร้าง หลักสูตร การเรียนรู้และบุคลากรทางการศึกษา โดยเฉพาะพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 หมวด 7 มาตรา 52 กำหนดให้มีระบบกระบวนการผลิต การพัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2542 26) การที่จะผลิตบัณฑิตครูให้ดีและมีคุณภาพนั้น ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบ สองประการคือประการแรก การสรรหาบุคคลที่เข้ามาเรียนวิชาชีพครู อีกประการหนึ่งคือ ระบบที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการผลิตครู (สถาบันราชภัฏเพชรบุรี 2541 3 - 4)

การสรรหาบุคคลเข้ามาเรียนครูปัจจุบันมีปัญหามาก พบว่าผู้สนใจเข้ามาเรียนวิชาชีพครูมักเป็นบุคคลที่พลาดโอกาสในการสอบคัดเลือกเข้าเรียนต่อหรือสอบคัดเลือกจากที่อื่นมา ระบบการสอบคัดเลือกบุคคลเข้ามาเรียนครูในปัจจุบันไม่ได้คัดเลือกบุคคลที่มีใจรักในวิชาชีพครูอย่างแท้จริงเข้ามาเรียน ทำให้ได้บุคคลที่เจตคติไม่ดีเข้ามาเรียนครู ทำให้การผลิตครูมีคุณภาพต่ำ ดังนั้นกระบวนการคัดเลือกบุคคลที่จะเข้ามาเรียนวิชาชีพครู จะต้องคัดเลือกบุคคลที่มีความตั้งใจจริงเข้ามาเรียนครู โดยใช้แบบทดสอบวัดเจตคติต่อวิชาชีพครู การสอบสัมภาษณ์เจตคติที่มีต่อวิชาชีพครู ทดสอบความถนัดในด้านการสอน และทดสอบความเข้าใจในการวิเคราะห์งาน เป็นต้น (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ 2539 77 - 79) มีหลายสถาบันได้พยายามพัฒนาโปรแกรมการคัดเลือกบุคคลด้วยวิธีการต่าง ๆ มีทั้งการลองฝึกปฏิบัติและดูงานเพื่อสำรวจความสนใจของตนเอง แต่พบว่ายังคงมีปัญหาของเจตคติของการเลือกเข้าเรียน ซึ่งผลที่ตามมาคือการได้ครูเป็นคนขาดคุณภาพ การมีเจตคติต่อโปรแกรมวิชาที่เรียนจะส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษา เช่น ระดับความสนใจ ความตั้งใจ ความกระตือรือร้นที่จะแสวงหาความรู้และประสบการณ์ที่เกี่ยวข้อง และการพัฒนาตนเองของ นักศึกษา ซึ่งปัจจัยดังกล่าวจะส่งผลต่อความสำเร็จในการศึกษา รวมไปถึงความตั้งใจที่จะประกอบวิชาชีพครูในอนาคต (บุญสง วงศ์คำ 2542 2)

การศึกษาปฐมวัยเป็นโปรแกรมการศึกษาสำหรับการผลิตครูปฐมวัย เริ่มมีครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. 2484 ที่สถาบันราชภัฏสวนดุสิตโดยเรียกว่าการศึกษานูบาล การใช้คำว่าการศึกษาปฐมวัยมาเริ่มเมื่อประมาณปี พ.ศ. 2527 โดยคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเห็นชอบให้มีการเปิดหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยขึ้นและใช้ชื่อหลักสูตรว่าการศึกษาปฐมวัย (กุลยา ตันติผลาชีวะ 2545ค 23) การเปิดหลักสูตรผลิตครูปฐมวัยเริ่มครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. 2484 ณ สถาบันราชภัฏสวนดุสิต เรียกว่าหลักสูตรผลิตครูอนูบาล หลักสูตร 1 ปี โดยรับเอาแนวคิดแบบอย่างของเฟรเบล และมอนเตสเซอร์รี่มาปรับใช้ใน กรมการฝึกหัดครูได้ผลิตครูในระดับก่อนประถมศึกษาเพิ่มอีก 1 หลักสูตร คือ หลักสูตรประโยคครูอนูบาลหลักสูตร 1 ปี พ.ศ. 2519 กรมการฝึกหัดครูได้ปรับปรุงหลักสูตรเป็นหลักสูตรการฝึกหัดครู สภาการฝึกหัดครู พุทธศักราช 2519 ใช้ผลิตครูระดับก่อนประถมศึกษาในระดับก่อนประถมศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาการชั้นสูงและระดับปริญญาตรี ครุศาสตรบัณฑิต (2 ปี) โดยมุ่งคำนึงถึงความสอดคล้องกันระหว่างการพัฒนาการฝึกหัดครู ต่อมาในปี 2524 กรมการฝึกหัดครูได้ปรับปรุงหลักสูตรมาเป็น หลักสูตรการฝึกหัดครูระดับปริญญาตรี ของสภาการฝึกหัดครู พุทธศักราช 2524 ซึ่งเป็นหลักสูตรผลิตครู ในระดับก่อนประถมศึกษาที่เรียนติดต่อกันจนจบ

ปริญญาศาสตรบัณฑิตเป็นช่วงเดียว ระยะเวลาการศึกษา 4 ปี ตลอดหลักสูตร คอมาในปี พ.ศ. 2527 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้พัฒนาเป็นหลักสูตรปริญญาโท สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย เป็นแห่งแรกและในปี พ.ศ. 2543 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เปิดเป็นหลักสูตรปริญญาเอก สาขาการศึกษาปฐมวัยและรับสมัครนิสิตเข้าเรียนรุ่นแรก (กุลยา ตันติผลาชีวะ 2540 : 18)

การศึกษาปฐมวัยเป็นการศึกษาที่จัดให้แก่เด็กแรกเกิดถึง 6 ขวบ ซึ่งมีจุดประสงค์เพื่อจัดการศึกษาเป็นบริการการดูแลและเลี้ยงดูเด็กให้เป็นไปอย่างเหมาะสมกับพัฒนาการ พร้อมกันนั้นยังเป็นการให้การศึกษาเพื่อส่งเสริมการปรับตัวเข้ากับสังคม เพื่อทักษะทางปัญญาและพัฒนาการทุกด้านให้กับเด็ก รวมถึงการช่วยเด็กด้อยโอกาส และการให้การศึกษาแก่ผู้ปกครองเพื่อการเลี้ยงดูที่ดี (กุลยา ตันติผลาชีวะ 2545 : 6) ภารกิจของครูปฐมวัยที่สำคัญ คือการให้การศึกษาและการให้การดูแลแก่เด็กไปพร้อมกัน ทั้งนี้เพราะวัยของเด็กยังต้องการ การเอาใจใส่ดูแลและส่งเสริมพัฒนาการ ซึ่งผู้เข้าเรียนในหลักสูตรต้องมีความตระหนักถึงภารกิจที่ต้องรับผิดชอบทั้งในฐานะของผู้ดูแลและให้การศึกษาแก่เด็ก ดังนั้นนักศึกษาที่เรียนโปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัยจะต้องเป็นผู้ที่มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครู และมีเจตนาที่จะเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัยอย่างแท้จริง เพราะสาระหลักสูตรปฐมวัยต้องมุ่งเน้นให้ผู้สำเร็จหลักสูตรครูปฐมวัยต้องสามารถใช้ความเข้าใจเรื่องลักษณะของเด็ก ความต้องการจำเป็นและปฏิสัมพันธ์ที่หลากหลายในการช่วยให้เด็กมีพัฒนาการและการเรียนรู้สร้างสรรค์สิ่งแวดล้อมที่มีสุขภาพ น่านับถือสนับสนุน และท้าทายเด็กทุกคน (กุลยา ตันติผลาชีวะ 2545 : 9) ที่ผ่านมามองเห็นว่านักศึกษาโปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัยที่ผ่านการคัดเลือกของแต่ละสถาบัน โดยปัจจัยปัจจัยพื้นฐานทำให้นักศึกษามีความแตกต่างกันหลายด้าน เช่น ทางด้านร่างกาย ทางด้านสติปัญญา ความพร้อมในการศึกษา เงินทุนเพื่อการศึกษา นอกจากนี้ยังพบว่านักศึกษาบางคนยังขาดเป้าหมายในชีวิต ได้รับการคัดเลือกให้เข้าศึกษาในโปรแกรมที่ตนไม่สนใจและไม่มีความถนัด นักศึกษาบางคนเลือกศึกษาต่อตามเพื่อน เลือกตามคำแนะนำของผู้ปกครอง เป็นต้น (สำเนา ขจร ศิลป์ 2537 : 1-2)

จากการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับอัตราการสมัครเข้าเรียนโปรแกรมการศึกษาปฐมวัยของสถาบันราชภัฏโปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัยเป็นโปรแกรมวิชาหนึ่งที่เปิดสอนในระดับปริญญาตรีในสถาบันราชภัฏ และมีนักศึกษาให้ความสนใจเรียนเพิ่มขึ้นทุกปี จากการรายงานทางสถิติของนักศึกษาโปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัยในสถาบันราชภัฏทั่วประเทศ โดยเฉลี่ยจะมีจำนวนนักศึกษาเพิ่มขึ้นทุกปีประมาณร้อยละ 7.01 (บุญส่ง วงศ์คำ 2542 : 2, อ้างอิงมาจาก สำนักงานสภาราชภัฏ 2537 -2540) ซึ่งสอดคล้องกับรายงานวิจัยของสถาบันราชภัฏเพชรบุรี พบว่า นักศึกษาเลือกศึกษาต่อโปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัยมากเป็นอันดับที่ 2 รองจากโปรแกรมการประถมศึกษา (สถาบันราชภัฏเพชรบุรี. 2541 : 41) โปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัยเป็นโปรแกรมที่มีความสำคัญมาก เพราะเป็นโปรแกรมที่เน้นการจัดการศึกษาและพัฒนาเด็กปฐมวัย ตลอดจนเป็นการชี้แนวทางที่ถูกต้องเหมาะสมในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก เป็นการสร้างพื้นฐานความพร้อม ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาให้กับเด็ก และเป็นการปูพื้นฐานของพัฒนาการที่ดีเพื่อเด็กจะได้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพในอนาคต (สุโขทัยธรรมมาธิราช 2536 : 25)

การเลือกเข้าเรียนเป็นประเด็นสำคัญที่จะบ่งบอกถึงเจตคติของผู้เรียนซึ่งมี การปฏิบัติหน้าที่และการทำงานของบุคคลในอนาคตได้ เพื่อเป็นการป้องกันปัญหาดังกล่าว ควรมีระบบการวัดเจตคติก่อนรับบุคคลเข้าทำงานและหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการผลิตบัณฑิตครูควรมีการส่งเสริมเจตคติและสร้างแรงจูงใจที่ดีให้กับนักศึกษาเพื่อให้ศึกษามีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครูและโปรแกรมที่ตนเองศึกษา (บุญส่ง วงศ์คำ 2542 : 2) นอกจากนี้การเข้าถึงปัจจัยปัจจัยของเด็กยังมีผลต่อการคงอยู่ในหลักสูตรและเรียนในหลักสูตรด้วย

คอนดรา (กุลยา ดันติผลาชีวะ 2548 : 74 อ้างอิงจาก Condra, 1998) ได้ศึกษาวิจัยพบว่าปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักศึกษาที่ออกจากหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยเมื่อมีปัญหารุนแรงคือ คิดถึงบ้าน ได้รับการปฐมนิเทศไม่เพียงพอ และอยู่ในช่วงระยะงานหนัก ปัจจัยที่นักศึกษาที่ออกจากหลักสูตรเลือกมากที่สุดคือ ไม่พอใจหลักสูตร จากผลการวิจัยนี้บ่งบอกถึงการเข้าใจและมีความรู้ของนักเรียนก่อนเลือกเข้าเรียนในหลักสูตร ในฐานะที่ผู้วิจัยทำงานด้านการศึกษาปฐมวัยจึงมีความสนใจศึกษาปัจจัยจูงใจที่ทำให้นักศึกษาเลือกเรียนโปรแกรมการศึกษาปฐมวัยในสถาบันราชภัฏที่เปิดสอน ทั้งนี้ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาหลักสูตรโปรแกรมการศึกษาปฐมวัย การจัดการเรียนการสอน และการแนะแนวทางการศึกษาต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อ

- 1 ศึกษาระดับของปัจจัยจูงใจที่ทำให้นักศึกษาชั้นปีที่ 1 สถาบันราชภัฏเลือกเข้าเรียนโปรแกรมวิชาการการศึกษาปฐมวัย
- 2 เปรียบเทียบปัจจัยจูงใจในการเลือกเรียนโปรแกรมวิชาการการศึกษาปฐมวัยของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สถาบันราชภัฏ จำแนกตามปัจจัยพื้นฐานของผู้ศึกษา

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้จะทำให้เข้าใจระดับของปัจจัยจูงใจที่มีผลต่อการเลือกเรียนโปรแกรมวิชาการการศึกษาปฐมวัยของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 สถาบันราชภัฏทั่วประเทศที่ลงทะเบียนเรียน เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานแก่ครู อาจารย์หรือผู้ที่เกี่ยวข้องนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนโปรแกรมการศึกษาปฐมวัยในอนาคตที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดศรัทธาและต้องการเรียน นอกจากนี้ใช้เพื่อการแนะแนวทางการศึกษาด้านการศึกษาปฐมวัยให้แก่เด็กที่มีพื้นฐานความสนใจการเป็นครูปฐมวัยให้มีความเหมาะสมต่อไปในอนาคต

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2546 ในสถาบันราชภัฏจำนวน 29 แห่ง ที่เปิดสอนตามหลักสูตรวิทยาลัยครู สาขาวิชาการศึกษาโปรแกรมการศึกษาปฐมวัย โดยนักศึกษาทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่างของการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 1,120 คน ได้รับแบบสอบถามคืน 907 คน คิดเป็นร้อยละ 80.98

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ปัจจัยพื้นฐานของนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 โปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัย สถาบันราชภัฏ ประกอบด้วย

- 1 เพศของนักศึกษา
- 2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- 3 อาชีพของผู้ปกครอง
- 4 ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง
- 5 ความต้องการของผู้ปกครอง

ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นตามปัจจัยมุ่งใจในการเลือกเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 1

โปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัย สถาบันราชภัฏ 3 ด้าน คือ

- 1 ความรู้เกี่ยวกับโปรแกรมการศึกษาปฐมวัย
- 2 ความสนใจของตนเอง
- 3 ค่านิยมทางสังคม

นิยามศัพท์เฉพาะ

1 ปัจจัยมุ่งใจในการเลือกเรียน หมายถึง สิ่งที่มีอิทธิพลและมีผลต่อการตัดสินใจของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 1 ในการเลือกเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัย สถาบันราชภัฏ ดังนี้

1.1 ความรู้เกี่ยวกับโปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัย หมายถึง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับจุดประสงค์ของโปรแกรม สาระที่เรียน วิธีการเรียนและการประเมินผลของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่เลือกเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัย

1.2 ความสนใจของตนเอง หมายถึง ความคิดหรือความรู้สึกที่มุ่งใจทำให้นักศึกษาปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 เลือกเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัย เกี่ยวกับภาระกิจของครูปฐมวัย คุณสมบัติของครูปฐมวัย การจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กและวัยของเด็ก

1.3 ค่านิยมทางสังคม หมายถึง แรงผลักดัน สิ่งจูงใจจากสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ทำให้ นักศึกษามีความนิยมชมชอบ ความสนใจ ความเลื่อมใสต่ออาชีพครูปฐมวัย แล้วเป็นเหตุทำให้นักศึกษาตัดสินใจเลือกเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัย ได้แก่ เกียรติของการเป็นครู รายได้ การมีงานทำ การยอมรับของสังคม

2 ปัจจัยพื้นฐาน หมายถึง ข้อมูลลักษณะส่วนบุคคลของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 โปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัย สถาบันราชภัฏประกอบด้วย เพศของนักศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพของผู้ปกครอง ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครองและความต้องการของผู้ปกครอง

2.1 เพศของนักศึกษา หมายถึง เพศของนักศึกษาจำแนกออกเป็น 2 เพศ ได้แก่ เพศชาย และเพศหญิง

2.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คะแนนการเรียนเฉลี่ยรวมทุกรายวิชาของมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่าของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่เลือกเรียนโปรแกรมการศึกษาปฐมวัย

2.3 อาชีพของผู้ปกครอง หมายถึง ชนิดของงานที่บิดามารดา หรือผู้ปกครองของนักศึกษา

ประกอบกรเป็นรายไ้หลักเพื่อเลี้ยงชีพ

24 ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง หมายถึง รายได้ของบิดามารดาหรือผู้ปกครองที่ได้รับเป็นรายเดือน

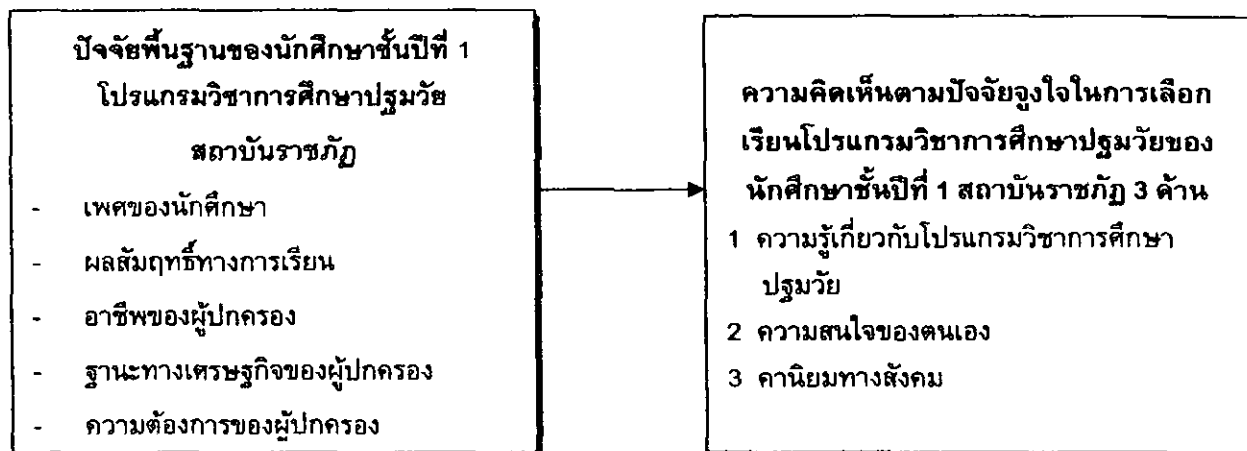
25 ความต้องการของผู้ปกครอง หมายถึง ความปรารถนาของผู้ปกครองในการที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการเลือกเรียน

3 โปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัย หมายถึง หลักสูตรที่เปิดสอนวิชาชีพครูสาขาการศึกษาปฐมวัย ระดับปริญญาตรี เป็นหลักสูตร 4 ปี และกำลังเปิดสอนอยู่ในสถาบันราชภัฏ

4 สถาบันราชภัฏ หมายถึง สถาบันราชภัฏที่คณะศึกษาศาสตร์เปิดสอนโปรแกรมการศึกษาปฐมวัยในปัจจุบันโดยใช้หลักสูตรวิทยาลัยครูโปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัย

5 นักศึกษาชั้นปีที่ 1 หมายถึง นักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 ที่กำลังศึกษาอยู่โปรแกรมการศึกษาปฐมวัยหลักสูตร 4 ปี ปีการศึกษา 2546 ของสถาบันราชภัฏทุกแห่งที่เปิดโปรแกรมการศึกษาปฐมวัย

กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

- 1 นักศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีปัจจัยมุ่งใจในการเลือกเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัยต่างกัน
- 2 นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีปัจจัยมุ่งใจในการเลือกเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัยต่างกัน
- 3 นักศึกษาที่มีอาชีพของผู้ปกครองต่างกันมีปัจจัยมุ่งใจในการเลือกเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัยต่างกัน
- 4 นักศึกษาที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่างกันมีปัจจัยมุ่งใจในการเลือกเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัยต่างกัน
- 5 นักศึกษาที่มีความต้องการของผู้ปกครองต่างกันมีปัจจัยมุ่งใจในการเลือกเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัยต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษา ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

- 1 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยจูงใจในการเลือกเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัย
 - 1 1 ความหมายของแรงจูงใจ
 - 1 2 ประเภทของแรงจูงใจ
 - 1 3 ปัจจัยจูงใจในลักษณะแรงขับ
 - 1 4 ทฤษฎีที่เกี่ยวกับแรงจูงใจ
 - 1 5 ปัจจัยจูงใจในการเข้าเรียน
- 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับโปรแกรมการศึกษาปฐมวัย
 - 2 1 หลักสูตรครูปฐมวัย
 - 2 2 หลักสูตรครูปฐมวัยของสถาบันราชภัฏ
 - 2 3 สารของหลักสูตร
 - 2 4 การจัดโปรแกรมการศึกษาปฐมวัย
- 3 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพ
 - 3 1 ลักษณะอาชีพของครูปฐมวัย
 - 3 2 คุณลักษณะโดยทั่วไปของครูปฐมวัย
 - 3 3 บทบาทและหน้าที่ของครูปฐมวัยที่มีต่อเด็กปฐมวัย
 - 3 4 การเลือกอาชีพ
 - 3 5 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพ
 - 3 6 องค์ประกอบในการเลือกเรียน
 - 3 7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพ

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยจูงใจในการเลือกเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษปฐมวัย

1.1 ความหมายของแรงจูงใจ

คำว่า แรงจูงใจ มาจากคำกริยาในภาษาละตินว่า *Mover* (สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ 2533 : 102 , อ้างอิงมาจาก Kidd 1973 : 101) ซึ่งมีความหมายตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า *To Motive* อันมีความหมาย ว่า เป็นสิ่งที่โน้มน้าวหรือมักจะชักนำให้บุคคลเกิดการกระทำหรือปฏิบัติการ และได้มีผู้ให้ความหมายเกี่ยวกับการจูงใจไว้หลายท่าน ดังต่อไปนี้

เกอร์เลอแมน (นันทา ศรีสังทรัพย์ 2545 : 7 , อ้างอิงมาจาก Grellerman 1968) ได้ให้ความหมายว่า แรงจูงใจ หมายถึง ความมุ่งมั่นในการกระทำ เพื่อดำเนินสู่เป้าหมายที่กำหนด และมีการใช้พลังที่พอเหมาะ โดยเฉพาะเพื่อความมุ่งมั่นนั้นได้บรรลุเป้าหมาย

กู๊ด (Good 1973 : 375) กล่าวว่า แรงจูงใจ หมายถึง การที่บุคคลหนึ่งพยายามกระทำการให้บุคคลหนึ่งหรือหลายๆ คนมีความเห็นคล้อยตามกับตน

บราวน์ (Brown 1980 : 112-113) กล่าวว่าแรงจูงใจเป็นความคิด ซึ่งเป็นแรงขับอยู่ภายใน ซึ่งประกอบด้วยอารมณ์ ความปรารถนา ซึ่งเป็นเหตุให้คนแสดงพฤติกรรมออกมา ซึ่งมีปริมาณมากน้อยไม่เท่ากัน

โลเวล (Lovell 1980 : 101) กล่าวว่า แรงจูงใจเป็นกระบวนการที่ชักนำโน้มน้าวให้บุคคลเกิดความมานะพยายาม เพื่อสนองความต้องการบางประการให้บรรลุผลสำเร็จได้

อุไรวรรณ โพธิเวชเทวัญ (2539 : 25) สรุปไว้ว่า แรงจูงใจ หมายถึง ปัจจัยทั้งภายนอกและภายในของบุคคลที่มากกระตุ้นอินทรีย์ให้เกิดการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อบรรลุจุดหมายปลายทาง และนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงหรือการแสดงพฤติกรรมของบุคคล

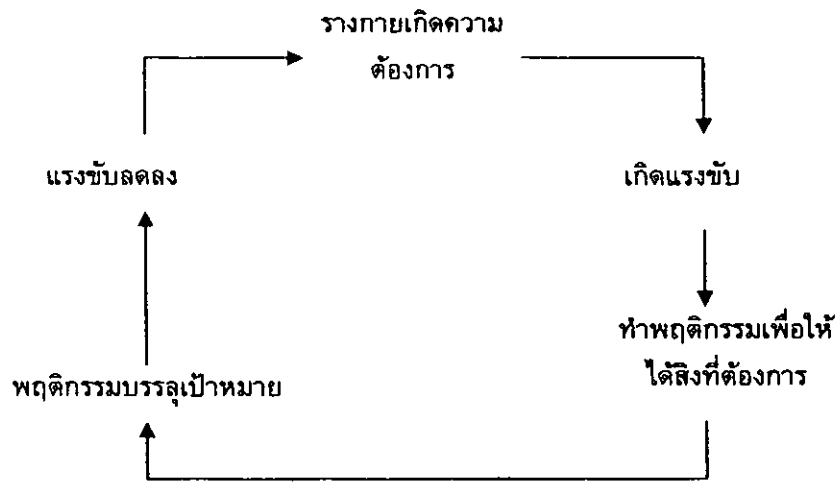
รุ่งทิวา ประสพสันต์ (2543 : 13) ได้สรุปไว้ว่า แรงจูงใจ หมายถึง สภาวะหรือแรงกระตุ้นที่ทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมออกมาทั้งทางด้านร่างกาย และจิตใจ เพื่อตอบสนองความต้องการหรือแรงกระตุ้น เพื่อไปสู่จุดหมายปลายทางที่ต้องการ

เบญจมาภรณ์ ช้อยเครือ (2543 : 33) สรุปไว้ว่า แรงจูงใจ หมายถึง ความปรารถนาหรือความต้องการที่จะกระทำสิ่งต่างๆ ให้ได้รับความสำเร็จตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยมีการวางแผน เตรียมการไว้ เพื่อให้ได้รับความสำเร็จตามที่ปรารถนา และหากพบปัญหา อุปสรรคต่างๆ จะอดทน มุ่งมั่น พยายามเอาชนะกับปัญหาอุปสรรคนั้นๆ เพื่อให้ได้รับความสำเร็จ

วงจรการเกิดแรงจูงใจ

อาร์ พันธ์มณี (2534 : 180) กล่าวว่า การจูงใจเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา ตราบที่มนุษย์ยังมีความต้องการ ซึ่งความต้องการทำให้สภาวะของร่างกายเกิดความไม่สมดุล เมื่อร่างกายเกิดความไม่สมดุลจะมีแรงขับ (Drives) ที่กำหนดทิศทางเพื่อแสดงพฤติกรรมและการกระทำไปสู่เป้าหมายที่จะตอบสนองต่อความต้องการนั้นๆ เมื่อได้รับการตอบสนองแรงขับก็จะลดลงและเกิดความพึงพอใจ เช่น เวลาหิว เกิดมีน้ำย่อย มากกระตุ้น

กระเพาะอาหาร (แรงขับ) ทำให้ต้องแสวงหาอาหาร(ทิศทาง) เมื่ออิ่มแล้วจึงหายใจ หาย เกิดภาวะสมดุลในร่างกาย เป็นต้น ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 แสดงวงจรของการหิว

ที่มา อารี พันธุ์ณี 2534 หน้า 180

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า แรงหิว หมายถึง แรงกระตุ้นภายในที่แสดงออกมาเป็นพฤติกรรมทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ และเป็นแรงผลักดันมุ่งมานะพยายาม เพื่อบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ และแสดงพฤติกรรมไปเรื่อยๆ เมื่อประสบผลสำเร็จ

1.2 ประเภทของแรงหิว

นิภา(ทองไทย) แก้วศรีงาม (2527 118-120) ได้จำแนกแรงหิวออกเป็น 3 ประเภท คือ

1 แรงหิวเพื่อความอยู่รอด (Survival Motives) เป็นแรงหิวที่ช่วยให้คนเราสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ แรงหิวชนิดนี้มักจะสัมพันธ์กับสิ่งเบื้องต้นที่คนเราต้องการในชีวิต เช่น อาหาร น้ำ อากาศ การขับถ่าย ฯลฯ เป็นต้น

2 แรงหิวทางสังคม (Social Motives) เป็นแรงหิวที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้ในสังคม อาจได้รับอิทธิพลโดยตรงจากสิ่งเร้าที่เป็นบุคคล หรือ จากวัตถุที่มองไม่เห็นได้ จับต้องได้ หรือ มาจากภาวะทางสังคมที่มองไม่เห็นก็ได้ เช่น การมีอิทธิพลเหนือผู้อื่น การเป็นผู้นำ การสร้างมิตร เป็นต้น

3 แรงหิวเกี่ยวกับตนเอง (Self Motives) แรงหิวชนิดนี้ค่อนข้างจะซับซ้อนพอควร และเป็นสิ่งผลักดันให้คนเราพยายามปรับปรุงตัวไปในทางที่ดีขึ้น เช่น แรงหิวเกี่ยวกับความสำเร็จหน้าที่การงาน หรือความสำเร็จในชีวิต

แรงหิว เป็นสิ่งที่ทำให้บุคคลเกิดพลังที่จะแสดงพฤติกรรมต่างๆ อันจะทำให้เกิดการที่จะกระทำหรือไม่กระทำการหนึ่งสิ่งใด และทำให้เกิดความพร้อมในการเรียนเป็นอย่างดี นอกจากนี้แรงหิวยังทำให้บุคคลหรือผู้เรียนสามารถไปสู่จุดหมายปลายทางที่พวกเขาคาดหวังไว้แรงหิวจึงเป็นสิ่งที่มียุทธศาสตร์ต่อการเรียน และการทำงานของบุคคลเป็นอย่างมาก หากผู้เรียนหรือผู้ทำงานได้รับแรงหิวในระดับสูง ย่อมทำให้พวกเขา

เขาตั้งใจเรียน หรือตั้งใจทำงาน(ชัยนาท บุปผา 2529 54-58) ซึ่งแรงจูงใจเกิดมาจากความต้องการของบุคคล 6 ประการคือ (Brown 1980 112-113 , อ้างอิงมาจาก Ausubel 1960 368-379)

- 1 ความต้องการใฝ่รู้
- 2 ความต้องการเปลี่ยนแปลง
- 3 ความต้องการการเคลื่อนไหว
- 4 ความต้องการการเป็นที่ยอมรับในสังคม
- 5 ความต้องการความรู้
- 6 ความต้องการชื่อเสียง

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยดังกล่าว สรุปได้ว่า แรงจูงใจเกิดมาจากความต้องการของบุคคลในการทำให้บุคคลเกิดความต้องการใฝ่รู้ ต้องการเปลี่ยนแปลง ต้องการการเคลื่อนไหว ต้องการการเป็นที่ยอมรับในสังคม ต้องการความรู้และต้องการชื่อเสียง ซึ่งจะทำให้บุคคลเกิดพลังที่จะแสดงพฤติกรรมต่างๆ อันทำให้เกิดการกระทำหรือไม่กระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ทำให้เกิดความพร้อมในการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี แรงจูงใจยังมีอิทธิพลต่อการทำงานของบุคคลอย่างมาก หากบุคคลใดที่ได้รับแรงจูงใจในระดับสูง ย่อมทำให้บุคคลนั้นตั้งใจในการทำงานอย่างเต็มความสามารถโดยไม่ย่อท้อ แรงจูงใจทำให้เกิดความภาคภูมิใจในการทำงานของบุคคล ทำให้เกิดความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน ทำให้เกิดการสร้างสรรค์มุ่งทำงานอย่างเต็มที่

1.3 ปัจจัยจูงใจในลักษณะแรงขับ

แรงขับ (drive) เกิดขึ้นเมื่ออินทรีย์ขาดสมดุล เช่น ขาดอาหาร ขาดน้ำ ขาดการพักผ่อน ฯลฯ ภาวะเหล่านี้จะกระตุ้นให้อินทรีย์แสดงพฤติกรรมเพื่อปรับให้อินทรีย์อยู่ในสภาพสมดุลอย่างเดิม

แรงขับ (drive) หมายถึง แรงผลักดันที่เกิดขึ้นในร่างกายเพื่อทำให้ร่างกายแสดงพฤติกรรมบางอย่างตอบสนองต่อสิ่งเร้า แรงขับนี้เกิดขึ้นเมื่อมีภาวะความไม่สมดุลย์ทางร่างกาย เช่น ความหิว ความกระหาย เป็นต้น ร่างกายจะแสดงพฤติกรรมบางอย่าง เพื่อให้เกิดความสมดุลย์อีกครั้งหนึ่ง ได้แก่ เมื่อเกิดความหิวร่างกายจะไปหาอาหาร เมื่อกระหายจะไปหาน้ำ (กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ 2528 229)

อารี พันธมณี (2534 186) กล่าวว่า แรงขับเป็นภาวะความตึงเครียดทางร่างกายเป็นตัวกลางที่ทำให้ร่างกายได้มีการแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ เพื่อขจัดความเครียดนั้นออกไป มี 2 ลักษณะ คือ แรงขับที่เกิดจากความต้องการของร่างกายและแรงขับที่เกิดจากความต้องการทางด้านสติปัญญา อารมณ์ และสังคม

วรรณิ ลิ้มอักษร (2543 129) กล่าวว่า แรงขับเป็นลักษณะของความเครียดเกิดขึ้น และจำเป็นจะต้องลดแรงขับเพื่อขจัดความเครียดให้หมดไป แรงขับจึงมีพลังจูงใจให้บุคคลแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ เพื่อแสวงหาสิ่งที่นำมาสนองความต้องการและเพื่อการสร้างสมดุลให้กับร่างกาย เมื่อร่างกายได้รับการตอบสนองความต้องการแล้ว แรงขับจะลดลง และความเครียดก็หมดไป

แรงขับที่เกิดจากความต้องการทั้งทางด้านสติปัญญา อารมณ์ และสังคม จะมีผลทำให้บุคคลมีพฤติกรรมที่แตกต่างกันออกไป อันเป็นผลเนื่องมาจากประสบการณ์และการเรียนรู้ที่สะสมไว้ในแต่ละบุคคล

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า แรงขับ หมายถึง แรงผลักดันที่เกิดขึ้นจากภาวะตึงเครียดทางร่างกายหรือเมื่อร่างกายเกิดภาวะไม่สมดุล ทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ เพื่อขจัดความเครียดสนองความต้องการและสร้างสมดุลให้กับร่างกาย

1.4 ทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจ

ทฤษฎีแรงจูงใจ เกี่ยวกับเรื่องความต้องการของมนุษย์ ได้มีผู้รู้หลายท่านได้อธิบายไว้ จึงมีทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจหลายทฤษฎี ในการศึกษาครั้งนี้ขอนำเสนอ 2 ทฤษฎี ตามแนวทางการศึกษาค้นคว้าของ สุรางค์ โก้วตระกูล (2537 : 116 – 117) ประกอบด้วย ทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์ และ ทฤษฎีความต้องการของแอลเดอร์เฟอร์ ดังนี้

1 ทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์ (Maslow ' s Hierarchy of Needs) มาสโลว์ได้แบ่งความต้องการของมนุษย์ออกเป็น 5 ระดับ ตามลำดับความสำคัญ คือ

1.1 ความต้องการทางด้านสรีรวิทยา (Physiological Needs) เป็นการต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ (Survival Needs) ได้แก่ ความต้องการในเรื่องของอากาศ ความต้องการ อาหาร น้ำ เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรค และความต้องการทางเพศ

1.2 ความต้องการความมั่นคงและความปลอดภัยในชีวิต (Safety and Security Needs) ได้แก่ ความต้องการที่จะอยู่อย่างมั่นคงปลอดภัยจากการถูกทำร้ายร่างกาย หรือถูกขโมยทรัพย์สิน ความต้องการงานที่มั่นคง การมีชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมั่นคง

1.3 ความต้องการด้านสังคม (Social Needs) ได้แก่ ความต้องการความรัก ความต้องการที่จะให้สังคมยอมรับว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของสังคม

1.4 ความต้องการที่จะมีเกียรติยศชื่อเสียง (Esteem Needs) ได้แก่ ความภาคภูมิใจ ความต้องการดีเด่นในเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่จะทำให้ได้รับการยกย่องจากบุคคลอื่น ความต้องการด้านนี้เป็นความต้องการระดับสูงที่เกี่ยวกับความมั่นใจในตนเอง ในเรื่องของความรู้ ความสามารถ และความสำคัญของมนุษย์

1.5 ความต้องการความสำเร็จแห่งตน (Self-Actualization Needs) เป็นความต้องการระดับสูงสุด ซึ่งเป็นความต้องการที่อยากจะทำให้เกิดความสำเร็จในทุกสิ่งทุกอย่าง ตามความนึกคิดของตนเอง เพื่อที่จะพัฒนาตนเองให้ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้ ความต้องการด้านนี้จึงเป็นความต้องการพิเศษของบุคคล (Self - Fulfillment Needs) ที่จะพยายามผลักดันชีวิตของตนเองให้เป็นไปในแนวทางที่ดีที่สุดตามที่คาดหวังไว้

2 ทฤษฎีความต้องการของแอลเดอร์เฟอร์ (Alderfer's ERG Needs Theory) เอลส์ตัน แอลเดอร์เฟอร์ ได้นำเสนอทฤษฎี ERG (E Existence, R Relatedness, G Growth) ว่า มนุษย์มีความต้องการที่สำคัญ 3 ประการ คือ

2.1 ความต้องการการดำรงชีวิตอยู่ (Existence Needs) เป็นความต้องการทางวัตถุและสามารถตอบสนองให้เพียงพอได้ เช่น อาหาร น้ำ รายได้ อื่นๆ เนื่องจากมนุษย์มีความต้องการทางสรีรวิทยาหรือทางร่างกาย และความต้องการความปลอดภัยในชีวิต

2.2 ความต้องการติดต่อสัมพันธ์กับเพื่อนมนุษย์ (Relatedness Needs) เป็นความต้องการการมีสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ที่สำคัญต่อตัวเขา มนุษย์เป็นสัตว์สังคมจึงต้องการการติดต่อสัมพันธ์กับเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน ทำให้เกิดความรักในเพื่อนมนุษย์ เกิดความสามัคคีในการติดต่อคบหาสมาคม และช่วยเหลือเกื้อกูลกัน

2.3 ความต้องการการเจริญก้าวหน้า (Growth Needs) ความต้องการนี้เกี่ยวข้องกับความสามารถที่จะพัฒนาตนเอง ความต้องการดังกล่าวจะเกิดขึ้นจากการพัฒนาความสามารถ ความมีอำนาจที่จะกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งมีความสำคัญต่อบุคคล

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจของมนุษย์นั้นมีหลายทฤษฎีที่ได้กล่าวมาแล้ว แต่โดยสาระสำคัญของแต่ละทฤษฎีแล้วสามารถสรุปได้ว่า มนุษย์มีแรงจูงใจหรือความต้องการไม่สิ้นสุด โดยจะมีความต้องการในขั้นพื้นฐานมาก่อน คือ ความต้องการด้านปัจจัยสี่ ความต้องการด้านความมั่นคงทางเศรษฐกิจ หรือความมั่นคงในการปฏิบัติงานและความต้องการความปลอดภัยทางด้านร่างกาย หลังจากที่ได้รับ การตอบสนองในขั้นพื้นฐานแล้วก็จะมีแรงจูงใจหรือความต้องการในขั้นต่อไป ซึ่งเป็นความต้องการในระดับสูงขึ้นไป คือ ต้องการความรัก ความเป็นเจ้าของ อยากมีเพื่อนพ้อง อยากมีชื่อเสียงเกียรติยศ ต้องการให้คนอื่นยกย่องนับถือ อยากมีอำนาจบารมีเหนือคนอื่น ๆ ต้องการความเจริญก้าวหน้า ความสำเร็จและต้องรักษาความมีชื่อเสียง เกียรติยศ ความเด่นรวมทั้งความสำเร็จให้มีอยู่ตลอดไป

1.5 ปัจจัยจูงใจในการเข้าเรียน

ดังกล่าวแล้วว่าแรงจูงใจเป็นส่วนสัมพันธ์กับแรงขับ ซึ่งได้รับอิทธิพลจากความรู้สึก ความคิด อารมณ์และการปฏิบัติของบุคคล บางคนชอบที่จะกระทำ แต่บางคนอาจไม่ชอบที่จะกระทำ เช่นเดียวกับแรงจูงใจในการเข้าเรียน ฮูล (Houle) ได้ศึกษาพบว่าเด็กที่เข้าศึกษามีแรงจูงใจต่างกันจำแนกได้เป็น 3 ประเภทดังนี้ (Houle 1961 15-16)

1 มาเรียนอย่างเป้าหมาย (Goal Oriented) คือ มาเรียนเพื่อต้องการเพิ่มพูนความรู้และทักษะด้านวิชาชีพ หรือมาเรียนอย่างมีความหมาย โดยหวังว่าจะนำความรู้ไปใช้กับหน้าที่การงานหรือในชีวิตประจำวัน

2 มาเรียนเพื่อต้องการเข้าร่วมกิจกรรม (Activity Oriented) คือ มาเรียนเพราะชอบบรรยากาศของการศึกษา ชอบเข้าสังคม ต้องการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ต้องการมีเพื่อนเพื่อขจัดความเหงา โดยไม่ได้หวังจะนำความรู้ที่ได้ไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันแต่อย่างใด

3 มาเรียนเพื่อที่จะรู้ หรือหาความรู้ (Learn Oriented) คือ มาเรียนเพราะมีใจรักเรียน ต้องการใช้ความสามารถในการเรียนที่มีอยู่ให้มากที่สุด โดยมีได้หวังที่จะนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันแต่อย่างใด

นอกจากนี้ยังพบอีกว่า ยังมีปัจจัยอื่นๆ ที่มีผลต่อการให้เกิดการจูงใจหรือรู้สึกอยากเรียนในสาขาวิชาต่างๆ มีดังนี้

1. เพศ

ความแตกต่างในเรื่องเพศ เป็นสาเหตุให้คนเราแตกต่างกันในเรื่องการเรียนรู้ ทักษะ เจตคติ ความสนใจ และการแสดงพฤติกรรม และจากการค้นคว้า ปรากฏว่า เพศหญิงหรือเพศชาย สามารถเรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้ทัดเทียมกัน แต่ชายและหญิงมีเจตคติหรือความสนใจที่แตกต่างกันกันยา สุวรรณแสง 2532 161) และการศึกษาในปัจจุบันได้เปิดทางให้ทั้งเพศชายและเพศหญิงได้มีความรู้ ความสามารถ และมีโอกาสที่จะเรียนรู้ในการประกอบอาชีพต่างๆ อย่างเท่าเทียมและเสมอภาคกัน (อรุณฯ ฐิริสังข์และคณะ 2542 75) จากการศึกษาวิจัยตั้งแต่ปี ค.ศ 1954 เป็นต้นมาพบว่า นักเรียนชายเลือกอาชีพที่มีรายได้สูง มีความก้าวหน้าในการงาน และมีอิสระในการทำงาน มีเกียรติส่วนนักเรียนหญิงจะชอบอาชีพที่มีเกียรติในสังคมและบริการสังคม สำหรับการเลือกอาชีพนี้เพศชายและหญิงมีการเลือกที่แตกต่างกัน (Rose 1971 456-461)

สำหรับความสนใจในการเลือกวิชาชีพครูมีวิจัยที่พบเห็นดังนี้

ศิริชัย กาญจนวาสี (2523 : 57) ได้ทำการศึกษาทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนิสิตคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จากนิสิตทุกสาขาวิชาและชั้นปี และหลักสูตร 2 ปี จำนวน 695 คน พบว่า นิสิตหญิงมีทัศนคติต่อวิชาชีพครูดีกว่านิสิตชายอย่างมีนัยสำคัญ

เพ็ญศรี จินดาศักดิ์ (2535 : 30) ได้ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดชลบุรี พบว่า เพศ มีความสัมพันธ์กับการเลือกอาชีพของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สุวิมล ไชยเพชร (2536 : 83) ศึกษาแรงจูงใจในการเข้าเรียนสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ในโรงเรียนอาชีวศึกษา ประเภทการศึกษานอกระบบในกรุงเทพฯ พบว่า ผู้เรียนที่มีเพศต่างกันมีแรงจูงใจในการเข้าเรียนสาขาวิชาคอมพิวเตอร์แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เอกพจน์ สมุทธานนท์ (2537 : 68-71) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อเจตคติในวิชาอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร พบว่าเพศมีความสัมพันธ์กับเจตคติในวิชาชีพ

สมสมุทร มุ่งสันติ (2539 : 91) ได้ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลือกประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยอีสานใต้ พบว่า นักศึกษาเพศชายและเพศหญิงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลือกอาชีพอิสระแตกต่างกัน โดยเพศหญิงมีความคิดเห็นในด้านสังคมและเศรษฐกิจสูงกว่าเพศชาย

เกษม ศัลยวุฒิ (2539 : 72) ได้ศึกษาเรื่องทัศนคติต่ออาชีพครูของนักศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จำนวน 689 พบว่า นักศึกษาชายและหญิง มีทัศนคติต่ออาชีพครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05

อุไรวรรณ โพธิ์เวชเทวัญ (2539 : 77) ได้ศึกษาสิ่งจูงใจในการเลือกเรียนหลักสูตรธุรกิจศึกษาของนิสิตระดับปริญญาตรี ในสถาบันอุดมศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร พบว่า นิสิตชายและหญิงในการเลือกเรียนหลักสูตรธุรกิจศึกษาในแต่ละด้านและรวมทุกด้านไม่แตกต่างกัน

อรนุช ฐีสังข์และคณะ (2542 : 74) ได้ศึกษาอิทธิพลของปัจจัยทางครอบครัวและการอบรมเลี้ยงดูที่มีผลต่อตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 8 พบว่า เพศที่แตกต่างกัน ไม่มีผลต่อคะแนนการตัดสินใจเลือกอาชีพ

เบญจมาภรณ์ ช้อยเครือ (2543 : 68) ศึกษาเรื่องปัจจัยทางจิตสังคมเกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพครูพบว่าพฤติกรรมไม่พึงสุจริต ของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จำนวน 320 คน พบว่า นักศึกษาเพศหญิงและเพศชาย มีเจตคติต่อวิชาชีพครูและพฤติกรรมไม่พึงสุจริตไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05

นันทา ศรีสงทรัพย์ (2545 : 50) ได้ทำการศึกษาแรงจูงใจในการตัดสินใจเรียนวิชาเอกธุรกิจศึกษาของนิสิตปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า นิสิตที่มีเพศต่างกันมีแรงจูงใจในการตัดสินใจเลือกเรียนวิชาเอกธุรกิจศึกษา โดยรวมรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จะเห็นได้ว่าจากเอกสารดังกล่าวข้างต้น พบว่า ในปัจจุบันได้มีการเปิดโอกาสทางการศึกษาไม่ว่าจะเป็นเพศหญิงหรือเพศชายก็สามารถที่จะเลือกเรียนในแต่ละสาขาวิชาชีพได้ตามความถนัด ความสนใจ

เพื่อจะนำไปประกอบอาชีพต่อไปในอนาคต โปรแกรมการศึกษาปฐมวัยเป็นการเปิดโอกาสให้ทั้งเพศหญิงและเพศชาย

ดังนั้นจากเอกสารงานวิจัยดังกล่าวข้างต้นจะเห็นว่า ตัวแปรทางด้านเพศมีทั้งมีผลและไม่มีผลต่อการเลือกศึกษาและการตัดสินใจเลือกอาชีพ

2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

กู๊ดและคนอื่นๆ (Good and others 1973 : 7) ได้ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Achievement) ว่าหมายถึง ความสำเร็จ (Accomplishment) ความคล่องแคล่ว ความชำนาญในการใช้ทักษะหรือประยุกต์ใช้ความรู้ต่างๆ ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Academic Achievement) หมายถึง ความรู้หรือทักษะอันเกิดจากการเรียน (Academic Achievement) หมายถึง ความรู้หรือทักษะอันเกิดจากการเรียนรู้ในวิชาต่างๆ ที่ได้เรียนมาแล้ว ซึ่งได้ผลจากการทดสอบของครูผู้สอน หรือผู้รับผิดชอบในการสอนหรือทั้งสองอย่างรวมกัน

ไพศาล หวังพานิช (2523 : 137) ได้ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Academic Achievement) หมายถึง คุณลักษณะและความสามารถของบุคคลอันเกิดจากการเรียนการสอน เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและประสบการณ์การเรียนรู้ที่เกิดจากการเรียนรู้ที่เกิดขึ้น จากการฝึกอบรมหรือจากการสอน จึงเป็นการตรวจสอบความสามารถหรือความสัมฤทธิ์ผล (Level of Accomplishment) ของบุคคลว่า เรียนรู้แล้วเท่าไร มีความสามารถชนิดใด

จากเอกสารข้างต้นสรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ส่วนประกอบหนึ่งของระดับเชาว์ปัญญา ความรู้ ความสามารถ ความเข้าใจ และสามารถวัดระดับทางการเรียนได้ โดยใช้แบบทดสอบวัดหาความแตกต่าง

องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

คลอสไมเออร์ (Klausmier 1961 : 306) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนว่า มี 6 ด้าน คือ

- 1 คุณลักษณะของผู้เรียน ได้แก่ ความพร้อมทางด้านร่างกายและสติปัญญา ความสามารถทางด้านทักษะร่างกาย คุณลักษณะทางจิตใจ เช่น ความสนใจ แรงจูงใจ ทักษะคิด ต้านิยม ความรู้สึนึกคิดกับตนเอง ความใจสถานการณ์ อายุ เพศ
- 2 คุณลักษณะของผู้สอน ได้แก่ สติปัญญา ระดับการศึกษา ความรู้ในวิชาที่สอน การพัฒนาความรู้ ทักษะร่างกาย คุณลักษณะทางจิตใจ เช่น ทักษะคิด ต้านิยม ความรู้สึนึกคิดกับตนเอง สุขภาพร่างกาย ความใจสถานการณ์ อายุและเพศ
- 3 พฤติกรรมระหว่างผู้สอนและผู้เรียน ได้แก่ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินการสอนทั้งหลาย เช่น วิธีการสอน ปฏิสัมพันธ์ทางด้านความรู้และความคิด
- 4 คุณลักษณะของกลุ่ม ได้แก่ โครงสร้าง ทักษะคิด ความสามัคคีและการเป็นผู้นำ
- 5 คุณลักษณะของพฤติกรรมเฉพาะตัว ได้แก่ การตอบสนองเครื่องมือ อุปกรณ์ เป็นต้น

6 แรงผลักดันจากภายนอก ได้แก่ ครอบครัว สิ่งแวดล้อมทางสังคม อิทธิพลของศิลปวัฒนธรรม เป็นต้น

บลูม (Bloom 1976 : 139) กล่าวว่า สิ่งที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีอยู่ 3 ตัวแปร คือ พฤติกรรมด้านความรู้และความคิด (Cognitive Entry Behaviors) หมายถึง ความรู้ ความสามารถ และทักษะต่างๆ ของผู้เรียนที่มีมาก่อน

คุณลักษณะทางจิตใจ (Affective Entry Characteristics) หมายถึง แรงจูงใจที่ทำให้ผู้เรียนเกิด ความอยากเรียน เกิดความอยากรู้อยากเห็น ได้แก่ ความสนใจในวิชาที่เรียน ทศนคติต่อเนื้อหาวิชาและสถาบัน การยอมรับความสามารถของตนเอง เป็นต้น

คุณภาพการเรียนการสอน (Quality of Instruction) หมายถึง ประสิทธิภาพการเรียนการสอนที่ นักเรียนจะได้รับ ได้แก่ คำแนะนำการปฏิบัติและแรงเสริมของผู้สอนที่มีต่อผู้เรียน เป็นต้น

สรุป องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประกอบด้วยคุณลักษณะของผู้เรียน คุณลักษณะของผู้สอน พฤติกรรมระหว่างผู้สอนและผู้เรียน คุณลักษณะของกลุ่ม คุณลักษณะของพฤติกรรม เฉพาะตัว รวมทั้งแรงผลักดันจากภายนอก และมีพฤติกรรมด้านความรู้และความคิด คุณลักษณะของจิตใจ และคุณภาพการเรียนการสอนเป็นตัวแปร

ความสำเร็จทางการเรียนขึ้นอยู่กับองค์ประกอบทางสติปัญญา (Holland 1959 : 135 - 142) เป็น สำคัญ จากการศึกษาในหลายผลงานวิจัยพบว่า ระดับของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์กับการ ปรับตัวของบุคคล การมีสัมพันธ์ทางสังคมและวิธีการเลือกเรียนต่างกันด้วย เช่น เด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนสูงจะสนใจอาชีพที่แสดงออก เลือกอาชีพที่มีรายได้ และช่วยเหลือผู้อื่น (Thomson 1966 : 850 - 85, Eaddy 1969) สำหรับการวิจัยในประเทศไทยในช่วง 10 กว่าปีนี้พบดังนี้

วิภา แดงเจริญ (2530 : 82) ได้ศึกษาเรื่อง การเปรียบเทียบเจตคติต่อวิชาชีพครูของนิสิตคณะ ครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผลการศึกษาพบว่า หนึ่งในกลุ่มตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์กับเจต คติต่อวิชาชีพครูของนิสิต คือ คะแนนเฉลี่ยสะสม ซึ่งสามารถอธิบายความแปรปรวนของเจตคติต่อวิชาชีพ ครูได้ร้อยละ 10.28

เกษม ศัลยวุฒิ (2539 : 77) ได้ศึกษา การเปรียบเทียบทัศนคติต่ออาชีพครูของนักศึกษา คณะ ศึกษาสาคร มหาววิทยาลัยขอนแก่น พบว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน มีเจตคติต่อ วิชาชีพครูไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

พันทิเปรมชัย สโรบล (2542 : 68) ได้ศึกษาเหตุจูงใจในการศึกษาต่อโรงเรียนนายร้อยพระ จุลจอมเกล้าของนักเรียนเตรียมทหาร พบว่า นักเตรียมทหารที่มีระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมต่างกัน มีแรงจูงใจ ในการศึกษาต่อโดยรวมไม่ต่างกัน

วสิริรัตน์ รักแดงาม (2542 : 123) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแผนการเลือกอาชีพกับความสนใจ ในอาชีพของเด็กและความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการเลือกอาชีพของเด็กนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนในสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตอำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต ผลการศึกษาพบว่า แผนการเลือก อาชีพของนักเรียนมีความสัมพันธ์กับระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำและสูง ส่วนใหญ่วางแผนการเลือกอาชีพในกลุ่มงานช่างฝีมือและ กลางแจ้งกับงานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ตามลำดับ ส่วนนักเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาปาน กลาง ส่วนใหญ่วางแผนเลือกอาชีพในกลุ่มงานค้าขายกับงานสำนักงานและเสมียน

เบญจมาภรณ์ ช้อยเครือ (2543 : 68) ได้ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมเกี่ยวข้องกับเจตคติต่อวิชาชีพครูและพฤติกรรมไม่สัมฤทธิ์ ของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีเจตคติต่อวิชาชีพครูและพฤติกรรมไม่สัมฤทธิ์ ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05

จากงานวิจัยดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่าบุคคลที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำแตกต่างกัน จะมีปัจจัยจูงใจในการเลือกศึกษาต่อหรือเลือกอาชีพที่แตกต่างกัน ซึ่งจะเห็นได้ว่าตัวแปรด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน น่าจะมีความสัมพันธ์กับการเลือกศึกษาโปรแกรมการศึกษาปฐมวัย

3. คำนิยามทางสังคม

ความหมายคำนิยามทางสังคม

ในเรื่องที่เกี่ยวกับความหมายคำนิยาม ได้มีผู้ให้ความหมายไว้หลายท่าน ดังนี้

คริสเตนเซน (Crstensen 1969 : 115) กล่าวว่า คำนิยาม หมายถึง เกณฑ์ที่แต่ละบุคคลใช้เลือกสิ่งต่าง ๆ ที่มีให้เลือก คำนิยามแม้จะมีลักษณะใกล้เคียงกับความเชื่อ หรือทัศนคติก็ตาม แต่ทั้งสามชนิดก็ยังมีส่วนที่แตกต่างกัน คือ ความเชื่อเป็นเกณฑ์ใช้ตัดสินว่าบางอย่างจริงหรือไม่จริง ทัศนคติคือลักษณะภายในบุคลิกลักษณะที่คนเราแสดงต่อการกระทำสิ่งต่าง ๆ เป็นเพียงแนวโน้มที่จะปฏิบัติเท่านั้น ส่วนคำนิยามจะเป็นมาตรฐานของความชอบหรือไม่ชอบ เป็นเกณฑ์สำหรับตัดสินคุณค่า หรือความสำคัญ หรือสิ่งของ ความคิด และเหตุการณ์

วอลเตอร์ และสกอต (ชัยวัฒน์ วัชรมัย 2533 : 11, อ้างอิงมาจาก Walter and Scott 1979 : 225) ได้รวมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับคำนิยามไว้ว่า คำนิยาม หมายถึง ความคิดรวบยอดที่เป็นพื้นฐานในการเลือกของบุคคล ซึ่งแสดงเมื่อบุคคลเชื่อมั่นในสิ่งที่คิดว่าถูกหรือผิด สำคัญหรือไม่สำคัญ ฉลาดหรือไม่จริงหรือปลอม พื้นฐานแห่งการเลือกนี้อาจแสดงออกโดยสถิติสัมประสิทธิ์หรือจิตใต้สำนึกก็ได้

สุพัทธา สุภาพ (2523 : 4) กล่าวว่า คำนิยามของสังคม หมายถึง สิ่งที่คนสนใจ สิ่งที่คนปรารถนาจะได้ ปรารถนาจะเป็นหรือกลับกลายมาเป็น เป็นสิ่งที่คนถือว่าเป็นสิ่งบังคับต้องทำต้องปฏิบัติ เป็นสิ่งที่คนบูชายกย่อง และมีความสุขที่จะได้เห็นได้ฟัง ได้เป็นเจ้าของ คำนิยามของสังคมจึงเป็นวิถีของการจัดรูปความประพฤติที่มีความหมายต่อบุคคล และเป็นแบบฉบับของความคิดที่ฝังแน่นสำหรับยึดถือในการปฏิบัติตัวของคนในสังคม

ณรงค์ เส็งประชา (2531 : 64) ได้ให้ความหมายของคำนิยามไว้ว่า คำนิยาม เป็นจุดประสงค์ของสังคม เป็นสิ่งที่ผู้คนในสังคมอยากจะดำเนินไปให้ถึงจุดนั้น เช่น ความร่ำรวย การมีตำแหน่งทางราชการ การมีรถยนต์ยี่ห้อดี ๆ ใช้ การเป็นคนตรงต่อเวลา ฯลฯ คำนิยามอาจจะช่วยให้สังคมเจริญขึ้น หรืออาจทำให้สังคมเสื่อมลงก็ได้

วิชนิกร เศรษฐโชติ (2532 : 78) อธิบายว่า คำนิยามเป็นความรู้สึกของสังคมที่ถือว่าสิ่งใดดีหรือไม่ดี และคำนิยามนั้นมีใช้ความรู้สึกส่วนบุคคลเพียงคนเดียวคนหนึ่ง คำนิยามของสังคมใดก็ย่อมหมายถึงว่า คนส่วนใหญ่ในสังคมนั้นมีความรู้สึกว่า สิ่งนั้นเป็นสิ่งที่เขาควรกระทำมากกว่าสิ่งที่เขาต้องการกระทำ เป็นแบบฉบับของความคิดที่ฝังแน่นสำหรับยึดถือในการปฏิบัติตัวของคนในสังคม และเป็นหลักเกณฑ์ทางศีลธรรมจรรยาในสังคม ซึ่งจะแสดงออกในรูปของความประพฤติ

ค่านิยมเปรียบเสมือนสิ่งนำทางให้แก่ความต้องการของบุคคล เมื่อบุคคลต้องการสิ่งหนึ่งสิ่งใดก็เพราะว่าสิ่งนั้นเป็นค่านิยมของเขา บุคคลแต่ละคนจะวางค่านิยมของตนไว้ ซึ่งค่านิยมที่วางไว้อาจเกิดจากความนึกคิดขึ้นมาเอง หรืออาจมาจากการที่เขาหมายใจไว้ (Garrett 1961 573) การที่บุคคลมีค่านิยมในเรื่องใดเรื่องหนึ่งนั้น แสดงถึงความรู้สึก ความพอใจ ทัศนคติ และความต้องการที่บุคคลมีต่อเรื่องนั้น บุคคลจะขัดขวาง และการกระทำที่ขัดค่านิยมที่เขาถืออยู่ ค่านิยมจึงจัดว่าเป็นแหล่งที่มาของพฤติกรรมของบุคคลทั้งทางลบและทางบวก (เพ็ญแข ประจันปัจฉินึก และอ้อมเดือน สดมณี 2529 14)

นอกจากนี้ค่านิยมยังเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมทางสังคม และวิถีของบุคคลในสังคม ทั้งนี้เพราะว่าค่านิยมต้องเป็นสิ่งที่สังคมหนึ่งๆ เห็นว่าเป็นสิ่งที่มีค่าควรแก่การกระทำ นำกระทำ นายกยอง หรือเห็นว่าคุณต้อง ค่านิยมเป็นส่วนประกอบสำคัญที่ชี้ว่า บุคคลจะประพฤติปฏิบัติอย่างไรทั้งต่อตนเองและสังคม (เปรมฤดี ปธานราชวร 2546 6-7 อ้างอิงมาจาก กฤษณา วงษากันต์ และคนอื่นๆ 2542 91)

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า ค่านิยมทางสังคม คือ ความรู้สึกของสังคมที่ถือว่าสิ่งใดดีหรือไม่ดี และคนส่วนใหญ่ในสังคมนั้นมีความรู้สึก ว่า สิ่งนั้นเป็นสิ่งที่เขาควรกระทำมากกว่าสิ่งที่เขาต้องการกระทำ ค่านิยมของสังคมจึงเป็นวิถีของการจัดรูปความประพฤติที่มีความหมายต่อบุคคล และเป็นหลักเกณฑ์ทางศีลธรรมจรรยาในสังคม ซึ่งจะแสดงออกในรูปของความประพฤติที่แสดงออกมา

การเกิดค่านิยม

ได้มีผู้อธิบายถึงการเกิดค่านิยมไว้หลายท่าน ดังต่อไปนี้

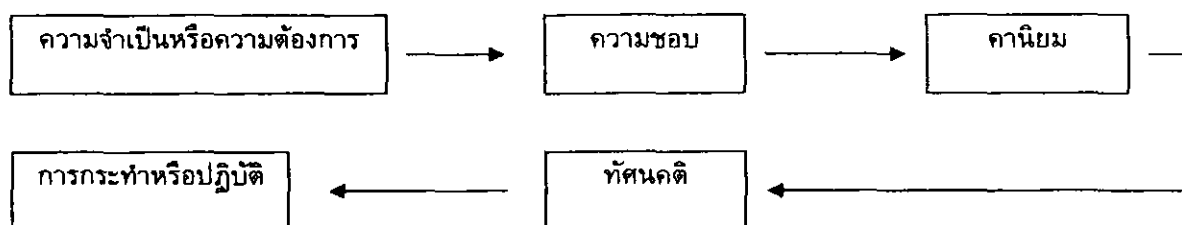
พนัส หันนาคินทร์ (2520 18) ได้อธิบายการเกิดค่านิยมในแต่ละบุคคลไว้ว่า

1 ประสบการณ์ที่ได้รับการตรวจสอบแล้วของเขา และเนื่องจากประสบการณ์ที่แตกต่างกันของแต่ละบุคคล จึงทำให้ค่านิยมของแต่ละบุคคลผิดแผกแตกต่างกันออกไป ถึงแม้ว่าเขาจะอยู่ในวัฒนธรรมหรือสังคมเดียวกันก็ตาม เมื่อประสบการณ์ของแต่ละบุคคลมีเพิ่มมากขึ้น ก็จะมีผลกระทบทำให้เขาเปลี่ยนแปลงหรือปรับปรุงค่านิยมเดิมของเขา

2 การคิดรอบคอบ การวิเคราะห์อย่างถี่ถ้วนถึงผลที่จะตามมาในชีวิต

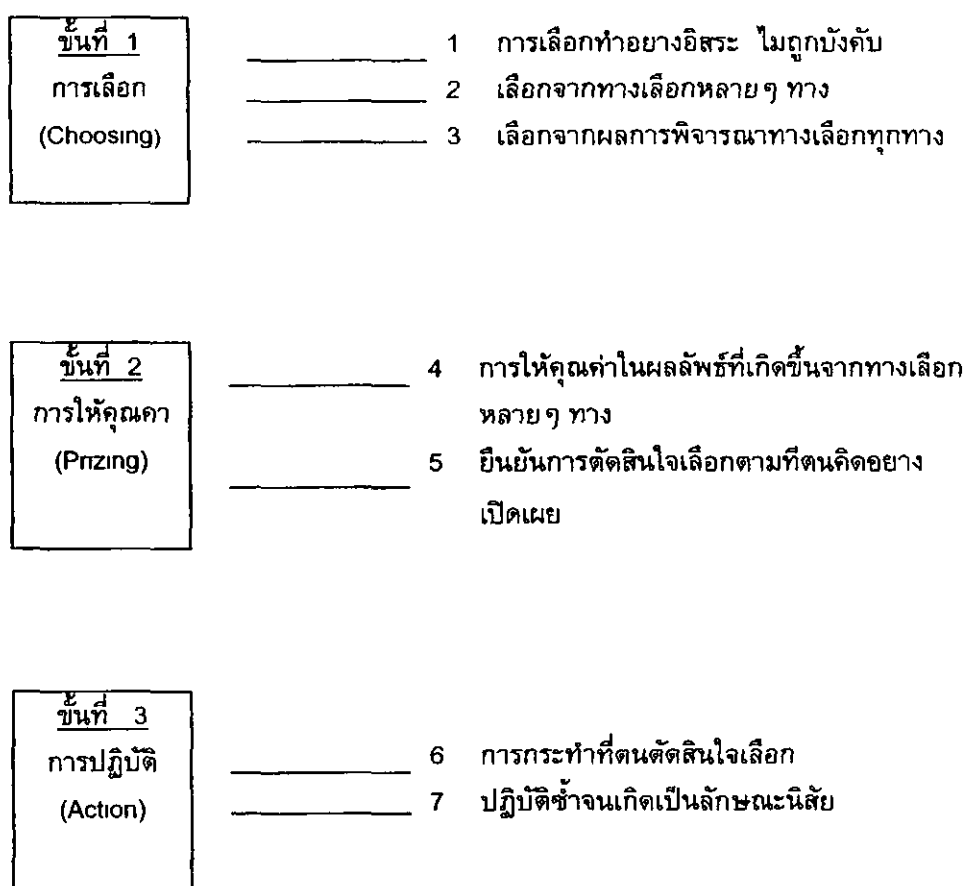
สาโรช บัวศรี (2525 37) อธิบายเกี่ยวกับขั้นตอนการเกิดค่านิยมว่า คล้ายกับการเรียนรู้ ซึ่งการเรียนรู้นั้นควรเริ่มที่ความจำเป็น (Need) หรือความต้องการ (Desire) ถ้าผู้เรียนยังไม่เกิดความจำเป็นหรือ ยังมองไม่เห็นความจำเป็นของวิชานั้นอย่างเด่นชัดแล้ว การเรียนย่อมเป็นไปด้วยความเหนื่อยหน่าย เมื่อเกิดความจำเป็น หรือความต้องการแล้ว ขั้นต่อไปก็เกิดความชื่นชอบ (Preference) หรือสนใจตามมา ความชื่นชอบนี้จะกระตุ้นให้เกิดความนิยม หรือเข้าใจ และเชื่อในคุณค่าของสิ่งนั้นๆ ความรู้สึกก็จะกลายเป็นค่านิยม (Value) ขึ้นมา

ค่านิยมที่ก่อตัวอยู่ระยะเวลาหนึ่งนานพอสมควร (Fixed value) ก็ย่อมจะกระตุ้นให้เกิดสภาวะที่รุ่มร้อนอยู่ในใจ มุ่งมั่นที่จะดำเนินการ ซึ่งก็คือสภาวะที่เรียกว่าทัศนคติ (Attitude) นั้นเอง เมื่อทัศนคติเกิดขึ้นแล้ว ก็ย่อมจะกระตุ้นให้ผู้เรียนลงมือกระทำหรือปฏิบัติ (Action หรือ Doing) หรือ การกระทำ (Doing) นี้ ย่อมก่อให้เกิดการเรียนรู้ขึ้นอย่างแน่นอน ตามที่กล่าวกันอยู่แล้วว่า “การเรียนรู้จากการกระทำ” (Learning by doing) ซึ่งสามารถแสดงเป็นแผนภาพของการเกิดค่านิยมได้ดังภาพประกอบ 3

ภาพประกอบ 3 แผนภาพแสดงการเกิดค่านิยม

แรธส์, ฮามิน และไซมอน (ประกาศิ กรโกวิทย์ 2539 16 – 17 อ้างอิงมาจาก Raths, Hamlin & Simon 1966 Values and Teaching P 30) ได้เสนอแนวคิดการเกิดค่านิยม ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอนใหญ่ ดังภาพประกอบ 4

ภาพประกอบ 4 ขั้นตอนการเกิดค่านิยม

ลักษณะค่านิยมของสังคมไทย

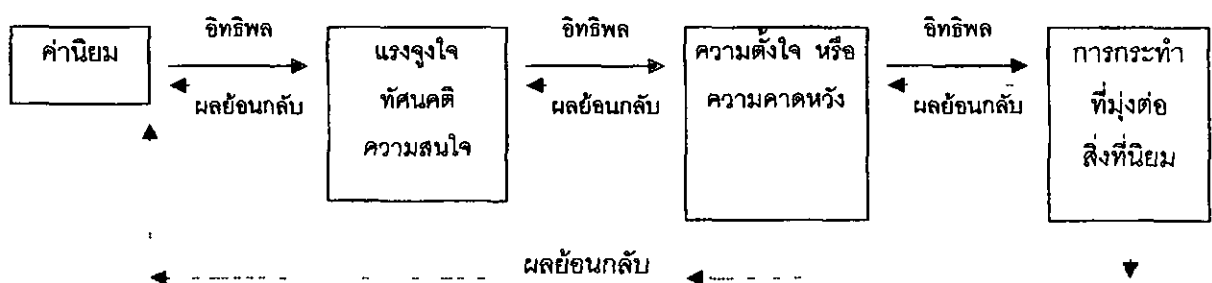
ค่านิยมของสังคมไทยมีปัจจัยสัมพันธ์กับกลุ่มทางสังคม ซึ่งแบ่งเป็นหลายกลุ่มด้วยกัน เช่น กลุ่มอาชีพ ซึ่งบุคคลนั้นจะได้รับอิทธิพลจากค่านิยมของสังคมที่เขาได้อาศัยอยู่ ดังที่สุพัตรา สุภาพ (2523 : 19 – 24) ได้กล่าวถึงค่านิยมในสังคมไทยทั้งในสังคมชนบท และค่านิยมในสังคมเมืองเฉพาะลักษณะที่เด่นชัดบางประการ ดังนี้

ค่านิยมของสังคมชนบทไทยมีลักษณะที่เด่น ดังนี้ เชื่อในเรื่องบุญเรื่องกรรม ยอมรับการดำรงชีวิตที่ขึ้นอยู่กับธรรมชาติ เชื่อเรื่องโชคลาง ชอบเสียงโชค นิยมเครื่องประดับ ยกย่องคนซื่อสัตย์ว่าเป็นคนดี นิยมพิธีการทำบุญใหญ่โต บนอบผู้มีอำนาจ รักความสนุกสนาน พึ่งพาอาศัยกัน ผู้น้อยมีความเกรงใจผู้ใหญ่ ชอบนับญาติ พอใจในสิ่งที่เป็นอย่างในปัจจุบัน

ค่านิยมในสังคมเมืองมีลักษณะที่สำคัญ ดังนี้ นิยมความมีเหตุผล เกรงครัดต่อเวลา ไม่ชอบอยู่นิ่ง นิยมของต่างประเทศ ชอบงานเลี้ยงงานพิธี ฟุ่มเฟือย นิยมวัตถุ ชอบระเบียบพิธีการ ยกย่องผู้มีอำนาจ ขาดระเบียบวินัย ไม่รักษาสถาบันรวม ชอบพูดมากกว่าทำ ไม่ชอบเห็นผู้อื่นดีกว่าตน ไม่ไว้วางใจผู้อื่น

ความสำคัญและอิทธิพลของค่านิยม

ค่านิยมเป็นสิ่งที่สำคัญสำหรับบุคคล และใช้เป็นจุดมุ่งหมายของชีวิตที่จะยึดถือหรือปฏิบัติตามในการดำเนินชีวิตภายในสังคม หน้าที่สำคัญของค่านิยมก็คือ ค่านิยมจะเป็นแนวทางที่ช่วยชี้นำวิถีทางปฏิบัติ โดยช่วยในการประเมิน และตัดสินใจต่อการกระทำว่าเป็นสิ่งที่น่าชื่นชม หรือน่าตำหนิ และยังเป็นเครื่องบ่งชี้ความต้องการ และแรงจูงใจของบุคคล (Rokeace 1977 : 241) นอกจากนี้ค่านิยมยังช่วยบุคคลในการตัดสินใจเลือกกระทำและลดความขัดแย้งระหว่างค่านิยม โดยบุคคลจะเลือกแนวปฏิบัติที่สอดคล้องกับค่านิยมที่บุคคลคิดว่ามีค่าความสำคัญมากกว่า บทบาทของค่านิยมมีอยู่ 2 ประการ คือ หนึ่งเป็นมาตรฐานที่จะนำทาง หรือเป็นแนวทางให้บุคคลประพฤติปฏิบัติ ประเมินผลว่าสิ่งใดดี ไม่ดี และสองทำหน้าที่กระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจในการปฏิบัติ ตลอดจนเสริมสร้างทัศนคติ ความสนใจ และความตั้งใจ ซึ่งนำไปสู่การแสดงพฤติกรรมที่สอดคล้องกับค่านิยมนั้นในที่สุด ค่านิยมใดก็ตามที่บุคคลได้รับการเสริมแรง หรือตอกย้ำอยู่เสมอ จนบุคคลยอมรับและยึดถือเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตและยอมยากที่จะเปลี่ยนแปลง ซึ่งหากค่านิยมใหม่เข้ามา และไม่สอดคล้องกับค่านิยมเดิมที่บุคคลยึดถืออยู่ บุคคลก็จะมีปฏิกิริยาไม่ยอมรับ และอาจนำไปสู่การแสดงออกซึ่งความขัดแย้งอย่างรุนแรง (เปรมฤดี ปธานราชวร 2546 : 9 อ้างอิงมาจาก เทพพนม เมืองแมน และสวิง สุวรรณ 2529 : 9) ซึ่งแสดงให้เห็นได้ดังภาพประกอบ 5

ภาพประกอบ 5 แผนภูมิแสดงอิทธิพลของค่านิยมต่อพฤติกรรมมนุษย์

งานวิจัยในต่างประเทศ

King (1995 : 1829) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและค่านิยมในอาชีพที่เด่น เกี่ยวกับการศึกษาที่สูงขึ้น กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตหญิงระดับวิทยาลัย จำนวน 115 คน มหาวิทยาลัย Auburn ผลการศึกษาพบว่า ค่านิยมของบุคคลและค่านิยมทางสังคมสามารถทำนายค่านิยมในการเลือกอาชีพของบุคคลได้

Huang (1996 : 4673) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ของค่านิยมทางอาชีพ ภูมิหลังของสถาบันการศึกษา ประสบการณ์ในมหาวิทยาลัย และสาขาวิชาที่ศึกษา วางผลต่อพฤติกรรมนิสัยในการทำงานภายหลังที่จบการศึกษาหรือไม่ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาในระดับวิทยาลัย จำนวน 3,300 คน เก็บข้อมูลระยะยาว ผลการศึกษาพบว่า ตัวแปรด้านเพศ เชื้อชาติ และสถานภาพทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ทำให้นักศึกษามีการเปลี่ยนแปลงในค่านิยมทางอาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

งานวิจัยในประเทศ

วรภรณ์ แดงเจริญ (2544 : 81) ได้ศึกษาตัวแปรที่ส่งผลต่อทัศนคติต่อการเลือกแหล่งอาหารเรื้อของนักเรียนเตรียมทหาร โรงเรียนเตรียมทหาร พบว่า ค่านิยมทางสังคม มีความสัมพันธ์ทางบวกกับทัศนคติต่อการเลือกแหล่งอาหารเรื้อของนักเรียนเตรียมทหาร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1 ทั้งนี้เพราะค่านิยมทางสังคมเป็นความเชื่อที่มีลักษณะยั่งยืนเป็นแนวทางในการประพฤติ ปฏิบัติหรือเป้าหมายในการดำรงชีวิต เป็นสิ่งที่ตนเองหรือสังคมเห็นชอบและสมควรยึดถือปฏิบัติ

จากงานวิจัยดังกล่าวข้างต้น แสดงให้เห็นว่า การที่บุคคลตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในสาขาวิชาชีพถือเป็นก้าวหนึ่งในการเลือกประกอบอาชีพ และในการเลือกอาชีพใดๆ นั้น ค่านิยมทางสังคมถือเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้บุคคลนั้นตัดสินใจ ดังนั้นค่านิยมทางสังคม น่าจะเป็นตัวแปรที่มุ่งใจในการเลือกเรียนโปรแกรมสาขาการศึกษาปฐมวัย

4 อาชีพของผู้ปกครอง

งานวิจัยในต่างประเทศ

Thompson (1966 : 850 – 851) ได้ทำการศึกษาค่านิยมในอาชีพของ นักเรียนมัธยมปลาย 10 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนเกรด 9 จำนวน 2,287 คน โดยใช้แบบสอบถามของ เซนเดรส พบว่า มีความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยมในอาชีพของนักเรียนกับอาชีพของบิดา นักเรียนที่มีบิดาประกอบอาชีพที่ใช้วิชาชีพชั้นสูง จะเลือกอาชีพด้านความเป็นผู้นำมากกว่านักเรียนที่มีบิดาประกอบอาชีพใช้แรงงานและค้าขาย ซึ่งจะเลือกอาชีพด้านความมั่นคงปลอดภัย และด้านการมีรายได้ดีมากกว่า นักเรียนที่มีมารดาออกทำงานนอกบ้านเลือกค่านิยมในอาชีพด้านความมั่นคงปลอดภัยมากกว่านักเรียนที่มีมารดาไม่ได้ทำงานนอกบ้าน

Collazo (1967 : 1534 – 1535 – A) ได้ศึกษาการวางแผนทางอาชีพของเยาวชนชาว เปอร์โตริกัน ผลของการศึกษาค้นคว้าพบว่า นักเรียนที่อยู่ในอุตสาหกรรมในเมือง ซึ่งมีบิดาประกอบอาชีพชั้นสูง หรือรับราชการ นักเรียนในกลุ่มนี้มักเลือกอาชีพชั้นสูง ส่วนนักเรียนที่อยู่ในชนบท บิดามารดาประกอบอาชีพทางเกษตรกรรม เช่น ทำนา หรือกรรมกร จะเลือกอาชีพในระดับต่ำเป็นส่วนมาก

แบลคเบอร์น (Blackburn 1975 4152 – A) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ของการเลือกอาชีพ การศึกษาและความคาดหวังของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาพบว่า นักเรียนที่มีบิดา มารดา ประกอบ อาชีพระดับสูงจะคาดหวังเกี่ยวกับอาชีพชั้นสูงมากกว่านักเรียนที่มีบิดา มารดาประกอบอาชีพระดับต่ำ นักเรียนที่บิดามารดาประกอบอาชีพระดับสูงมีความปรารถนาทางอาชีพสูงไปด้วย

งานวิจัยในประเทศ

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2531 158) ได้ศึกษาค่านิยมในการทำงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 1 ปีการศึกษา 2530 จำนวน 1,500 คน ผลการศึกษา พบว่า นักเรียนที่มีบิดามารดาอาชีพต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยค่านิยมในการทำงานด้านสัมฤทธิ์ผล และด้าน ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05

อดิศักดิ์ จินดานุกุล (2532 ง-ค) และนฤมล บุณนิม (2529 1-2) ศึกษาเกี่ยวกับอาชีพของ บิดามารดาที่มีความสัมพันธ์กับความคาดหวังทางการศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่บิดามารดาที่ประกอบอาชีพใน วิชาชีพระดับสูง จะสนับสนุนหรือคาดหวังให้เด็กได้เรียนต่อ มากกว่าบิดามารดาที่ประกอบอาชีพ เกษตรกรรมและอาชีพใช้แรงงาน

อัจฉรา สุขารมย์, อรพินทร์ ชูชม และทัศนาทองภักดี (2540 68-71) ศึกษาองค์ประกอบทาง จิตวิทยาที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนิสิตระดับปริญญาตรี ผลการศึกษาพบว่า อาชีพของบิดามารดา ไม่มีความสัมพันธ์กับการเลือกอาชีพของนิสิตปริญญาตรี

พันทิเปรมชัย สโรบล (2542 68) ได้ศึกษาเหตุจูงใจในการศึกษาต่อโรงเรียนนายร้อยพระ จุลจอมเกล้าของนักเรียนเตรียมทหาร พบว่า นักเตรียมทหารที่มีบิดามารดา หรือผู้ปกครองประกอบอาชีพ ของบิดามารดาต่างกัน มีแรงจูงใจในการศึกษาต่อโดยรวมไม่ต่างกัน

วลีรัตน์ รักแดงาม (2542 128) ความสัมพันธ์ระหว่างแผนการเลือกอาชีพกับความสนใจใน อาชีพของเด็กและความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการเลือกอาชีพของเด็กนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนในสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตอำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต ผลการศึกษาพบว่า แผนการเลือก อาชีพของนักเรียนไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับอาชีพบิดามารดาของนักเรียน

จากเอกสารและงานวิจัยดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า อาชีพของบิดามารดาน่าจะเป็นตัวแปรหนึ่งที่ ส่งผลต่อการเลือกศึกษาโปรแกรมการศึกษาปฐมวัย

5 ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง

รายได้ของครอบครัวจะเป็นตัวกำหนดฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวนั้นๆ ซึ่งได้มีผู้กล่าวถึง ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครองไว้หลายท่าน

เครช (Krech 1962 182) เห็นว่า รายได้ของบิดามีความสัมพันธ์สูงกับการเลือกอาชีพของ นักเรียน นักเรียนมีแนวโน้มที่จะคาดหวังให้ตนเอง มีแบบฉบับของการดำเนินชีวิตให้เหมือนกับบิดาของตน รายได้ของครอบครัวเป็นตัวประกอบสำคัญในความคาดหวังของนักเรียนที่มีผลต่อโอกาสที่จะเลือกอาชีพให้ เหมาะสมกับรายได้ของครอบครัว เด็กที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูงได้เปรียบอย่างมาก เนื่องจากได้รับการสนับสนุนทางการเงินในด้านการศึกษาละเอียด และเมื่อเริ่มต้นประกอบอาชีพ บิดา

มารตามีฐานะทางเศรษฐกิจระดับกลางมีแนวโน้มที่จะเสียสละเพื่อสนับสนุนทางการเงินเพื่อการศึกษาเล่าเรียน แก่บุตรของเขา ขณะที่บิดามารดาที่มีลักษณะเศรษฐกิจชั้นต่ำกว่า อาจจะไม่สามารถให้การสนับสนุนได้ กล่าวคือ รายได้ของบิดามารดามากขึ้น ความปรารถนาของบุตรที่จะได้รับรายได้ที่สูงขึ้น และยิ่งกว่านั้น บิดามารดาที่มีรายได้มากต้องการที่จะสนับสนุนในการให้การศึกษาแก่บุตรของตนสูงขึ้น รวมทั้งการเตรียมพร้อมในเรื่องอาชีพด้วย

จากความเห็นของจอห์น และ โฮเวิร์ด (John and Howard 1975 :89) มีความเห็นว่า ตั้งแต่เกิดมานุษย์ต้องการสภาพฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว การยอมรับในสังคม ซึ่งระดับชั้นในสังคมคือ เกณฑ์จากขนาดของครอบครัว ฐานะทางเศรษฐกิจ ซึ่งเกี่ยวกับรายได้และความคาดหวังของอาชีพ อันอาจรวมถึงการศึกษาที่ส่งผลถึงระดับของรายได้ด้วย

อัจฉรา สุขารมย์ และคณะ (2540 :33) กล่าวว่า รายได้ของผู้ปกครองมีผลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียน ทั้งนี้เนื่องจากว่าบิดามารดาที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูง มีโอกาสที่จะสนับสนุนให้การศึกษาแก่บุตรของตนสูงขึ้น ซึ่งฐานะทางเศรษฐกิจนี้สามารถบอกได้ถึงความสามารถหรือกำลังในการส่งเสริมให้บุตรได้รับการศึกษาระดับใดและเหมาะสมกับการประกอบอาชีพใด

งานวิจัยในต่างประเทศ

เกรซ (Krech 1962 :182) พบว่า รายได้ของบิดามีความสัมพันธ์สูงกับการเลือกอาชีพของนักเรียน นักเรียนมีแนวโน้มที่จะคาดหวังให้ตนเองมีแบบฉบับของการดำเนินชีวิตให้เหมือนกับบิดาของตน รายได้ของครอบครัวเป็นตัวประกอบสำคัญในความคาดหวังของนักเรียน ที่มีผลต่อโอกาสที่จะเลือกอาชีพให้เหมาะสมกับรายได้ของครอบครัว

ชานแนย์ (Channay 1969) พบว่า นักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ จะพิจารณาด้านการเงิน การควบคุมเงิน เกียรติยศ สูงกว่านักเรียนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดี

แฟนตินี และเวินสไตน์ (Fantini and Weinstein 1972) ได้ศึกษาพบว่า บิดามารดาที่มีรายได้ต่ำ จะมีความมุ่งหวังต่อการศึกษาและอาชีพของบุตรต่ำด้วย

แบลคเบอร์น (Blackburn 1975) ศึกษาตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อความคาดหวัง และความปรารถนาในการศึกษา และอาชีพของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายปีสุดท้าย พบว่า นักเรียนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูงจะมีความคาดหวังในการเลือกอาชีพสูงกว่านักเรียนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ

งานวิจัยในประเทศ

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2531 :160) ได้ศึกษาค่านิยมในการทำงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 1 ปีการศึกษา 2530 จำนวน 1,500 คน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่บิดามารดามีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยค่านิยมในการทำงานด้านความมีอิสระ และด้านผลตอบแทนทางเศรษฐกิจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เพ็ญศรี จินดาคักดิ์ (2535 :90) ซึ่งได้ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี พบว่า ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครองไม่มีความสัมพันธ์กับการเลือกอาชีพของนักเรียน

สมสมุทร มุ่งสันติ (2539 :91) ได้ศึกษา ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลือกประกอบอาชีพอิสระของ นักศึกษาคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยอีสานได้ พบว่า ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครองไม่มีความสัมพันธ์กับการเลือกอาชีพของนักเรียน

อัจฉรา สุขารมย์, อรพินท์ ชูชม และทัศนาก ทอภักดี (2540 :68-71) ศึกษา องค์ประกอบทางจิตวิทยาที่มีอิทธิพลต่อการเลือกงานของนิสิตระดับปริญญาตรี ผลการศึกษาพบว่า ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับการเลือกงานของนักศึกษา

พุดตาล ศรีเมฆ (2541 :56) ได้ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่า ฐานะทางเศรษฐกิจของบิดามารดา และผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับการเลือกอาชีพของนักเรียน ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวจะเป็นตัวประกอบสำคัญในความคาดหวังของนักเรียนที่มีผลต่อโอกาสที่จะเลือกอาชีพให้เหมาะสมกับฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว

อรนุช ฐิสังข์ (2542 :74) ได้ศึกษา อิทธิพลของปัจจัยทางครอบครัวและการอบรมเลี้ยงดูที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่า ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครองมีผลต่อคะแนนการตัดสินใจเลือกอาชีพ โดยฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครองระดับต่ำ ระดับปานกลาง และระดับสูง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05

วรภรณ์ แดงเจริญ (2544 :83) ได้ศึกษาตัวแปรที่ส่งผลกระทบต่อทัศนคติต่อการเลือกเส้นทางอาชีพของนักเรียนเตรียมทหาร โรงเรียนเตรียมทหาร พบว่า ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง มีความสัมพันธ์ทางลบกับทัศนคติต่อการเลือกเส้นทางอาชีพของนักเรียนเตรียมทหารอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 01 กล่าวคือ นักเรียนในระดับนี้จะต้องมีการเลือกที่จะศึกษาต่อ เลือกอาชีพที่จะประกอบในอนาคต ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครองจึงมีความสัมพันธ์ต่อทัศนคติต่อการเลือกเส้นทางอาชีพของนักเรียนเตรียมทหาร

จากเอกสารและงานวิจัยดังกล่าวข้างต้น พบว่าฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวมีทั้งส่วนที่มีความสัมพันธ์และไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกเรียนต่อเพื่อไปประกอบอาชีพในอนาคต

6 ความต้องการของผู้ปกครอง

การอบรมเลี้ยงดูของบิดาที่สำคัญประการหนึ่ง คือ การคาดหวังกับลูก บิดามารดาสวนมากต้องการให้ลูกกระทำการสิ่งที่ดีงาม ซึ่งตนไม่มีโอกาสทำก่อน เช่นหวังให้ลูกประกอบอาชีพที่ตนไม่สามารถจะปฏิบัติได้ ซึ่งบางครั้งเด็กอาจจะมีความสนใจและความสามารถตรงกันข้ามกับบิดามารดาตั้งใจจะให้ เป็น โดยบิดามารดาจะให้ความสำคัญต่อการศึกษาและความมุ่งมั่นอย่างมากที่จะให้เด็กเรียนสูง เพื่อก้าวเข้าสู่อาชีพที่สบาย มีโอกาสเป็นเจ้านายคน บ่อยครั้งความคาดหวังของบิดามารดาไม่สอดคล้องกับความถนัดตามธรรมชาติ และความสามารถที่แท้จริงของเด็กก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ ตามมา (จรรยา สุวรรณทัต 2541 :252-254) ซึ่งสอดคล้องกับเฮิร์ลอค ได้กล่าวในทำนองเดียวกันว่า (Hurdock 1973 :188) บิดามารดาจะมีภาพหรือความใฝ่ฝันให้ลูกเป็นอะไรตั้งแต่เด็กยังไม่เกิด สิ่งที่บิดามารดาหวังเป็นแบบที่หล่อหลอมความหวังของบิดามารดาที่มีต่อเด็กตลอดชีวิต บิดามารดามักจะตัดสินใจไว้อยู่ ลูกควรจบการศึกษา ระดับใด ควรประกอบอาชีพอะไร ควรเรียนได้ขนาดไหน และควรมีสถานภาพทางสังคมระดับใด ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ อบรม สนิทบาล (2536 :7-9)ว่า การที่ บิดามารดา มีความรักความห่วงใยกับลูก จึงมักตั้งความหวังไว้กับลูกสูงมาก โดยจะเป็นผู้เข้าไปช่วยสร้างอนาคตของลูกเสียเอง จนลูกแทบไม่ต้องทำอะไรเลย นอกจากนี้ได้มีผู้ให้ความหมายของ “ความคาดหวัง” ต่างๆ กันดังนี้

ฟังก์ และแวกเนอร์ (Funk & Wagnalls 1963 239) กล่าวว่า ความคาดหวัง หมายถึง ความคาดหวังต่อการกระทำหรือสถานการณ์ ว่าเป็นความเชื่อมั่นที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งว่าน่าจะเป็นอย่างใดที่คิดไว้

เกตเซลส์, เจมส์ และโรนอล (Getzels, James and Ronall 1964 390-398) อธิบายว่า บุคคลย่อมมีความคาดหวังแตกต่างกัน เพราะแต่ละคนมีความคิดและความต้องการต่างกัน อันทำให้ พฤติกรรมทางสังคมที่ถูกกำหนดจากความคาดหวังของบุคคลอื่น และความต้องการส่วนตัวของตนเอง ต่างกันด้วย

รีดเดอร์ (Reeder 1971 157) ได้ให้ความหมาย ความคาดหวัง ว่าหมายถึง ทาที่ของ บุคคลที่มีต่อพฤติกรรมของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับตัว โดยคาดหวังหรือต้องการให้บุคคลนั้น ประพฤติปฏิบัติใน สิ่งที่ต้องการ

วิไลวรรณ วิทยารมรัช (2543 15) กล่าวว่า ความคาดหวัง หมายถึง ความต้องการของ บุคคลที่มีต่อคนอื่นให้กระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ตนปรารถนา โดยใช้ความคาดหวังเป็นแนวทางกำหนดพฤติกรรม ต่อบุคคลที่ตนคาดหวัง

วรภรณ์ แดงเจริญ (2544 54) ความคาดหวัง หมายถึง แนวทางในการกำหนดเป้าหมายที่ บุคคลตั้งไว้สำหรับตนเอง หรือบุคคลอื่น ซึ่งในเรื่องของความคาดหวังของบิดา มารดาที่มีต่อบุตรนั้น ต้องการให้บุตรประสบความสำเร็จ ในเรื่องการเรียนและการประกอบอาชีพ คาดหวังให้บุตรประกอบอาชีพที่ เป็นความใฝ่ฝันของตน

แบนดูรา (Bandura 1977 79) ได้ให้ความสนใจในเรื่อง “ความคาดหวังของบุคคลใน อนาคต” และได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับความคาดหวังซึ่งมีผลต่อการตัดสินใจที่จะทำพฤติกรรมใดหรือไม่นั้นมี 2 ชนิด คือ

1 ความคาดหวังเกี่ยวกับผลลัพธ์ (Outcome Expectancy) เป็นการประมาณของ บุคคลว่าพฤติกรรมใดนำไปสู่ผลกระทบ

2 ความคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถของตนในการกระทำพฤติกรรมที่จะนำไปสู่ผล กรรมที่คาดหวังไว้

วัลลภ ปิยะมโนธรรม (2536 41) กล่าวถึง ความมุ่งหวัง ตามทฤษฎีของ แอดเลอร์ ว่าเป็นสิ่งที่อยากเป็นในอนาคต ของแต่ละคนที่แตกต่างกันไปนั้น มีอิทธิพลต่อความประพฤติหรือบุคลิกภาพ ไม่น้อยไปกว่า “ความทรงจำ” หรือประสบการณ์จากอดีตตามที่พรอยด์เน้น และบุคคลจะประพฤติตัวตามที่ คาดหวังไว้จนเป็นนิสัยของตัวเอง ตลอดจนถึงการกำหนดนิสัยคนอื่นว่าต้องเป็นไปตามบทบาทที่คาดหวัง ไว้อีกด้วย

ดังนั้น ในเรื่องความคาดหวังของบิดามารดา ซึ่งเป็นกระบวนการขัดเกลาที่บิดามารดากระทำต่อ ลูก นั่นคือ บิดามารดามีบทบาทมากกว่าลูกในเรื่องความคาดหวังทางการศึกษา ความคาดหวังทางด้านความ ประพฤติ และความคาดหวังด้านการประกอบอาชีพ เพราะลูกโดยทั่วไป มักจะปฏิบัติตามความคาดหวังของ บิดามารดา (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ 2537 75)

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความคาดหวังของผู้ปกครอง

ทฤษฎีอำนาจบิดามารดาและการยอมทำตามของลูก (Theory of Parental Power and Child Compliance)

โรลลิส และโธมัส (Rollins & Thomas 1975 38-60) ศึกษา บิดามารดาใช้พฤติกรรมอย่างไร ในการขัดเกลาให้ลูกทำในสิ่งที่บิดามารดาปรารถนา พบว่า บิดามารดาเป็นพื้นฐานขัดเกลาทางสังคม โดยเป็นกระบวนการที่ลูกเกิดมาพร้อมกับการมีพฤติกรรมที่มีศักยภาพกว้างขวาง และค่อยๆ พัฒนาพฤติกรรมตามความจริง และจะมีขอบเขตค่อยๆ แยกเข้าซึ่งเป็นไปตามปกติและเป็นที่ยอมรับของลูก ที่จะทำตามมาตรฐานของครอบครัว และได้้นำแนวความคิดในเรื่องอำนาจทางสังคม (Social power theory) ของคาร์ทไวท์ (Cartwright 1959 89) มาอธิบายว่า สังกัปหลักๆ ของทฤษฎีอำนาจของบิดามารดาและการยอมรับของลูก ประกอบด้วย การอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดา (Parental nurturance) ความพยายามที่จะควบคุมลูกของบิดามารดา (Parental control attempt) และการยอมทำตามของลูก (Child Compliance) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

- 1 การอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดาเป็นพฤติกรรมที่เห็นชัดเจนที่บิดามารดากระทำต่อลูก โดยการชมเชย การยินยอม การให้กำลังใจ การร่วมมือให้ความช่วยเหลือการแสดงออกถึงความรักที่มีต่อลูก
- 2 อำนาจของบิดามารดา เป็นศักยภาพที่จะบังคับให้ลูกกระทำตาม ซึ่งไม่ตรงกับความสามารถของลูก และอำนาจมีทั้งทางตรงและทางอ้อม และขึ้นอยู่กับความรู้ของลูกว่าสามารถให้คุณหรือโทษมากน้อยเพียงใด เช่น อำนาจที่สามารถอ้างอิงได้ (Referent power) จะขึ้นอยู่กับความยึดถือความเป็นแบบอย่างของบิดามารดาจากลูก อำนาจตามกฎหมาย (Legitimate power) ลูกรับรู้ว่าบิดามารดามีความสามารถพิเศษ อำนาจที่กล่าวมามีอิทธิพลทางอ้อมต่อลูก แต่ถ้ามีผลต่อลูกทางตรง โดยการแสดงพฤติกรรมที่ชัดเจนในการกำหนดให้ลูกทำตามที่บิดามารดาปรารถนา เช่น การควบคุมคำสั่ง การบัญชาคำแนะนำต่อลูก ซึ่งการพยายามควบคุมนี้แบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ การใช้ความรุนแรง (Parental Power Assertion) เช่น การลงโทษทางร่างกาย การไม่ให้สิ่งของหรือตัดสิทธิพิเศษต่างๆ แสดงให้เห็นถึงการบังคับในสถานการณ์ต่างๆ และการใช้เหตุผล (Parental Induction) ซึ่งเป็นการให้เหตุผลเพื่ออธิบายความต้องการของตน เพื่อให้ลูกยอมทำตามด้วยความสมัครใจ หรือการให้รางวัล การชมเชยเพื่อให้ลูกยินดีและปฏิบัติตามความต้องการของบิดามารดา

ทฤษฎีสัมัยใหม่ (Modern Theory)

ทวีชัย วิริยะโกศล (2541 28) กล่าวว่า ผู้เสนอแนวความคิดนี้ คือ Baldridge เป็นทฤษฎีอธิบายอิทธิพลของความคาดหวังทางการศึกษา ดังนี้

- 1 ทฤษฎีแบบอย่าง (Modelling Theory) คือ การที่เด็กนำตัวแบบมากำหนดเป็นแนวการดำเนินชีวิต เช่น บิดามารดาจบการศึกษาระดับปริญญาตรี ความคาดหวังทางการศึกษาอย่างน้อยก็เทียบเท่าของบิดามารดา
- 2 ทฤษฎีแห่งโอกาส (Opportunity Theory) คือ การที่ลูกประสบผลสำเร็จได้ต้องมีความสามารถโอกาสที่ดี เช่น บิดามารดาที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูง อาศัยอยู่ในเมืองใหญ่ ครอบครัวขนาดเล็ก มีเพศที่เหมาะสม เพราะบิดามารดาจะคาดหวังและส่งเสริมลูกมากกว่าบิดาที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ อยู่ชนบท และมีครอบครัวใหญ่

ซึ่งจากทฤษฎีดังกล่าวจะเห็นได้ว่า การศึกษาเป็นเครื่องมือในการเลื่อนชั้นทางสังคม โดยเฉพาะสังคมปัจจุบัน ซึ่งเปิดโอกาสให้บุคคลเลื่อนชั้นทางสังคมด้วยความรู้ ความสามารถของตน ประกอบกับการศึกษาเป็นพื้นฐานสำคัญที่จะทำให้บุคคลประสบผลสำเร็จในด้านอื่นๆ บิดามารดาจึงมีความคาดหวังเพราะถือว่า การศึกษาเป็นวิถีทางสำคัญ ในก้าวเข้าสู่ความสำเร็จในหน้าที่การงาน และเกียรติยศ

ชื่อเสียงของลูกและครอบครัวในอนาคต (วิไลวรรณ วิทยารมรัช 2543 : 51 อ้างอิงมาจาก Manjonbank 1972 : 103-109) ซึ่งจะเห็นว่า สังคมไทยมุ่งให้ลูกทำงานที่ดีเมื่อเรียนจบแล้ว ซึ่งในการเลือกเรียนโปรแกรมการศึกษาปฐมวัย เพื่อจบออกมาประกอบอาชีพครูปฐมวัยถือว่าเป็นอาชีพที่มั่นคง มีเกียรติ จึงทำให้บิดามารดาจะมีความคาดหวังที่จะให้ลูกเลือกเรียนโปรแกรมนี้อีกเพื่อประกอบอาชีพดังกล่าวในอนาคต

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคาดหวังของผู้ปกครอง

งานวิจัยในต่างประเทศ

บล็อก (Block 1973 : 192-206) ศึกษาความขัดแย้งระหว่างเด็กวัยรุ่นกับแม่ในสหรัฐอเมริกา กลุ่มตัวอย่างเป็นวัยรุ่นมัธยมศึกษาตอนปลายทั้งชายและหญิง จำนวน 528 คน พบว่า บิดามารดาจะคาดหวังและบังคับให้ลูกเลือกเรียนหรือเลือกอาชีพตามความต้องการของบิดามารดา และไม่อนุญาตให้เด็กเลือกอาชีพตามความสนใจตนเอง

แจนเซน (Janssen 1983 : 2804 – A) ศึกษาความปรารถนาและความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการศึกษาศาสนาและอาชีพของบุตร กับกลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 10,317 คน พบว่า อาชีพของบิดามีความสำคัญต่อความปรารถนาและความคาดหวังในด้านการศึกษาศาสนาและอาชีพของบุตรชาย ในขณะที่อาชีพของมารดามีความสำคัญต่อความปรารถนาและความคาดหวังในด้านการศึกษาศาสนาและอาชีพของบุตรสาว

งานวิจัยในประเทศ

มัลลิกา นิตยาพร และคณะ (2533 : 79) ได้ศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเรียนและการเลือกวิถีชีวิตของนักเรียนที่จบการศึกษาภาคบังคับ พบว่า องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเรียนต่อของนักเรียน คือ ความคาดหวังของผู้ปกครองในเรื่องระดับการศึกษาสูงสุดและการประกอบอาชีพของบุตร

สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2533 : 34) สำรวจทัศนคติเกี่ยวกับลูกของหญิงวัยเจริญพันธุ์ พบว่า ส่วนใหญ่คาดหวังให้ลูกเรียนจบในระดับมหาวิทยาลัย ทั้งลูกชายและลูกสาวต้องการให้มีการศึกษาระดับเดียวกับความสามารถ และคาดหวังที่จะให้ลูกประกอบอาชีพที่เป็นหลักฐานมีอนาคตที่ดี ช่วยเหลือตนเองได้

โสภณ ขปิลมณีน, สมบัติ สุพัตชัย และประกายรัตน์ สุขุมลชาติ (2534 : 5-8) ศึกษา รูปแบบของครอบครัวไทยที่พึงปรารถนาในสังคมเมืองไทย พบว่า สิ่งที่ต้องการเตรียมให้ลูก คือ การศึกษาระดับสูงสุด ส่วนอาชีพที่คาดหวังต้องการให้ลูกเลือกเป็นอาชีพ คือ อาชีพที่ทำรายได้ได้ และมีเกียรติในสังคม

เพ็ญศรี จินดาศักดิ์ (2535 : 90) ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพ สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี พบว่า การเลือกอาชีพของนักเรียนมีความสัมพันธ์กับ เพศ ความสนใจในอาชีพ ค่านิยม และความคาดหวังของผู้ปกครอง

จรรยา สุวรรณทัต (2541 : 252-254) ได้ศึกษาของเด็กในครอบครัวไทย พบว่า บิดามารดามีความคาดหวังอย่างมากเพื่อให้ลูกเรียนสูง เพื่อก้าวเข้าสู่อาชีพที่มั่นคง สบาย แทนการทำงานหนักที่ตนเคยประสบมา

ทวีชัย วิริยะโกศล (2541 78) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความคาดหวังทางการศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เขตการศึกษา 1 พบว่า บิดามารดาที่มีระดับการศึกษาสูง จะมีแนวโน้ม กระตุ้นให้ลูกมีความคาดหวังทางภาคการศึกษาสูงด้วย

วิไลวรรณ วิทยารมย์ (2543 101) การศึกษาความคาดหวังของบิดามารดาต่อ พฤติกรรมของนักเรียนตามการรับรู้ของนักเรียน พบว่า นักเรียนรับรู้ความคาดหวังของบิดามารดา ด้าน การศึกษาต้องการให้เรียนในระดับสูง และเมื่อจบออกมาบิดามารดาต้องการให้เลือกอาชีพที่มีความมั่นคง เป็นอาชีพสุจริต และอาชีพที่ตามความถนัดของตนเอง มีโอกาสก้าวหน้าสูงๆ และเป็นอาชีพที่สบายและมี รายได้สูง

จากงานวิจัยดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่าความคาดหวังของผู้ปกครอง น่าจะมี ความสัมพันธ์กับการเลือกเรียนโปรแกรมการศึกษาปฐมวัย

ปัจจัยพื้นฐานมีผลต่อการเลือกเรียนมาก ซึ่งแต่ละปัจจัยมีผลไม่เหมือนกัน โดยเฉพาะ การเลือกเรียนวิชาชีพ ดังตัวอย่างจากผลการวิจัยต่อไปนี้

ลัดดาวัลย์ โค้วตระกูล (2528 บทคัดย่อ) ได้ศึกษาองค์ประกอบที่เป็นสาเหตุของการ เลือกและไม่เลือกแผนการเรียนวิชาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สังกัดโรงเรียนรัฐบาล ในจังหวัด ลำปาง พบว่า องค์ประกอบที่เป็นสาเหตุของการเลือกแผนการเรียนวิชาชีพนั้น นักเรียนให้ความสำคัญต่อ องค์ประกอบด้านส่วน ซึ่งหมายถึง ความสนใจ ความถนัด และความสามารถเป็นอันดับหนึ่ง

วาสนา วิเชียรฉาย (2531 บทคัดย่อ) ศึกษาสิ่งจูงใจของนักศึกษาในการเลือกเรียน วิชาเอกศิลปหัตถกรรมระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานครพบว่า ใน การเลือกเรียนวิชาเอกศิลปหัตถกรรมระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพของนักศึกษานั้น เพราะได้รับแรงจูงใจ ด้านความรัก ความสนใจ และความถนัดในสาขาวิชาชีพศิลปหัตถกรรมอยู่ในระดับมาก และเป็นด้านที่เป็น สิ่งจูงใจมากกว่าด้านอื่นๆ

นวลฉวี วิตาลศิริกุล (2538 38) ได้ศึกษาแรงจูงใจในการมาเรียนของนักศึกษาโรงเรียน ฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร พบว่า แรงจูงใจ 6 ด้าน คือ ด้านการติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่น ด้านการทำตาม ความคาดหวังของผู้อื่น ด้านการประกอบอาชีพ ด้านการหลีกเลี่ยงจากสภาพที่เป็นอยู่ ด้านการนำความรู้ไป ช่วยเหลือชุมชน และด้านการเรียนเพื่อรู้ เป็นแรงจูงใจในระดับปานกลาง

สมพงศ์ จิตจรสอำพัน (2540 78) ได้ศึกษาองค์ประกอบที่เป็นแรงจูงใจในการเลือก ศึกษาต่อ สายวิชาการบริหารธุรกิจของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) สถาบันเทคโนโลยี ราชมนคล ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า องค์ประกอบที่เป็นแรงจูงใจทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านบุคคลที่ เกี่ยวข้อง ด้านคุณลักษณะส่วนตัว ด้านลักษณะของงานที่เกี่ยวข้องกับงานที่ต้องการ และด้านคุณลักษณะ ของสถาบันเป็นองค์ประกอบที่เป็นแรงจูงใจในระดับมาก

ปรเมศวร์ โพธิ์คล้าย (2541 129) ศึกษาแรงจูงใจในการเลือกเข้าศึกษาต่อวิทยาลัย นาฏศิลป์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า แรงจูงใจในการเลือกเข้าศึกษาต่อโดยส่วนรวมอยู่ในระดับปาน กลาง เมื่อพิจารณาทางด้านพบว่าแรงจูงใจในระดับสูงสุดคือ ด้านเจตคติและความสนใจต่อวิชา

รุ่งทิพา ประสพสันต์ (2543 112) ได้ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการเลือก เรียนสาขาจิตวิทยาการศึกษา ของสถาบันการศึกษาของรัฐ พบว่า ทักษะมีความสัมพันธ์ทางบวกกับ

แรงจูงใจในการเลือกเรียนในสาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา ทั้งนี้เนื่องจาก นิสิตที่มาเรียนจิตวิทยาการศึกษา นั้น มีทัศนคติที่ดีต่อวิชา รู้สึกชอบและสนใจ และสามารถนำไปใช้ได้ทั้งชีวิตประจำวันและในหน้าที่การงาน

จากเอกสารงานวิจัยดังกล่าว สรุปได้ว่า ส่วนมากนักศึกษาจะมีแรงจูงใจในการเลือก ศึกษาในแต่ละโปรแกรมวิชามีตัวแปรหลายตัวเข้ามามีส่วนในการเลือกเรียน เช่น ตัวแปรทางด้านส่วนตัว ลักษณะของงาน ความสนใจ ความถนัด ซึ่งจากงานวิจัยดังกล่าวนี้ เพราะถ้ามีทัศนคติในการเลือกอาชีพ แรงจูงใจในการเลือกเรียนโปรแกรมการศึกษาปฐมวัยเหมาะสมทั้งในด้านความสนใจ ความสามารถ ก็จะ ส่งผลต่อการปฏิบัติงานได้อย่างเต็มศักยภาพในอนาคตในอนาคตในอาชีพครูปฐมวัย

2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับโปรแกรมการศึกษาปฐมวัย

2.1 หลักสูตรครูปฐมวัย

หลักสูตรครูปฐมวัยเป็นหลักสูตรที่พัฒนามาเพื่อผลิตบุคลากรเป็นครูปฐมวัย เป็นหลักสูตรระดับปริญญาตรี ใช้เวลาการศึกษา 4 ปี ยกเว้นผู้มีประสบการณ์จะมีหลักสูตรการศึกษาเป็น 2 ปี เช่น มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช เป็นต้น หลักสูตรครูศึกษาปฐมวัยเป็นหลักสูตรสำหรับผลิตครูปฐมวัยที่สามารถจัดการศึกษาให้แก่เด็กอายุแรกเกิด – 6 ขวบ ซึ่งผู้ที่มาทำหน้าที่เป็นครูปฐมวัยต้องเป็นผู้มีความรู้ความสามารถที่จะทำงานกับเด็กปฐมวัยได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งที่เป็นเป็นเด็กทารก เด็กวัยเตาะแตะ เด็กก่อนวัยเรียนและเด็กระดับประถมศึกษาตอนต้น รวมถึงเด็กที่มีความต้องการพิเศษ โดยแสดงให้เห็นถึงความเป็นผู้มีความเข้าใจ ประยุกต์ใช้ความรู้ในทางปฏิบัติต่อเด็กได้อย่างเหมาะสม (กุลยา ดันติผลา ชีวะ 2545ค 23)

2.2 หลักสูตรครูปฐมวัยของสถาบันราชภัฏ

การพัฒนาหลักสูตรครูปฐมวัยหรือหลักสูตรครูก่อนประถมศึกษาเริ่มต้นที่สถาบันราชภัฏหรือการฝึกหัดครูโดยมีการผลิตครูระดับก่อนประถมศึกษาครั้งแรก พ.ศ. 2484 ณ สถาบันราชภัฏสวนดุสิต เป็นหลักสูตรผลิตครูอนุบาล หลักสูตร 1 ปี โดยรับเอาแนวคิดแบบอย่างของเฟรโดเบล และมอนเตสซอรีมาปรับใช้ในการอบรมครูอนุบาล ในปี พ.ศ. 2512 ได้ผลิตครูในระดับก่อนประถมศึกษาเพิ่มอีก 1 หลักสูตร คือ หลักสูตรประโยคครูอนุบาลหลักสูตร 1 ปี พ.ศ. 2519 กรมการฝึกหัดครูได้ปรับปรุงหลักสูตรเป็นหลักสูตรการฝึกหัดครู สภาการฝึกหัดครู พุทธศักราช 2519 ใช้ผลิตครูระดับก่อนประถมศึกษาในระดับก่อนประถมศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพการชั้นสูงและระดับปริญญาตรี ครุศาสตรบัณฑิต (2 ปี) โดยมุ่งคำนึงถึงความสะดวกคล่องกันระหว่างการพัฒนาการฝึกหัดครู การพัฒนาการศึกษาโดยทั่วไป และการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ทั้งนี้โดยพิจารณาเกณฑ์มาตรฐานของทบวงมหาวิทยาลัยแห่งรัฐเป็นหลักประกอบด้วย ในปี พ.ศ. 2524 กรมการฝึกหัดครูได้ปรับปรุงหลักสูตรมาเป็น หลักสูตรการฝึกหัดครูระดับปริญญาตรี สภาการฝึกหัดครู พุทธศักราช 2524 ซึ่งเป็นหลักสูตรผลิตครู ในระดับก่อนประถมศึกษาที่เรียนติดต่อกันจนจบปริญญาครุศาสตร บัณฑิตได้ในช่วงเดียว (หลักสูตรปริญญาครุศาสตรบัณฑิต 4 ปี) ในปี พ.ศ. 2530 กรมการฝึกหัดครูได้ปรับปรุงหลักสูตรมาเป็น หลักสูตรวิทยาลัยครู สาขาวิชาการศึกษา พุทธศักราช 2530 ซึ่งหลักสูตรฉบับนี้ได้มีการปรับปรุงเพื่อให้สอดคล้องกับยุคสมัยและความต้องการของสังคม โดยหน่วยศึกษานิเทศก์ได้กล่าวถึงหลักการพัฒนาหลักสูตรไว้ดังนี้ (หน่วยศึกษานิเทศก์กรมการฝึกหัดครู, 2530)

- 1 ยึดหลักมาตรฐานวิชาการ และวิชาชีพอุดมศึกษา
- 2 มุ่งที่จะผลิตคนให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นและสอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ โดยให้เป็นนักวิชาการและนักวิชาชีพชั้นสูง
- 3 เป็นหลักสูตรที่มีความยืดหยุ่น สามารถปรับเปลี่ยนไปตามสภาพการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจ สังคมและความเจริญทางวิชาการ
- 4 เป็นหลักสูตรที่ให้โอกาสแก่ผู้เข้ารับการศึกษได้เลือกเรียนตามสมรรถภาพ โดยได้จัดหลักสูตรเป็นระดับอนุปริญญา ปริญญาตรี ปริญญาตรี (หลังอนุปริญญาตรี)
- 5 เน้นทฤษฎีความรู้คู่ปฏิบัติ เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนได้มีความสามารถด้านวิชาชีพ ความรู้ เทคนิควิธี การจัดการอาชีพ และคุณธรรม

หลักการทั้ง 5 ข้อแสดงให้เห็นถึงปรัชญาและจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ซึ่งเป็นสิ่งกำหนดทิศทางของหลักสูตรวิทยาลัยครู สาขาวิชาการศึกษา พุทธศักราช 2530 และหลักสูตรผลิตครูในระดับก่อนประถมศึกษาได้ปรับมาเป็น หลักสูตรวิทยาลัยครู สาขาวิชาการศึกษา โปรแกรมวิชาการศึกษา พุทธศักราช 2530 ต่อมาหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู ซึ่งมีหน้าที่ในการพัฒนาหลักสูตรวิทยาลัยครู ได้ทำการประเมินหลักสูตรวิทยาลัยครู สาขาวิชาการศึกษา พุทธศักราช 2530 โดยภาพรวมพบว่าบางรายวิชามีชั่วโมงภาคปฏิบัติไม่เหมาะสมกับรายวิชา คือ มากหรือน้อยเกินไป บางรายวิชามีจำนวนชั่วโมงของการบรรยายทฤษฎี โดยขาดชั่วโมงปฏิบัติ กรมการฝึกหัดครูจึงได้ปรับปรุงหลักสูตรวิทยาลัยครู สาขาวิชาการศึกษา พุทธศักราช 2530 มาเป็นหลักสูตรวิทยาลัยครู สาขาวิชาการศึกษา ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2536 ทั้งนี้หลักสูตรวิทยาลัยครู สาขาวิชาการศึกษา โปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2530 ก็ได้ปรับปรุงมาเป็นหลักสูตรวิทยาลัยครู สาขาวิชาการศึกษา โปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัย ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2536 กำหนดหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรเพิ่มขึ้นเป็น 145 หน่วยกิต จากหลักสูตรเดิม 143 หน่วยกิต (หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู, 2536)

2.3 สารของ หลักสูตร

สารของหลักสูตรวิทยาลัยครู สาขาวิชาการศึกษา โปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัย ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2536 (ระดับปริญญาตรี)มีลักษณะสำคัญดังนี้

จุดประสงค์เฉพาะ

- 1 มีความรู้ความเข้าใจถึงแนวคิดและความสำคัญของการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย
- 2 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับธรรมชาติ ลักษณะและพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

- 3 มีความรู้และทักษะในการจัดประสบการณ์เพื่อส่งเสริมความพร้อมและความสามารถของเด็กปฐมวัย
- 4 มีความสามารถในการประเมินความพร้อมและพัฒนาการของเด็กปฐมวัย
- 5 มีความสามารถในการผลิตสื่อและจัดวัสดุอุปกรณ์สำหรับเด็กได้อย่างเหมาะสม
- 6 เป็นผู้ที่มีความรักในวิชาชีพครูและมีลักษณะเหมาะสมกับการเป็นครูระดับปฐมวัย
- 7 มีความรู้ความสามารถในการจัดดำเนินงานและบริหารโรงเรียนอนุบาลหรือสถานพัฒนาเด็กในรูปแบบต่างๆ และสามารถทำงานร่วมกับครอบครัว ชุมชนและหน่วยงานอื่น ๆ ได้
- 8 มีพื้นความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาปฐมวัยพอเพียงที่จะนำไปสู่การศึกษาระดับสูง หรือทำการค้นคว้า วิจัยในงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาปฐมวัยได้

โครงสร้างหลักสูตร

หน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 145 หน่วยกิต โดยมีสัดส่วนหน่วยกิตแต่ละหมวดวิชาและแต่ละกลุ่มวิชาดังนี้

1	หมวดวิชาพื้นฐานทั่วไป	40 หน่วยกิต
1 1	กลุ่มวิชาภาษาและการสื่อสาร	10 หน่วยกิต
1 2	กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์	10 หน่วยกิต
1 3	กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์	10 หน่วยกิต
1 4	กลุ่มวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	10 หน่วยกิต
2	หมวดวิชาเฉพาะด้าน	
4 1	กลุ่มวิชาเนื้อหา	
2 1 1	วิชาเอก	
	แบบเอกเดี่ยว	60 หน่วยกิต
	แบบเอก-เอก	- หน่วยกิต
	แบบเอก-โท	40 หน่วยกิต
2 1 2	วิชาโท	20 หน่วยกิต
2 2	กลุ่มวิชาชีพครู	25 หน่วยกิต
2 3	กลุ่มวิชาปฏิบัติการและฝึกประสบการณ์วิชาชีพ	
2 3 1	สำหรับวิชาเอก	10 หน่วยกิต
2 3 2	สำหรับวิชาโท	3 หน่วยกิต

3	หมวดวิชาเลือกเสรี	10	หน่วยกิต
การจัดการเรียนการสอน			
1	หมวดวิชาพื้นฐานทั่วไป	40	หน่วยกิต
2	หมวดวิชาเฉพาะด้าน		
	วิชาเอก วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย จัดเป็นแบบเอกเดี่ยวและแบบเอก-โท		
	แบบเอกเดี่ยว เรียนไม่น้อยกว่า	60	หน่วยกิต
	บังคับ เรียน	26	หน่วยกิต
1071301	ศิลปะและศิลปประดิษฐ์สำหรับเด็กปฐมวัย	2	(1-2)
1071402	สื่อการเรียนรู้และของเล่นสำหรับเด็กปฐมวัย	2	(1-2)
1072101	การอนุบาลศึกษา	2	(2-0)
1072302	คณิตศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย	2	(1-2)
1072303	วิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย	2	(1-2)
1072304	สังคมศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย	2	(1-2)
1072601	การประเมินผลพัฒนาการเด็กปฐมวัย	2	(2-0)
1073202	หลักสูตรและการจัดโปรแกรมการอบรมเด็กปฐมวัย	2	(1-2)
1073302	พัฒนาการทางภาษากับการสอนภาษาเด็กปฐมวัย	2	(2-0)
1073701	การจัดและบริหารโรงเรียนอนุบาลและสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย	2	(2-0)
1074501	การให้การศึกษาแก่พ่อแม่เด็กปฐมวัย	2	(2-0)
1074901	โครงการศึกษาเอกเทศการศึกษาปฐมวัย	2	(2-0)
2062601	ดนตรีและกิจกรรมการเคลื่อนไหวสำหรับเด็ก	2	(1-2)
	เลือก เลือกเรียนรายวิชาต่อไปนี้ไม่น้อยกว่า	34	หน่วยกิต
1051102	การพัฒนาบุคลิกภาพของเด็กก่อนประถมศึกษา	2	(2-0)
1053602	การสังเกตพฤติกรรมเด็ก	2	(2-0)
1071101	สังคมวิทยากับพัฒนาการเด็ก	2	(2-0)
1071102	การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย	2	(2-0)
1071401	นิทานและหุ่นสำหรับเด็กปฐมวัย	2	(1-2)
1071501	บุคลิกภาพครูเด็กปฐมวัย	2	(2-0)
1072102	สุขภาพอนามัยสำหรับมารดาและเด็ก	2	(2-0)

1072301 ภาษาไทยสำหรับเด็กปฐมวัย	2 (1-2)
1072305 งานประดิษฐ์ด้วยกระดาษ	2 (1-2)
1072306 ศิลปะสำหรับเด็กปฐมวัย	2 (1-2)
1072307 การเตรียมความพร้อมเพื่อการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย	3 (2-2)
1072308 กิจกรรมพลศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย	2 (1-2)
1072401 หนังสือเด็ก	2 (1-2)
1072402 ห้องสมุดของเล่นและศูนย์สื่อ	2 (2-0)
1072602 การทดสอบและการสร้างแบบทดสอบระดับอนุบาล	2 (1-2)
1072701 การจัดการศึกษาระดับบริหาร	2 (2-0)
1072301 เพลงและนาฏศิลป์พื้นเมืองสำหรับเด็กปฐมวัย	2 (1-2)
1073303 พัฒนาการทางภาษากับการสอนเด็กต่างวัฒนธรรม	2 (2-0)
1073304 ความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย	2 (1-2)
1073401 การประดิษฐ์ของเล่นประเภทตุ๊กตา	2 (1-2)
1073501 การแนะแนวผู้ปกครองเด็กปฐมวัย	2 (2-0)
1074902 การศึกษาผลงานวิจัยเกี่ยวกับเด็กปฐมวัย	2 (2-0)
1074903 การสัมมนาการศึกษาปฐมวัย	2 (2-0)
1082101 จิตวิทยาเด็กพิเศษ	2 (2-0)
1082602 การเรียนรวมชั้นของเด็กพิเศษ	3 (3-0)
2012301 การจัดกิจกรรมศิลปะสำหรับเด็กปฐมวัย	1 (0-2)
2022102 กิจกรรมศิลปะ 2 มิติสำหรับเด็กปฐมวัย	1 (0-2)
2024305 กิจกรรมศิลปะ 3 มิติสำหรับเด็กปฐมวัย	1 (0-2)
2051402 นาฏศิลป์และละครสำหรับเด็ก 1	2 (1-2)
2063608 ดนตรีสำหรับเด็กปฐมวัย	2 (2-0)
2064603 การเล่นเครื่องดนตรี	2 (1-2)
2512203 สุขภาพจิต	2 (2-0)
2532202 สวัสดิการและการสงเคราะห์เด็ก	2 (2-0)
4071403 โรคเด็กและการป้องกัน	2 (2-0)
4073201 โภชนาการและการจัดบริการอาหารสำหรับเด็กปฐมวัย	2 (1-2)

5151103	เกษตรกรรมสำหรับครูปฐมวัย	2 (1-2)
2 2	กลุ่มวิชาชีพครู	25 หน่วยกิต
	บังคับ เรียน	21 หน่วยกิต
	บังคับร่วม เรียน	15 หน่วยกิต
1011101	ความเป็นครู	2 (2-0)
1011102	การศึกษาไทย	2 (2-0)
1022301	หลักการสอน	3 (2-2)
1032101	เทคโนโลยีทางการศึกษา	2 (1-2)
1042103	การประเมินผลการเรียน	2 (1-2)
1043406	ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการวิจัย	2 (1-2)
1051202	จิตวิทยาการเรียนการสอน	2 (1-2)
	บังคับเฉพาะโปรแกรมวิชา เรียน	6 หน่วยกิต
1053102	จิตวิทยาพัฒนาการและการดูแลเด็กปฐมวัย	3 (3-0)
1073203	หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย	3 (3-0)
2 3	กลุ่มวิชาปฏิบัติและฝึกประสบการณ์วิชาชีพ	
2 3 1	รายวิชาสำหรับผู้เรียนวิชาเอกการศึกษาปฐมวัย	
	กลุ่มย่อยที่ 1 เรียน	3 หน่วยกิต
1073310	กระบวนการเรียนการสอนเด็กปฐมวัย	3 (2-2)
	กลุ่มย่อยที่ 2 เรียน	7 หน่วยกิต
1003801	การศึกษาสังเกตและการมีส่วนร่วม 2	1 (60)
1004802	การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเต็มรูป 3	5 (450)
1073801	การทดลองสอนระดับการศึกษาปฐมวัย 2	1 (60)

4 หมวดวิชาเลือกเสรี เรียน

ให้เลือกเรียนวิชาใด ๆ ในหลักสูตรวิทยาลัยครูโดยไม่ซ้ำกับรายวิชาที่เคยเรียนมาแล้ว และต้องไม่เลือกกรายวิชาที่กำหนดให้เรียนโดยไม่นับหน่วยกิตรวมในเกณฑ์การสำเร็จหลักสูตรของ โปรแกรมวิชานี้

2.4 การจัดโปรแกรมการศึกษาปฐมวัย

จุดประสงค์

ด้านความรู้

- 1 มีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ และเทคนิควิธีการปฏิบัติหน้าที่ครู และหรือบุคลากรทางการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ
- 2 มีความรู้ความเข้าใจทฤษฎีหลักการ และวิธีการทางจิตวิทยาการศึกษา หลักการสอน การใช้สื่อการสอน และการวัดผลประเมินผลการศึกษา
- 3 มีความรู้ความเข้าใจเทคนิควิธีการถ่ายทอดเนื้อหาวิชาการต่าง ๆ ให้กับผู้เรียนได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ
- 4 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสังคมและวิทยาการใหม่ ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความรู้ความเข้าใจระบบเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณี การเมือง การปกครองของใคร่ ครุฑจอนมี ความรู้ความเข้าใจสิ่งแวดล้อม อันเนื่องมาจากความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
- 5 มีความรู้ความเข้าใจในธรรมชาติของเด็กตามขั้นตอนของการเจริญเติบโตและการพัฒนาการของเด็ก
- 6 มีความเข้าใจบทบาทของการเป็นผู้วางรากฐานคุณภาพชีวิตเด็ก โดยสามารถฝึกอบรมและประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นผู้รักเด็ก เข้าใจเด็ก
- 7 มีพื้นความรู้ ทักษะ ประสพการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาหรืออบรมเด็กปฐมวัยพอเพียงที่จะนำไปสู่การศึกษาที่สูงขึ้น หรือทำการค้นคว้าวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาเด็กปฐมวัยต่อไป
- 8 มีความรู้ความเข้าใจในวิธีการจัดดำเนินการบริหารโรงเรียนอนุบาล
- 9 มีความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์ และซอฟต์แวร์ได้อย่างน้อย 2 อย่าง
- 10 มีความสามารถในการคิดปะหรือวิชาศิลปะ

ด้านเทคนิควิธี

- 1 มีความสามารถในการประยุกต์ทฤษฎีและหลักการที่ได้ศึกษาไปสู่การปฏิบัติงานในหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ
- 2 มีทักษะการใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยสามารถติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นได้โดยรวมทั้งลายมือ
- 3 มีทักษะในการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง รู้จักคิดอย่างมีเหตุผลและสามารถวิเคราะห์ปัญหาต่าง ๆ ได้
- 4 มีทักษะในการจัดประสพการณ์และกิจกรรมหรือพัฒนาความพร้อมและส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยได้อย่างเหมาะสมกับอายุ
- 5 มีความสามารถในการผลิตสื่อและจัดวัสดุอุปกรณ์ของเล่นให้เหมาะสมแก่อายุของเด็กปฐมวัย
- 6 มีความสามารถในการประเมินความพร้อมของพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของเด็กปฐมวัย

7 มีความสามารถในการจัดการดำเนินงานและบริหารโรงเรียนอนุบาลหรือศูนย์พัฒนาเด็กในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งในสังคมเมืองและชนบท

8 มีความสามารถที่จะทำงานกับพ่อแม่ผู้ปกครอง องค์กร หรือหน่วยงานอื่นในชุมชนในการที่จะประสานประโยชน์ร่วมกันเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็กปฐมวัย

ด้านคุณลักษณะ

- 1 มีเจตคติที่ดี และตระหนักในคุณค่าของวิชาชีพทางการศึกษา
- 2 มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
- 3 มีสุนทรีย์ที่ส่งเสริมสุขภาพทางกาย ทางใจ ทั้งในเรื่องส่วนตัวและส่วนรวม
- 4 มีจิตเป็นประชาธิปไตย
- 5 มีความซื่อสัตย์ในคุณค่าของสังคม ความดี ความงาม และการดำรงให้มีคุณค่าทางสังคม
- 6 มีความซื่อสัตย์ในศิลปะและมีสุนทรียภาพ
- 7 มีความรับผิดชอบและตรงต่อเวลา
- 8 มีคุณธรรม จริยธรรม และยึดมั่นในจรรยาบรรณของวิชาชีพ
- 9 รักเด็ก เข้าใจเด็ก และรักในวิชาชีพครูระดับปฐมวัย
- 10 มีสุขภาพกาย สุขภาพจิตดี และเป็นแบบอย่างที่ดีสำหรับเด็ก

คุณสมบัติและพื้นความรู้ของผู้ที่มีสิทธิ์เข้าศึกษา / การคัดเลือกในสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย

ประเภทสอบคัดเลือก

- 1 คุณสมบัติด้านความรู้ ต้องเป็นผู้สอบไล่ได้อย่างใดอย่างหนึ่งต่อไปนี้
 - 1 1 ประกาศนียบัตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า
 - 1 2 ประกาศนียบัตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า หรือผลการเรียนเฉลี่ยสะสมอยู่ในระดับร้อยละ 50 แรกของแต่ละแผนการเรียน (โดยมีหนังสือรับรองผลการเรียนจากโรงเรียน) หรือมีคะแนนผลการเรียนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 60
- 2 คุณสมบัติลักษณะความเป็นครู
 - 2 1 ไม่เป็นพระภิกษุสามเณรในพุทธศาสนา
 - 2 2 มีร่างกายแข็งแรง ไม่เป็นโรคต่อไปนี้ คือ โรคเรื้อน วัณโรคในระยะอันตราย โรคเท้าช้าง ระยะปรากฏอาการเป็นที่รังเกียจของสังคม ติดยาเสพติดให้โทษร้ายแรง และโรคพิษสุราเรื้อรัง
 - 2 3 มีความประพฤติเรียบร้อย และคุณลักษณะดังนี้
 - เป็นผู้มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างดี
 - เป็นผู้เลื่อมใสในศาสนา และสนับสนุนการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขด้วยความบริสุทธิ์ใจ
 - ไม่เคยเป็นผู้บกพร่องในศีลธรรมอันดี ไม่เคยมีประวัติความประพฤติเสื่อมเสียอย่างรุนแรง

2.4 คุณลักษณะทางจิตใจ มีคุณลักษณะต่อไปนี้

- มีความรักความศรัทธาในอาชีพครู
- มีจิตมุ่งมั่นพัฒนาตนเองและครอบครัวและสังคม
- ไม่เป็นโรคจิต โรคประสาทขั้นรุนแรงโดยการวินิจฉัยทางการแพทย์

ประเภทคัดเลือก

คุณสมบัติด้านความรู้

ต้องเป็นนักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และมีผลการเรียนเฉลี่ยอยู่ในระดับร้อยละ 30 แรก ของแผนการเรียนหรือคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 2.50 นับตั้งแต่ภาคเรียนแรกของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และมีผลการเรียนเฉลี่ยสะสมอยู่ในระดับร้อยละ 50 แรกของแต่ละภาคเรียน หรือคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 2.00

การคัดเลือกผู้เข้าเรียน

ประเภทคัดเลือกและสอบคัดเลือกจะพิจารณาจาก

- เอกสารการสมัคร
- การสอบข้อเขียน
- การสอบสัมภาษณ์

กิจกรรมการเรียนการสอน

เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนดังนี้

การบรรยาย

เพื่อความรู้ความเข้าใจเนื้อหาวิชาโดยมีสื่อประกอบ เช่น แผ่นใส เทปโทรทัศน์ สไลด์ ประกอบคำบรรยายตามความเหมาะสมแต่ไม่ควรใช้เวลาเกินครึ่งหนึ่งของเวลาเรียนทั้งหมด

การอภิปรายกลุ่ม

ควรจัดให้มีการอภิปรายกลุ่มใหญ่หรือย่อยในทุกรายวิชาอย่างน้อย 1 ครั้ง โดยให้มีการศึกษาค้นคว้าทำรายงานมาล่วงหน้า

การฝึกปฏิบัติ

ตามรายวิชาที่มีภาคปฏิบัติทั้งในและนอกห้องเรียน

การจัดนิทรรศการ

ให้นักศึกษาจัดทำโครงการที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาวิชาคนละ 1 โครงการ

การศึกษานอกสถานที่

ควรจัดให้มีการศึกษานอกสถานที่ เพื่อสังเกตการปฏิบัติงานจริงในสถาบันต่าง ๆ อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง

การเชิญวิทยากร

ควรมีการเชิญวิทยากรที่มีประสบการณ์โดยตรงมาถ่ายทอดความรู้อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง
(แล้วแต่รายวิชาที่เหมาะสม)

การปฏิบัติการทดลองสอนประกอบทฤษฎี

ควรจัดให้นักศึกษาแบ่งกลุ่มเพื่อจัดประสบการณ์ในการสอน เป็นการปูพื้นฐานการฝึก
ประสบการณ์วิชาชีพครูเต็มรูปแบบต่อไป

การปรับพฤติกรรมและพัฒนาจิตใจ

ควรจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างและปรับปรุงบุคลิกภาพให้เหมาะสมที่จะเป็นครูประจำวัย

การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

แหล่งฝึก

ที่	ประเภท/ขนาด	สังกัด			จุดประสงค์
		รัฐ	รัฐวิสาหกิจ	เอกชน	
1	โรงเรียนสาธิตระดับปฐมวัยศึกษา	3			
2	โรงเรียนอนุบาลสังกัด สปช	3		3	
3	ศูนย์โภชนาการ	3		3	
4	โรงเรียนเอกชน			3	

รูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

การเตรียมตัวให้พร้อมโดยทราบภารกิจหน้าที่ และมีการฝึกทักษะความสามารถพื้นฐานบางส่วน
ก่อนการออกไปฝึกปฏิบัติงานจริงจะเป็นปัจจัยสำคัญต่อความสำเร็จในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของ
นักศึกษา ดังนั้นการจัดกระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพจึงจำเป็นต้องคำนึงถึงความสัมพันธ์และความ
สอดคล้องกับการเรียนรู้ทฤษฎีและการปฏิบัติในกิจกรรมการเรียนการสอนของแต่ละรายวิชาด้วย การกำหนด
วัตถุประสงค์การฝึกและวิธีการฝึกจึงควรเป็นดังนี้

จุดประสงค์	วิธีการ	ความถี่
1 เพื่อนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติงานในสถานการณ์จริง	1 การให้เรียนรู้มีโอกาสไปสังเกตในสภาพจริง	ควรมีทุกรายวิชา
2 เป็นการฝึกทักษะและเพิ่มพูนประสบการณ์	2 การให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการฝึกปฏิบัติงานการอนุบาล	ควรมีทุกรายวิชา
3 ให้เรียนรู้บทบาทและหน้าที่ของครูปฐมวัย	3 ทดลองสอนเด็กปฐมวัย	ควรมีทุกรายวิชา
4 วิเคราะห์ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัยและเสนอแนวทางแก้ไขได้อย่างถูกต้อง	4 การจัดและตกแต่งโรงเรียนและห้องเรียน	ควรมีทุกรายวิชา
	5 การผลิตสื่อการสอนและเครื่องเล่นเด็ก	ควรมีทุกรายวิชา
	6 การจัดกิจกรรมศูนย์การเรียนรู้	ควรมีทุกรายวิชา
	7 การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเต็มรูปแบบ	ควรมีทุกรายวิชา
	8 การสังเกตพฤติกรรมเด็กเป็นรายบุคคล	ควรมีทุกรายวิชา
	9 การประเมินพัฒนาการเด็กทั้งก่อนและหลังการเรียนการสอน	ควรมีทุกรายวิชา

3 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพ

3.1 ลักษณะอาชีพของครูปฐมวัย

การศึกษาปฐมวัย เป็นการจัดการศึกษาให้แก่เด็กแรกเกิดจนถึง 6 ปีหรือ 8 ปี เน้นการส่งเสริมพัฒนาการเด็กทั้งทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา เพื่อเป็นการวางรากฐานในการพัฒนาบุคลิกภาพและพัฒนาสติปัญญาของเด็กต่อไปตามศักยภาพ

การจัดการศึกษาปฐมวัยมีขอบข่ายในการจัดการศึกษาดังนี้ (สุโขทัยธรรมมาธิราช 2537 15-16)

1 จัดให้แก่เด็กอย่างทั่วถึงและครอบคลุมเด็กปฐมวัยทุกกลุ่ม โดยเฉพาะผู้พิการทางร่างกายและสมอง ผู้ที่อยู่ในชุมชนแออัดและทางไกลตัวเมือง โดยการร่วมมือกันทั้งฝ่ายรัฐและเอกชน เพื่อให้บริการแก่เด็กปฐมวัยทุกคน

2 จัดให้สอดคล้องกับความต้องการพื้นฐานของเด็กปฐมวัย ได้แก่ ความต้องการด้านโภชนาการ และสุขภาพอนามัย ความต้องการทางด้านสติปัญญา ความต้องการทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้มีความรู้ ความคิด และการสร้างแบบแผนที่ดีงาม ความต้องการทางด้านวัฒนธรรม และความต้องการทางด้านสิทธิขั้นพื้นฐาน

3 จัดให้สอดคล้องกับความมุ่งหมายของการศึกษาปฐมวัย หมายถึง การจัดให้สอดคล้องกับแผนการศึกษาชาติ และการปลูกฝังคุณลักษณะของเด็กปฐมวัยที่พึงประสงค์ มีสุขนิสัยที่ดีเกี่ยวกับการกิน การออกกำลังกาย การพักผ่อน เป็นต้น

4 จัดให้สอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานของการจัดการศึกษาปฐมวัย ได้แก่ การจัดการตามแนวการจัดประสบการณ์หรือหลักสูตร จัดให้สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็ก สภาพของท้องถิ่น รวมถึงการพัฒนาบุคลากร อาคารสถานที่ สื่อ วัสดุอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

5 จัดโดยการประสานสัมพันธ์กับบุคลากรและสถาบันทางสังคมในชุมชน เช่น ผู้ปกครองของเด็ก โรงพยาบาล สถานอนามัย เป็นต้น

จากทักล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยเป็นการจัดการศึกษาที่เน้นการพัฒนาเด็กให้มีความพร้อมในทุกด้าน เน้นการร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมกันส่งเสริมและพัฒนาเด็กปฐมวัยให้ได้รับการศึกษาที่ดี มีคุณภาพ และเหมาะสมสอดคล้องกับพัฒนาการและความต้องการของเด็กปฐมวัย

การเตรียมครูปฐมวัยว่า ครูผู้สอนมีความสำคัญมาก การเตรียมครูผู้สอนระดับปฐมวัย ควรเริ่มตั้งแต่การคัดเลือกตัวบุคคลที่จะเข้ามาศึกษา โดยจะต้องมีการคัดเลือกคนที่มีความรู้ ความสามารถเข้ามาเรียนทั้งภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ ดังนั้นการคัดเลือกครูจะต้องระมัดระวังและเตรียมผู้ที่จะมาเป็นครูระดับปฐมวัยดังต่อไปนี้ (สุโขทัยธรรมมาธิราช 2538 48 – 51)

- 1 เป็นผู้ที่มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครู มีความรู้ความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของบทบาทและอิทธิพลของครูปฐมวัย ต่อพัฒนาการและประสบการณ์ของเด็กปฐมวัย
- 2 ควรมีความรู้พื้นฐานพร้อมที่จะศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นต่อไปได้
- 3 มีสติปัญญาดี สามารถวิเคราะห์สิ่งต่าง ๆ ได้
- 4 ควรเป็นผู้ที่แสวงหาความรู้ใหม่ๆ อยู่เสมอ
- 5 มีความรู้ทางด้านพยาบาล ด้านสุขภาพอนามัยและโรคของเด็ก
- 6 ทราบแนวการปฏิบัติงานนาสิ่งใดทำได้ สิ่งใดทำไม่ได้ มีความรู้ในด้านกฎหมาย
- 7 สามารถให้ความรู้แก่บิดา มารดาของเด็กได้ และสามารถติดต่อกับหน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับเด็กได้

3.2 คุณลักษณะโดยทั่วไปของครูปฐมวัย

ราตี ทองสวัสดิ์ (บุญส่ง วงศ์คำ 2542 26 , อ้างอิงจาก ราตี ทองสวัสดิ์ 2537) กล่าวถึงคุณลักษณะของครูปฐมวัยดังนี้

- 1 ยอมรับความเป็นเอกภาพและศักยภาพของเด็กแต่ละคน
- 2 ย่อมมองเห็นคุณค่าของเด็กปฐมวัยว่าเป็นเอกภาพและเป็นขั้นตอนของชีวิตที่มีค่า
- 3 ให้เกียรติต่อสิทธิที่จะเล่นของเด็ก โดยยอมรับว่าส่วนสำคัญของหลักการเล่นนั้น เป็นส่วนที่ทำให้เกิดการพัฒนา
- 4 ส่งเสริมความสามารถของเด็กปฐมวัยและให้ความชื่นชมในความสามารถของเด็ก
- 5 มีความมั่นใจในงานที่ทำกับเด็กนั้น ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความสนใจและความต้องการของเด็ก โดยให้เด็กรู้สึกว่าคุณมีส่วนร่วมในการกระทำนั้นๆ
- 6 ยอมรับว่าเด็กเป็นสิ่งที่เปราะบาง ครูไม่ควรใช้อำนาจกับเด็ก
- 7 จัดสภาพแวดล้อมที่ดี ช่วยส่งเสริมความเป็นอิสระ การคิดริเริ่ม ความรู้สึกว่าคุณค่าและเคารพในศักดิ์ศรีของเด็ก
- 8 ช่วย让孩子เรียนรู้ที่จะแสดงออกอย่างมีประสิทธิภาพ จากการกระทำนั้น
- 9 ในการทำงานที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัยจะต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของทฤษฎี และใช้ความรู้ที่เหมาะสมนำไปปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยได้

10 เคารพในความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับครอบครัว

11 ทำงานด้วยความตั้งใจไม่แบ่งแยกเพศ อายุ เชื้อชาติ ศาสนา ภาษา ความสามารถ วัฒนธรรม หรือชาติกำเนิด

12 ยอมรับในคุณค่าของวัฒนธรรมและภาษาที่แตกต่างกันของเด็กแต่ละคน

13 ปฏิบัติตลิ่งที่ดี ที่น่าเลื่อมใสและสร้างความรู้สึกปลอดภัยให้กับเด็ก โดยไม่ทำให้เด็กรู้สึกอาย เป็นอันตราย ทำให้เสียหาย บังคับ หรือทำร้ายเด็กไม่ว่าจะเป็นทางด้านร่างกายหรือจิตใจ

14 การกระทำจะมีผลสะท้อนให้เกิดการมองภาพรวมของเด็กได้อย่างถูกต้องตามความเป็นจริง

ฮิดเดแบรนด์ (Hidebrand 1989 1986) กล่าวถึงคุณสมบัติของครูปฐมวัยที่เหมาะสมไว้ว่า ครูปฐมวัยจะต้องรักเด็ก ปรารถนาดีและอุทิศเวลาให้กับเด็ก ให้กำลังใจแก่เด็ก จัดระบบการเรียนรู้ของเด็กได้ ยอมรับเด็กและผู้ปกครองของเด็ก ให้ความสำคัญของงานที่เกี่ยวข้องกับเด็ก ให้ความร่วมมือกับเพื่อนร่วมงาน ยิ้มแย้มแจ่มใส มีความมั่นใจในตนเอง แนะนำเด็กได้ ค้นหาความรู้ใหม่ๆ อยู่เสมอ มีความรู้ความสามารถ และสามารถพัฒนารูปแบบการสอนของตนเองได้ ซึ่งสอดคล้องกับ อารี ชุมเมืองปัก (บุญส่ง วงศ์คำ 2542 27 , อ้างอิงจาก อารี ชุมเมืองปัก 2535) ซึ่งทำการศึกษาคุณสมบัติของครูปฐมวัยที่พึงประสงค์ สรุปได้ว่า ครูปฐมวัยจะต้องมีความรักและศรัทธาต่อวิชาชีพครู ประพฤติตนสุภาพเรียบร้อย และอ่อนน้อม และปฏิบัติตาม วัฒนธรรมไทย ซื่อสัตย์ สุจริต และยุติธรรม ไม่หลงมัวเมาในอบายมุข เสียสละ รู้จักการให้อภัย รู้จักประหยัด ช่วยเหลือตอบแทนผู้ที่มิพระคุณ มีน้ำใจต่อคนทั่วไป มีความเมตตากรุณา รู้จักนำหลักธรรมมาใช้ให้เกิด ประโยชน์ต่อตนเองและสังคม มีความสามัคคีในหมู่คณะ ให้เกียรติครูด้วยกัน รักษาความลับของนักเรียน ผู้ปกครอง และเพื่อนร่วมงาน มีความรับผิดชอบกับงานของตน และกล้าพูดความจริง แอนเดอร์สัน (Anderson 1989 9) กล่าวถึงบทบาทหน้าที่ของครูในสถานศึกษา ดังต่อไปนี้

- 1 มีการวางแผนในการทำงาน
- 2 สามารถใช้ภาษาที่เหมาะสมในการสื่อสาร
- 3 ดูแลงานเกี่ยวกับอาคารสถานที่
- 4 ให้ความสนใจและดูแลสภาพแวดล้อม
- 5 ศึกษาหาความรู้ใหม่ๆ อยู่เสมอ
- 6 ทำงานที่รับผิดชอบอย่างเป็นระบบ
- 7 ดูแลและติดตามงานอยู่เสมอ
- 8 มีแรงจูงใจในการทำงาน
- 9 มีการประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ

นัยนา ขนนอนเวช (2540 92-96) ศึกษาคุณลักษณะของครูปฐมวัยที่พึงประสงค์ตามทัศนะของผู้บริหาร ครูอนุบาล และผู้ปกครอง แบ่งเป็นด้านต่างๆ ดังต่อไปนี้

1 ด้านการสอน กระตุ้นให้เด็กอยากรู้ อยากเห็นและหาประสบการณ์ใหม่ๆ ที่เหมาะสมให้เด็กสามารถใช้วิธีการวัดผลและประเมินผลความก้าวหน้าด้านต่างๆ ของเด็กแต่ละคนได้อย่างเหมาะสมกับสิ่งที่ต้องการวัด จัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล สามารถเล่าเรื่องราวและนิทานประกอบการสอนได้ สามารถแสดงบทบาทสมมติได้ รู้จักนำวัสดุเหลือใช้มาจัดทำเป็นสื่อการเรียนการสอน มีการวัดและประเมินผลรายงานความก้าวหน้าของเด็กอยู่เสมอ สามารถวาดภาพสื่อให้เด็กเข้าใจได้

ส่งเสริมให้เด็กเสนอความคิดทั้งเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม จัดทำโครงการสอน เตรียมการสอน และบันทึก การสอนทุกครั้ง

2 ด้านมนุษยสัมพันธ์ ประสานงานกับผู้บริหารเพื่อนร่วมงานได้ รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ช่วยเหลือเด็กให้แก่ปัญหาของตัวเอง และทำความเข้าใจกับผู้ปกครองให้ยอมรับความสามารถและเข้าใจ พัฒนาการของเด็ก มีความเต็มใจช่วยเหลือผู้ร่วมงาน ปรับตัวเองให้เข้ากับคนทุกชั้นทุกระดับฐานะและสังคม ชอบพูดในที่สาธารณะ เข้าร่วมงานสังสรรค์ เอาใจใส่เด็กและสนใจปัญหาของเด็ก

3 ด้านคุณธรรมและจริยธรรม รักและศรัทธาในอาชีพครูให้เกียรติครูด้วยกัน มีความเตา กรุณา และเห็นใจผู้อื่น มีความซื่อสัตย์สุจริตและยุติธรรม ช่วยเหลือตอบแทนผู้มีพระคุณ รู้จักปฏิบัติตามพิธี การทางศาสนา รักษาความลับของเด็กและเพื่อนร่วมงานได้ดี รู้จักเสียสละและอดทน มีความประพฤติสภาพ เรียบร้อย

4 ด้านการพัฒนาตนเอง มีการปฏิบัติงานที่มีแบบแผนชัดเจน มีความต้องการศึกษาหา ความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ ค้นคว้าวิธีการใหม่ๆ มาพัฒนาตนเอง ติดตามข่าวสารทางการเรียนการศึกษายู่เสมอ มีการประเมินตนเองอยู่ตลอดเวลา นำผลงานวิจัยใหม่ๆ มาใช้ปรับปรุง ยอมรับในการเปลี่ยนแปลงตามยุค สมัยได้มีความคิดสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ พัฒนาเปลี่ยนแปลงตนเองอยู่เสมอ เช่น การแต่งกาย ระวังความ ประพฤติตนเองให้เป็นแบบอย่างที่ดีอยู่เสมอ

สรุปได้ว่า ครูปฐมวัยควรมีคุณลักษณะที่สำคัญคือ มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครู มีความตั้งใจจริงและ อุทิศเวลาให้กับการสอน หมั่นศึกษาหาความรู้ใหม่ๆ อยู่เสมอ ประพฤติตนให้เหมาะสม และพัฒนาตนเองอยู่ เสมอ

3.3 บทบาทและหน้าที่ของครูปฐมวัยที่มีต่อเด็กปฐมวัย

สุโขทัยธรรมมาธิราช (2539 : 340-353) กล่าวถึงแนวทางในการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัย ซึ่งมีแนวทางปฏิบัติดังนี้

1 ดูแลและส่งเสริมสุขภาพอนามัย เช่น การรับประทานอาหาร การพักผ่อน การรักษาความ สะอาดของร่างกาย การขับถ่าย เป็นต้น

2 จัดกิจกรรมให้เด็กได้แลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน ให้แสดงความคิดเห็น การสนทนา การ เล่าเรื่อง เป็นต้น

3 จัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับสติทัศนศึกษา เช่น การใช้สไลด์ วีดีโอเทป เทป เป็นต้น

3.1 กิจกรรมให้เด็กได้เล่นนอกห้องเรียน

3.2 กิจกรรมเพลงและดนตรี

3.3 กิจกรรมสร้างสรรค์

3.4 กิจกรรมอิสระ

3.5 การท่องเที่ยว

4 การปฏิบัติกับเด็กในแต่ละวันของครู

4.1 ตรวจสุขภาพของเด็ก

4 2 วางแผนปรึกษากับเด็กในการทำกิจกรรม

4 3 กระตุ้นการทำกิจกรรมของเด็กให้เสร็จ และให้เด็กได้ทำกิจกรรมต่างๆ ด้วยตัวเอง

4 4 ทำความสะอาดและเก็บสิ่งของ

4 5 จัดเวลาสำหรับเล่นกลางแจ้ง

4 6 จัดอาหารสำหรับเด็ก

4 7 จัดเวลาให้เด็กนอนพักผ่อน

4 8 จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมความพร้อม

4 9 แนะนำการใช้ห้องน้ำห้องส้วม

4 10 การประเมินผลงานของเด็ก

5 การดูแลและอบรมเด็ก

5 1 อาหารของเด็กปฐมวัย ครูจะต้องดูแล เช่น ประเภทและปริมาณของอาหาร เข้า กลางวัน ปาย โดยจัดอาหารให้เพียงพอกับความต้องการของเด็ก สังเกตการรับประทานอาหารของเด็ก ฝึกมารยาท และสุนิสัยในการรับประทานอาหารให้กับเด็ก ให้เด็กได้มีส่วนร่วมในการเตรียมอาหาร เป็นต้น

5 2 การนอนและการพักผ่อนของเด็ก ดูแลสภาพห้องนอนของเด็ก ฝึกสุนิสัยการนอนให้กับเด็ก

5 3 ดูแลการเล่นของเด็ก โดยให้เด็กได้มีอิสระในการเลือกอุปกรณ์ รับผิดชอบในการเล่นของเด็ก ให้เด็กได้แก้ปัญหาด้วยตัวเอง กระตุ้นให้เด็กนำเสนอประสบการณ์เดิมของเด็กมาใช้อย่างเต็มที่ เป็นต้น

5 4 การขับถ่ายและการรักษาความสะอาดของร่างกาย

5 5 การอบรม สิ่งที่น่ามาอบรมให้กับเด็ก ได้แก่ นิสัยที่ดี เช่น เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ไม่เห็นแก่ตัว ขยันขันแข็ง มีความอดทน รู้จักการรอคอย มารยาทที่ดี ได้แก่ การเดิน นั่ง พุด สวัสดิ์ ขอโทษ ขอบคุณ มารยาทในการปฏิบัติตนเอง การโอจาม สุนิสัยที่ดี เช่น การอาบน้ำ การแปรงฟัน การนอน การรับประทานอาหาร เป็นต้น

5 6 วิธีอบรมเด็กปฐมวัย ได้แก่ ครูปฐมวัยจะต้องทำตัวให้เป็นตัวอย่างที่ดี สันทนากับเด็ก ให้คำปรึกษากับเด็กเป็นรายบุคคล พุดกับเด็กช้าๆ ชัดเจน ให้เด็กได้ค้นคว้า ทดลองด้วยตนเอง เป็นต้น

บทบาทของครูปฐมวัยที่มีต่อเด็กปฐมวัยได้แก่ การดูแลเด็กให้ได้รับความรักความอบอุ่นและปลอดภัย สร้างความสัมพันธ์อันดีกับเด็กปฐมวัย และจัดประสบการณ์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการให้กับเด็กปฐมวัย ให้ครบทุกด้าน บุหงา วัฒนะ (2541 : 110) ได้กล่าวถึงการสรรหาบุคคลที่จะเป็นนักศึกษาครู และการส่งเสริมวิชาชีพครูให้กับนักศึกษา ดังต่อไปนี้

1 ให้มีการสร้างเครื่องมือ และเทคนิคสำหรับการคัดเลือกนักศึกษาครู เช่น วัดเจตคติต่อนักเรียน ศักยภาพการสอน คุณสมบัติของความเป็นครู ความสามารถในการส่งเสริมการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นกับเด็ก

2 รวมกับโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาสรรหานักศึกษาที่เข้ามาเรียนครู จากนักเรียนที่เรียนเก่ง

3 ควรศึกษาความต้องการคุณลักษณะของครูในทัศนะของหน่วยงานที่ใช้ครู

4 ควรให้ทุนเรียนแก่นักเรียนในชนบท และบริเวณในเมืองที่มีครูขาดแคลน

5 ทบทวนหลักสูตรการฝึกหัดครู กฎระเบียบต่างๆ เกี่ยวกับครู เพื่อให้คนที่จะมาเป็นครูได้

ผ่านการอบรมมาเป็นอย่างดี

6 ตรวจสอบครูเพื่อสนองความต้องการของชุมชน

7 มีการฝึกประสบการณ์ใต้เน้นๆ โดยเน้นการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรม

8 ส่งเสริมให้นักศึกษาสายครูค้นคว้าแสวงหาความรู้อยู่เสมอ

ดังนั้น บทบาทและหน้าที่ของครูปฐมวัยมีความสำคัญต่อเด็กปฐมวัย ได้แก่ การดูแลเด็กให้ได้รับความรักความอบอุ่นและปลอดภัย สร้างความสัมพันธ์อันดีกับเด็กปฐมวัยและจัดประสบการณ์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการให้กับเด็กปฐมวัยให้ครบทุกด้าน ดังนั้น การสรรหาบุคคลที่จะเห็นนักศึกษาครูจึงมีความสำคัญเป็นอย่างมาก จึงต้องมีการสร้างเครื่องมือและเทคนิคที่จะเลือกครู สรรหานักศึกษาที่จะเข้ามาเรียนครู ศึกษาคุณลักษณะของครู และมีการตรวจสอบคุณภาพและความสามารถของครูอยู่เสมอ

3.4 การเลือกอาชีพ

การเลือกอาชีพเป็นสิ่งที่สำคัญของการตัดสินใจ มีผู้ให้ความหมายของการเลือกอาชีพไว้หลายท่าน ดังนี้

ซูเปอร์ และโอเวอร์สตรีท (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ 2529 : 111 , อ้างอิงมาจาก Super and Overstreet 1960) กล่าวว่า ในการเลือกอาชีพ บุคคลจะเลือกอาชีพโดยคำนึงถึง ความสนใจ ความสามารถ และบุคลิกภาพ

โดยในปีที่ 1965 ซูเปอร์ (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ 2529 : 90 , อ้างอิงมาจาก Super 1965) กล่าวว่า การเลือกอาชีพเป็นกระบวนการต่อเนื่อง และในกระบวนการเลือกอาชีพนั้น บุคคลจะเลือกโดยทางไกลจากความเป็นจริงในช่วงอายุต้น และระดับความเป็นจริงจะเพิ่มขึ้นเมื่ออายุมากขึ้น

สวนผกา บุญเรือง (2520 : 15) ให้ความหมายของการเลือกอาชีพว่าหมายถึง พฤติกรรมของความคิดในเรื่องเป้าหมายในด้านอาชีพ ความมุ่งหวังของผลที่จะได้รับและความพึงพอใจในการเลือก

สำหรับ อรอนงค์ แจมผล (2525 : 10) กล่าวว่า การเลือกอาชีพ หมายถึง การที่บุคคลได้แสดงถึงความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพนั้น ผู้ที่ตัดสินใจเลือกอาชีพได้อย่างแท้จริงได้แก่ บุคคลที่เลือกอาชีพโดยพิจารณาจากความเข้าใจในงาน โอกาสในการทำงาน และโอกาสในการศึกษา รวมทั้งองค์ประกอบส่วนบุคคล ได้แก่ ความถนัด ความสามารถ ความสนใจ และค่านิยมของบุคคล

สรุป การเลือกอาชีพ หมายถึง การที่บุคคลได้แสดงพฤติกรรมของความคิดในเรื่องเป้าหมายที่จะประกอบอาชีพนั้น โดยคำนึงถึงความสนใจ ความสามารถ บุคลิกภาพและค่านิยมของบุคคล

3.5 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพ

1 ทฤษฎีการเลือกอาชีพของกินซ์เบิร์ก

กินซ์เบิร์ก (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ 2531 : 40 – 41 , อ้างอิงมาจากGinzberg 1966) กล่าวว่า ค่านิยมเป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่งต่อการเลือกอาชีพของบุคคล ค่านิยมจะเริ่มเข้าสู่กระบวนการตัดสินใจเลือก เมื่อบุคคลมีอายุอยู่ในช่วง 15 – 16 ปี และบุคคลที่อยู่ในช่วงอายุนี้อาจให้ความสำคัญในการตัดสินใจเลือกงานหรืออาชีพขั้นสูงกว่าความสนใจและความสามารถในระยะแรก กินซ์เบิร์ก ได้กล่าวถึงหลักของกระบวนการเลือกอาชีพ ไว้ดังต่อไปนี้

1 1 การเลือกอาชีพเป็นกระบวนการพัฒนาที่ต่อเนื่อง ซึ่งใช้เวลามากกว่า 6 หรือ 7 ปี และโดยทั่วไปจะใช้เวลามากกว่า 10 ปี

1 2 การเลือกอาชีพเป็นกระบวนการเชื่อมโยงหรือกระบวนการต่อเนื่องในแต่ละวัยมากกว่าการตัดสินใจเพียงครั้งเดียว ค่านิยม สภาพแวดล้อมที่เป็นจริง คุณลักษณะทางจิตวิทยา โอกาสทางการศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีผลต่อกระบวนการเลือกอาชีพ

1 3 การเลือกอาชีพ เป็นกระบวนการที่เป็นขั้นตอน ไม่ย้อนกลับ

1 4 การเลือกอาชีพ เป็นกระบวนการที่ประสมประสานระหว่างความต้องการและองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับสภาพความเป็นจริง (เช่น ความถนัด ความสามารถ ฯลฯ) องค์ประกอบด้านการศึกษา (เช่น ถ้าได้รับการศึกษาสูง ช่องทางในการเลือกประกอบอาชีพจะมีมาก) องค์ประกอบด้านค่านิยม และองค์ประกอบด้านอารมณ์

ต่อมา กินซ์เบิร์ก ได้ปรับปรุงหลักของกระบวนการเลือกอาชีพ โดยเพิ่มเติมข้อความบางประการ ดังนี้

1 กระบวนการเลือกอาชีพและพัฒนาการทางอาชีพเกิดขึ้นตลอดชีวิต และเป็นกระบวนการแบบเปิด ต่อเนื่องกันไปตลอดชีวิต และจากการศึกษาเกี่ยวกับชีวิตการทำงานของบุคคลทั้งชายและหญิง พบว่าสาเหตุที่สำคัญของการเปลี่ยนงานหรือเปลี่ยนอาชีพในระยะหลังเป็นเพราะว่า งานใหม่ให้ความพึงพอใจ ได้เสรีภาพ เปลี่ยนความรับผิดชอบ ลดความกดดันหรือทางเลือกใหม่ในการทำงาน

2 กระบวนการเลือกอาชีพ เป็นกระบวนการที่ต้องใช้เวลาในการเตรียมตัวเลือกอาชีพ โดยใช้ระยะเวลานานขึ้น และพบว่า นักเรียนระดับมัธยมศึกษาร้อยละ 80 ศึกษาจนสำเร็จปริญญาตรี และประมาณครึ่งหนึ่งของนักเรียนกลุ่มดังกล่าวนี้ได้ศึกษาต่อ หรือบางคนก็มีงานต่อ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ มิได้ขึ้นอยู่กับการตัดสินใจเลือกอาชีพในระยะแรก ๆ ซึ่งแต่เดิมนั้น กินซ์เบิร์ก เข้าใจว่า การตัดสินใจเลือกอาชีพนั้น จะขึ้นอยู่กับ การตัดสินใจเลือกในระยะแรก ๆ อย่างไรก็ตามในปัจจุบันหนุ่มสาวที่อยู่ในช่วงวัยรุ่นจะวางแผนการเพื่อให้มีโอกาสได้เลือกอาชีพมากขึ้น และอย่างน้อยที่สุดเพื่อให้แน่ใจว่า ตัวเขานั้นมีสิทธิที่จะได้เข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยหรือได้งานที่ดีโดยมุ่งหวังว่า บุคคลที่ได้รับการศึกษาสูง โอกาสที่เขาจะเลือกอาชีพจะกว้างขวางมากขึ้น

3 การเลือกอาชีพในปัจจุบัน มิใช่เพียงแต่ว่า เป็นการประสมประสานหรือรวมขอมระหว่างความต้องการ หรือความมุ่งหวัง กับองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับสภาพความเป็นจริงเท่านั้น ทั้งนี้เพราะว่า ในปัจจุบันการเลือกอาชีพมิได้หยุดเพียงแค่นั้น แต่บุคคลจะแสวงหางานที่เหมาะสมมากที่สุดสำหรับตน ซึ่งการแสวงหางานหรืออาชีพที่เหมาะสมที่สุดนั้นเป็นกระบวนการต่อเนื่อง และจากการศึกษาระยะยาว พบว่าบุคคลมีความพยายามที่จะสนองความต้องการที่สำคัญ ตลอดทั้งมีความพยายามจะสนองความพึงพอใจของตนอย่างไม่หยุดยั้ง โดยการเลือกงานที่จะเปิดโอกาสที่จะสนองความต้องการที่สำคัญของตนเมื่อมีโอกาส

4 ข้อจำกัดบางประการที่เป็นอุปสรรคต่อการเลือกอาชีพ ได้แก่ สภาพของครอบครัวที่มีรายได้ต่ำ บิดามารดามีระดับการศึกษาต่ำ ทศนคติ และค่านิยมของบิดามารดาที่มีต่อการเลือกอาชีพของบุตรธิดา การเป็นชนกลุ่มน้อย ความไม่กลมกลืนระหว่างการศึกษา กับอาชีพที่จะเลือก ตลอดทั้งโอกาสที่จะรู้จักหรือมีความสัมพันธ์กับสถาบันต่าง ๆ ในชุมชน

5 โอกาสในโลกของงาน โดยไม่รับรู้เกี่ยวกับโอกาสของบุคคลนั้น ๆ ว่ามีโอกาสที่จะทำงานนั้น ๆ มากน้อยเพียงใด

6 คานิยมของบุคคล มีบทบาทสำคัญในการแสวงหา หรือค้นหาความพึงพอใจของบุคคลนั้น และมีอิทธิพลต่อแบบแผนหรือวิถีชีวิตของบุคคล ซึ่งมีผลกระทบต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพ โดยบุคคลจะพยายามสร้างสมดุลระหว่างงานและกิจกรรมอื่น ๆ

2 ทฤษฎีการเลือกอาชีพของฮอพพอก (Hoppock)

ฮอพพอก (Hoppock R In 1974 28-35) ได้ประยุกต์หลักการจากทฤษฎีการเลือกอาชีพ และพัฒนาการด้านอาชีพรวบรวมแล้วมีหลักการว่า บุคคลจะเลือกอาชีพที่สามารถสนองความต้องการของตนเองได้ดีที่สุดและมากที่สุดทั้งในปัจจุบันและในอนาคต คนแต่ละคนนั้นอาจเลือกงานและอาชีพแตกต่างกัน ทั้งนี้เป็นเพราะความต้องการของแต่ละคนไม่เหมือนกันนั่นเอง ตามปกติแล้วคนเราแต่ละคนจะมีความต้องการมากมายหลายอย่าง การเลือกงานอาชีพของคนเราจึงมีความสับสน เพราะเราแยกไม่ออกว่าเราต้องการอะไรมากกว่ากัน ดังนั้นเราจะต้องรู้จักตัวเราเองให้ดีในหลายๆ ด้านเป็นต้นว่า การรู้จักตนเองในด้านความสามารถ ความสนใจ ความถนัด และบุคลิกภาพ ซึ่งเป็นองค์ประกอบส่วนบุคคล เพื่อนำไปเปรียบเทียบกับองค์ประกอบด้านอาชีพ ซึ่งจะช่วยให้บุคคลเลือกอาชีพได้อย่างเหมาะสม และประสบความสำเร็จในอาชีพนั้น ฮอพพอก มีความเห็นว่า หากความต้องการของบุคคลได้รับการตอบสนองจากการทำงานในอาชีพใดอาชีพหนึ่ง จะเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ทำให้บุคคลเกิดความพึงพอใจในอาชีพนั้น และการเลือกอาชีพของบุคคลอาจเปลี่ยนแปลงได้ หากบุคคลได้พิจารณาแล้วว่าการเปลี่ยนแปลงนั้นจะสนองความต้องการของเขาได้ดี ซึ่งมีหลักการสำคัญ ดังนี้

- 1 บุคคลเลือกอาชีพเพื่อสนองความต้องการด้านต่างๆ ของตนเอง
- 2 เมื่อบุคคลเลือกอาชีพใดก็ตามย่อมมีความเชื่อว่า อาชีพนั้นสนองความต้องการของเขาได้ดีที่สุด
- 3 ความต้องการจะเป็นแรงจูงใจ ให้บุคคลแสดงพฤติกรรมไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง ซึ่งมีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ
- 4 พัฒนาการด้านอาชีพของบุคคลเกิดขึ้นเมื่อบุคคลมีความรู้สึกว่า การประกอบอาชีพจะสามารถสนองความสามารถสนองความต้องการด้านต่างๆ ของเขาได้
- 5 การเลือกอาชีพและพัฒนาการด้านอาชีพของบุคคลจะพัฒนาก้าวหน้าขึ้น เมื่อเขาสามารถคาดการณ์ล่วงหน้าได้ว่า อาชีพอะไรจะสามารถสนองความต้องการของเขาได้มากที่สุดเพียงใดในอนาคต ซึ่งเขาจะกระทำได้นั้นเมื่อเขาสามารถที่จะคิดอย่างมีเหตุผล รู้จักและเข้าใจตนเองอย่างถ่องแท้ และมีข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพอย่างเพียงพอ
- 6 ข้อมูลเกี่ยวกับตนเองมีผลต่อการเลือกอาชีพ โดยช่วยให้บุคคลตระหนักถึงความต้องการและความคาดหวังความสำเร็จในอนาคตของตน ข้อมูลทางด้านอาชีพมีผลต่อการเลือกอาชีพ โดยช่วยให้บุคคลได้ค้นพบอาชีพที่สามารถสนองความต้องการของเขาได้อย่างแท้จริง และช่วยทำนายได้ว่าบุคคลจะได้รับ ความพึงพอใจในอาชีพที่ตนเลือกมากน้อยเพียงใด เมื่อเปรียบเทียบกับอาชีพอื่น

จากทฤษฎีพัฒนาการทางอาชีพดังกล่าวข้างต้น จะเห็นว่ามีตัวแปรหลายตัวด้วยกันเข้ามาเกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพของบุคคลนั้นมาจากปัจจัยต่างๆ ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านความสามารถ ความสนใจ ความถนัด คานิยมทางสังคม ครอบครัวยุทธศาสตร์ที่จะรู้จักหรือมีความสัมพันธ์กับสถาบันต่าง ๆ ในชุมชน

3.6 องค์ประกอบในการเลือกอาชีพ

แฟรงค์ พาร์สัน (Frank Parson 1908-79) ผู้ที่ได้รับยกย่องว่าเป็นบิดาแห่งการแนะแนวอาชีพ กล่าวว่า การเตรียมตัวเพื่อประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพขึ้นกับองค์ประกอบ 3 ประการ คือ

- 1 ความเข้าใจตนเองในคุณสมบัติที่บุคคลมีอยู่ทั้งด้านความถนัด ความสามารถ ความสนใจ ความคาดหวัง ความรู้ กำลังสมองและกำลังทรัพย์ รวมทั้งทักษะต่างๆ ที่บุคคลมีอยู่อย่างแจ่มแจ้ง
- 2 ความรู้เกี่ยวกับลักษณะของอาชีพ โอกาสที่จะประสบความสำเร็จในอาชีพนั้นๆ ความก้าวหน้า และสภาพการณ์ต่างๆ ความต้องการของตลาดแรงงาน เวลาและทุนทรัพย์ ที่ใช้ในการเตรียมตัวเพื่อประกอบอาชีพ

3 การใช้วิจารณ์ในการตัดสินใจในการเลือกอาชีพ โดยอาศัยหลักการวิเคราะห์ตนเอง วิเคราะห์อาชีพดังกล่าวก่อนแล้วประกอบกัน เพื่อใช้เป็นแนวทางการตัดสินใจเข้าสู่อาชีพที่เหมาะสม

ไครท์ (Crite 1973-27) กล่าวว่า การเลือกอาชีพให้มีประสิทธิภาพนั้นหมายถึง การเลือกอาชีพโดยคำนึงถึง องค์ประกอบดังต่อไปนี้

- 1 การแก้ปัญหา คือ การที่บุคคลทราบว่าเขาจะทำอะไร อย่างไร
- 2 การวางแผน คือ การที่บุคคลตระหนักถึงอนาคตข้างหน้า
- 3 ขาวสารเกี่ยวกับอาชีพ คือ การที่บุคคลทราบข้อมูลเกี่ยวกับงาน รู้จักอาชีพนั้น
- 4 การรู้จักตนเอง คือ การที่บุคคล รู้ความสามารถ ความสนใจ และความถนัดของตนเอง
- 5 การเลือกจุดมุ่งหมาย คือ การที่บุคคลเลือกงานที่เหมาะสมกับตนเอง

เฮอร์ล็อก (Hurlock 1964-28) กล่าวถึงองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของบุคคล ดังนี้

1 ครอบครัว มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของบุคคล เนื่องจากครอบครัวเป็นสังคมแรกที่มีความใกล้ชิดกับเด็กมากที่สุด โดยเฉพาะความคาดหวังของพ่อแม่ เด็กมักจะยอมรับการวางแผนในการเลือกอาชีพตนจากพ่อแม่ นอกจากนี้ความสัมพันธ์ในครอบครัวก็มีความสำคัญต่อการเลือกอาชีพของเด็กด้วย

2 บุคคลแวดล้อม รูปแบบวัฒนธรรม การพัฒนาความสนใจในอาชีพเล็กๆ หลายคนได้รับอิทธิพลจากรูปแบบของวัฒนธรรม ความพึงพอใจในบุคคลต่างๆ เช่น พ่อ แม่ ญาติพี่น้อง ครู เด็กบางคนเลือกอาชีพครู เพราะนิยมชมชอบครูของตน

3 ความเหมาะสมทางเพศ ความแตกต่างของประสบการณ์และจุดมุ่งหมายในการเลี้ยงดูมีความหมายต่อความคิดของเด็ก นอกจากนี้อาชีพบางอย่างรับบุคคลตามเพศที่ต้องการ เช่น ครู พยาบาล เป็นอาชีพที่เหมาะสมกับเพศหญิง

4 ความสามารถและความสนใจของเด็ก ร่างกาย ความสามารถทางสติปัญญาบุคลิกภาพ และความสนใจของเด็กจะมีบทบาทในการตัดสินใจเลือกอาชีพของเขา นอกจากนี้ยังพบว่า เด็กที่มีสติปัญญาสูงมักจะเลือกอาชีพที่อยู่ในสถานภาพสูงหรือวิชาชีพ และในขณะที่เด็กที่มีสติปัญญาต่ำ มีอัตราการเลือกการใช้แรงงานมากกว่า การเปลี่ยนแปลงความสนใจในอาชีพพบว่ามีผลมาจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอีกด้วย

5 ชื่อเสียงของอาชีพ ตามความคาดหวังของพ่อแม่ ซึ่งพิจารณาจากฐานะทางสังคมและชื่อเสียงของอาชีพว่ามีความสำคัญมากกว่าความสนใจของเด็ก โดยพ่อแม่เป็นผู้สนับสนุนให้เด็กได้รับการศึกษาแก่เด็ก

6 ความต้องการเป็นอิสระ ความต้องการดังกล่าวมีบทบาทสำคัญต่อความคิดเกี่ยวกับอาชีพของเด็ก เช่น ความต้องการทำในสิ่งที่ปรารถนา ฐานะทางเศรษฐกิจ

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้นพบว่า องค์ประกอบที่จะเป็นตัวแปรให้บุคคลนั้นเลือกอาชีพนั้น มีหลายองค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบทางด้านส่วนตัว คือ เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ค่านิยมทางสังคม ความถนัด ความสนใจ ซึ่งเป็นองค์ประกอบโดยตรงสำหรับการเลือกอาชีพของบุคคลนั้น นอกจากนี้ยังพบว่ามีตัวแปรทางด้านครอบครัวก็มีส่วนในการเลือกอาชีพอีกด้วย จะเห็นว่า ไม่ว่าจะเป็น ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว อาชีพของผู้ปกครองที่เด็กประทับใจ และอาจมีส่วนทำให้เด็กสนใจเลือกเป็นอาชีพและความคาดหวังของผู้ปกครอง ซึ่งอาจส่งผลทำให้เด็กสนใจที่จะเลือกเรียนและประกอบอาชีพต่อไปในอนาคต

3.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพ

งานวิจัยในต่างประเทศ

ฮอลล์ (Hall 1988) ศึกษาเรื่องการเลือกโปรแกรมการเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาพบว่า การเลือกโปรแกรมการเรียนขึ้นอยู่กับความสนใจและความต้องการที่จะทำให้มีความรู้ และทักษะความชำนาญในอาชีพ

มัลลิสและคณะ (Mullis, et al 1997) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนทางการเรียนและความสนใจในอาชีพของนักเรียน พบว่า มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างการสนับสนุนการเรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพศ ฐานะทางเศรษฐกิจ ความสนใจในอาชีพตอนช่วงมัธยม และแรงจูงใจทางด้านอาชีพ

ออร์ฟิลด์ เกรฟ (Orfield-Grav, 1997 : 65) สังเกตเห็นความไม่เหมาะสมระหว่างโปรแกรมอาชีพและความชอบในอาชีพ จึงได้ทำการศึกษาการเข้าสู่ระบบงานของนักเรียนชาวอินเดียน่าในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และ 6 แล้วติดตามผลต่อไปอีก 2 ปี จนนักเรียนเข้าสู่การทำงาน ประเด็นที่ศึกษา คือ เปรียบเทียบความคาดหวังในการเลือกอาชีพและผลที่เกิดขึ้นซึ่งพบว่า ความล้มเหลวในการเตรียมความพร้อมที่ดีในการเข้าทำงาน เป็นผลมาจากการ ขาดความเข้าใจในความหมายของทางเลือกทางการศึกษาต่อในสายอาชีพนั้นๆ

งานวิจัยในประเทศ

เตือนใจ เกตุษา (2535 : 16) ได้ศึกษาองค์ประกอบในการตัดสินใจเลือกสมัครเข้าเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2532 พบว่า องค์ประกอบสำคัญ ที่ทำให้นักศึกษาตัดสินใจเลือกเข้าเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง ได้แก่ การได้รับการยอมรับจากสังคม

อุไรวรรณ โพธิเวชเทวัญ (2539 : 85) ได้ศึกษาสิ่งจูงใจในการเลือกเรียนหลักสูตรธุรกิจศึกษาของนิสิตระดับปริญญาตรี ในสถาบันอุดมศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร พบว่า สิ่งจูงใจในการเลือกเรียนหลักสูตรธุรกิจศึกษาของนิสิตรวม 6 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้านความสนใจและความถนัด ด้านความคิดเห็นส่วนตัว ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมและด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง นิสิตที่มีเพศต่างกันและผู้ปกครอง

มีฐานะทางเศรษฐกิจทางครอบครัวต่างกันมีสิ่งจูงใจในการเลือกเรียนไม่แตกต่างกัน ส่วนนิสิตที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกันมีสิ่งจูงใจในการเลือกเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สว่างจิตร์ พัทธมณีปกรณ์ (2541 : 48) ได้ศึกษาเหตุจูงใจในการเลือกเรียนวิชาเอกคอมพิวเตอร์ธุรกิจของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ระดับเหตุจูงใจด้านความมั่นคงและก้าวหน้าในวิชาชีพ ด้านการยอมรับในสังคม และด้านความถนัด ความสนใจในวิชาชีพเป็นเหตุจูงใจในระดับสูง โดยมีด้านบุคคลที่เกี่ยวข้องเป็นเหตุจูงใจระดับต่ำ นักศึกษาจบจากสถาบันต่างกัน อาชีพของบิดามารดาและภูมิลำเนาต่างกัน มีเหตุจูงใจในการเลือกเรียนไม่ต่างกันผล

ปรียาภรณ์ เพ็ญสุขใจ (2542 : 73) ได้ศึกษาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน กรณีศึกษาจากนักศึกษาปริญญาตรี หลักสูตรพิเศษ สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา พบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน 6 ด้าน คือ ด้านความทะเยอทะยาน ความกระตือรือร้นทางการเรียน ความกล้าเสี่ยงทางการเรียน ความรับผิดชอบตนเองทางการเรียน การรู้จักวางแผนการเรียนเพื่อการประกอบอาชีพในอนาคต และความมีเอกลักษณ์ทางการเรียนเป็นแรงจูงใจในระดับปานกลาง นักศึกษาที่มีเพศ ภูมิลำเนา และสาขาวิชาที่เรียนต่างกัน มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน

สมชัย เจนจตุรงค์ (2542 : 90 บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง แรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของนักศึกษาในวิทยาลัยพาณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของนักศึกษาในวิทยาลัยพาณิชยการ สังกัดกรมสังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านเหตุผลส่วนตัว ด้านการสนับสนุนของผู้อื่น ด้านการประกอบอาชีพ และด้านการเรียนเพื่อรู้ โดยจำแนกตามแผนกวิชา เพศ อาชีพของผู้ปกครอง พบว่า โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยมีแรงจูงใจในการเรียนเพื่อรู้มากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการประกอบอาชีพ ด้านเหตุผลส่วนตัว และด้านการสนับสนุนของผู้อื่น

จากงานวิจัยดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า ปัจจัยการจูงใจในการเลือกเรียนโปรแกรมการศึกษาปฐมวัยเป็นสิ่งสำคัญในการปฏิบัติงานในอาชีพครูปฐมวัย เพราะถ้ามีบุคคลที่มีความประสงค์จะเลือกเรียนในสาขาวิชาเอกปฐมวัยมีความเหมาะสมทั้งในด้านความสนใจ ความสามารถ ความถนัด ก็จะส่งผลต่อทำให้สามารถจบการศึกษาและได้ปฏิบัติงานเป็นครูปฐมวัย ซึ่งเป็นครูคนที่ 2 ของเด็ก มีความพร้อมและส่งเสริมและพัฒนาเด็กให้มีศักยภาพและเป็นอนาคตของชาติต่อไป

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจะพบว่า ระบบการสอบคัดเลือกบุคคลเข้ามาเรียนครู ในปัจจุบันไม่ได้คัดเลือกบุคคลที่มีใจรักในวิชาชีพครูอย่างแท้จริงเข้ามาเรียน ทำให้ได้บุคคลที่มีเจตคติไม่ดีเข้ามาเรียนครู ทำให้การผลิตครูมีคุณภาพต่ำ ดังนั้น นักศึกษาที่เรียนโปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัยจะต้องเป็นผู้ที่มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครูและมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครูและมีเจตนาที่จะเรียนโปรแกรมการศึกษาปฐมวัยอย่างแท้จริง เพราะสาขาหลักสูตรปฐมวัยต้องเน้นให้ผู้สำเร็จหลักสูตรครูปฐมวัยต้องสามารถใช้ความเข้าใจเรื่องลักษณะของเด็ก ความจำเป็นและปฏิสัมพันธ์ที่หลากหลายในการช่วยให้เด็กมีพัฒนาการและการเรียนรู้สร้างสรรค์สิ่งแวดล้อมที่มีสุขภาพน่านับถือสนับสนุน และทำทนายเด็กทุกคน (กุลยา ตันติผลาชีวะ 2545,ค 9) มีปัจจัยจูงใจพื้นฐานทำให้นักศึกษามีความแตกต่างกันหลายด้าน เช่น เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ค่านิยมทางสังคม อาชีพของผู้ปกครอง ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง และความต้องการของผู้ปกครองที่มีผลต่อการตัดสินใจหรือเป็นปัจจัยจูงใจให้เกิดการเลือกเลือกโปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัย ดังนั้นในฐานะที่ผู้วิจัยทำงานด้านการศึกษาปฐมวัยและเป็นผู้สอนในโปรแกรมการศึกษาปฐมวัยจึงมีความสนใจในการตัดสินใจเลือกเข้าเรียนในสาขาการศึกษาปฐมวัยทั้งนี้ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาหลักสูตรโปรแกรมการศึกษาปฐมวัย การจัดการเรียนการสอนและการแนะแนวทางการศึกษาต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาตามขั้นตอนดังนี้

- 1 กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
- 3 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 4 การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล
- 5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็น นักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตร 4 ปี ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 1 โปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัย ปีการศึกษา 2546 ในสถาบันราชภัฏ

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็น นักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตร 4 ปี ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 1 โปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัย ปีการศึกษา 2546 ในสถาบันราชภัฏที่เปิดสอนตามหลักสูตรวิทยาลัยครู สาขาวิชาการศึกษา โปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัย ซึ่งกระจายอยู่ตามกลุ่มสถาบันราชภัฏ 8 กลุ่ม จำนวนทั้งสิ้น 1,120 คน ตามข้อมูล ดังตารางที่ 1

ตาราง 1 นักศึกษาปีที่ 1 โปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัยในสถาบันราชภัฏ ปีการศึกษา 2546

สถาบัน	จำนวนนักศึกษา (คน)	ผู้ตอบแบบสอบถาม(คน)
กลุ่มสถาบันราชภัฏล้านนา		
สถาบันราชภัฏเชียงราย	40	38
สถาบันราชภัฏเชียงใหม่	40	32
สถาบันราชภัฏลำปาง	40	37
สถาบันราชภัฏอุดรดิต์	40	31
กลุ่มสถาบันราชภัฏพุทธชินราช		
สถาบันราชภัฏกำแพงเพชร	45	32
สถาบันราชภัฏนครสวรรค์	24	20
สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม	30	27

ตาราง 1 (ต่อ)

สถาบัน	จำนวนนักศึกษา (คน)	ผู้ตอบแบบสอบถาม(คน)
กลุ่มสถาบันราชภัฏอีสาน-เหนือ		
สถาบันราชภัฏมหาสารคาม	25	22
สถาบันราชภัฏเลย	40	37
สถาบันราชภัฏสกลนคร	42	39
กลุ่มสถาบันราชภัฏอีสาน-ใต้		
สถาบันราชภัฏนครราชสีมา	30	29
สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์	26	25
สถาบันราชภัฏสุรินทร์	31	27
กลุ่มสถาบันราชภัฏศรีอยุธยา		
สถาบันราชภัฏราชนครินทร์ (ฉะเชิงเทรา)	33	31
สถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา	40	38
สถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาสงครณ	30	30
สถาบันราชภัฏรำไพพรรณี	40	37
กลุ่มสถาบันราชภัฏทวารวดี		
สถาบันราชภัฏกาญจนบุรี	32	29
สถาบันราชภัฏนครปฐม	34	29
สถาบันราชภัฏเพชรบุรี	40	37
สถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง	11	11
กลุ่มสถาบันราชภัฏทักษิณ		
สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช	34	31
สถาบันราชภัฏภูเก็ต	44	42
สถาบันราชภัฏสงขลา	55	49
สถาบันราชภัฏสุราษฎร์ธานี	71	65
กลุ่มสถาบันราชภัฏรัตนโกสินทร์		
สถาบันราชภัฏจันทรเกษม	30	30
สถาบันราชภัฏพระนคร	40	30
สถาบันราชภัฏสวนดุสิต	130	130
สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา	23	20
รวม	1 120	907

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยจูงใจในการเลือกเรียน
โปรแกรมการศึกษาปฐมวัย ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบด้วยข้อคำถาม 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับปัจจัยจูงใจในการเลือกเรียนโปรแกรมการศึกษาปฐมวัย
ได้แก่ เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพของผู้ปกครอง ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครองและความ
ต้องการของผู้ปกครองของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 โดยมีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 สอบถามปัจจัยจูงใจในการเลือกเรียนโปรแกรมการศึกษาปฐมวัย 3 ด้าน ได้แก่ ความรู้
เกี่ยวกับโปรแกรมการศึกษาปฐมวัย ความสนใจของตนเองและค่านิยมทางสังคม โดยมีลักษณะเป็นแบบ
มาตราประมาณค่า(Rating scale) 4 ระดับ ตามแนวของลิเคิร์ต (Likert)

2 1 ความรู้เกี่ยวกับโปรแกรมการศึกษาปฐมวัย	จำนวน	12 ข้อ
2 2 ความสนใจของตนเอง	จำนวน	12 ข้อ
2 3 ค่านิยมทางสังคม	จำนวน	12 ข้อ

แบบสอบถามนี้เป็นแบบมาตราประมาณค่า มีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

นักศึกษาเป็นปัจจัยจูงใจในการเลือกเรียนมากที่สุด	4	คะแนน
นักศึกษาเป็นปัจจัยจูงใจในการเลือกเรียนมาก	3	คะแนน
นักศึกษาเป็นปัจจัยจูงใจในการเลือกเรียนน้อย	2	คะแนน
นักศึกษาเป็นปัจจัยจูงใจในการเลือกเรียนน้อยที่สุด	1	คะแนน

เกณฑ์การให้คะแนนแบบสอบถามความคิดเห็นเชิงบวกของนักศึกษาที่มีต่อปัจจัยจูงใจในการเลือก
เรียน ใช้เกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

เห็นด้วยมากที่สุด	ได้	4	คะแนน
เห็นด้วยมาก	ได้	3	คะแนน
เห็นด้วยน้อย	ได้	2	คะแนน
เห็นด้วยน้อยที่สุด	ได้	1	คะแนน

เกณฑ์การให้คะแนนแบบสอบถามความคิดเห็นเชิงลบของนักศึกษาที่มีต่อปัจจัยจูงใจในการเลือก
เรียน ใช้เกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

เห็นด้วยมากที่สุด	ได้	1	คะแนน
เห็นด้วยมาก	ได้	2	คะแนน
เห็นด้วยน้อย	ได้	3	คะแนน
เห็นด้วยน้อยที่สุด	ได้	4	คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมายของคะแนน

การแปลความหมายคะแนนแบบสอบถามตอนที่ 2 ปัจจัยจูงใจในการเลือกเรียนโปรแกรมวิชาการ
ศึกษาปฐมวัยของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สถาบันราชภัฏ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	ความหมาย
3 50 ถึง 4 00	เป็นปัจจัยจูงใจในการเลือกเรียนมากที่สุด
2 50 ถึง 3 49	เป็นปัจจัยจูงใจในการเลือกเรียนมาก
1 50 ถึง 2 49	เป็นปัจจัยจูงใจในการเลือกเรียนน้อย
1 49 ลงมา	เป็นปัจจัยจูงใจในการเลือกเรียนน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิดให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัจจัยจูงใจในการเลือกเรียนโปรแกรมการศึกษาปฐมวัย

วิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1 ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยจูงใจในการเลือกเรียนโปรแกรมการศึกษาปฐมวัย

2 นำข้อมูลที่ได้มาสร้างเครื่องมือโดยกำหนดแบบสอบถาม เป็น 2 ตอน ให้มีเนื้อหาครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยทุกด้าน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับปัจจัยจูงใจในการเลือกเรียนโปรแกรมการศึกษาปฐมวัย ได้แก่ เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพของผู้ปกครอง ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครองและความต้องการของผู้ปกครองของนักศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามปัจจัยจูงใจในการเลือกเรียนโปรแกรมการศึกษาปฐมวัย 3 ด้าน ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับโปรแกรมการศึกษาปฐมวัย ความสนใจของตนเองและค่านิยมทางสังคม รวมทั้งหมดจำนวน 36 ข้อ

3 สร้างแบบสอบถามฉบับร่างให้ครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับปัจจัยจูงใจในการเลือกเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัยของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สถาบันราชภัฏทั้ง 3 ตอน จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4 นำแบบสอบถามฉบับร่างไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านตรวจข้อคำถามและตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา(Content Validity) ของแบบสอบถาม โดยผู้เชี่ยวชาญดังกล่าวประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญทางด้านการศึกษาปฐมวัย ดังนี้

1 ผศ วัฒนา บุญญฤทธิ์	อาจารย์ประจำภาควิชาการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์
สถาบันราชภัฏพระนคร
2 อาจารย์จุฬารัตน์ อินุพัฒน์	อาจารย์ประจำภาควิชาการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์
สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
3 อาจารย์กรวิภา สรรพกิจจานง	อาจารย์ประจำภาควิชาหลักสูตรและการสอน
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

โดยได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง(Index of Congruence IOC) เท่ากับ 1

5 นำแบบสอบถามที่ผ่านผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขข้อความและรูปแบบของแบบสอบถามตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้เกณฑ์การตัดสิน ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 2 ใน 3 คนจากแบบสอบถามทั้งหมด 3 ด้าน ด้านละ 12 ข้อรวม 36 ข้อ ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าควรปรับการใช้คำให้กระชับรัด และการใช้ภาษาให้ชัดเจนในตอนข้อที่ 2 ข้อ 12 ตอนที่ 22 ข้อ 3 และตอนที่ 23 ข้อ 6,10

6 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้(Try-out) กับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2546 สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จ จำนวน 30 คน มีลักษณะเหมือนประชากร แต่ไม่ใช่ประชากร เพื่อหาความเชื่อมั่น โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.90

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอนดังนี้

- 1 นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ไปยังสถาบันราชภัฏเพื่อขอความความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลในสถาบันราชภัฏ เพื่อขอความร่วมมือจากทางสถาบันราชภัฏในการแจกแบบสอบถามให้นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2546 ที่เป็นประชากร
- 2 เก็บรวบรวมข้อมูลกับประชากร
- 3 ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่ 7 มกราคม ถึงวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2548 จำนวน 1,120 ฉบับได้แบบสอบถามคืนและตรวจสอบความสมบูรณ์คงเหลือ 907 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 80.98
- 4 นำไปวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ เพื่อหาค่าร้อยละ ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และตรวจสอบความแตกต่างของข้อมูลต่อไป

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ดังนี้

- 1 ข้อคำถามเกี่ยวกับปัจจัยพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามมาวิเคราะห์ โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ เสนอเป็นตารางประกอบความเรียง
- 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับปัจจัยสนใจในการเลือกเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษาศรีวิชัย ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สถาบันราชภัฏ มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) เป็นรายด้าน
- 3 ทดสอบสมมติฐาน เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยสนใจในการเลือกเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษาศรีวิชัย ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สถาบันราชภัฏ จำแนกตามปัจจัยพื้นฐาน ได้แก่ เพศ โดยใช้การทดสอบหาค่า t (t -test)
- 4 ทดสอบสมมติฐาน เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยสนใจในการเลือกเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษาศรีวิชัย ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สถาบันราชภัฏ จำแนกตามปัจจัยพื้นฐาน ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอาชีพของผู้ปกครองฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง และความต้องการของผู้ปกครอง ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One – Way Analysis of Variance) ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มขึ้นไป และทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe')

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ได้แก่

- 1 สถิติพื้นฐาน ได้แก่

- 1) ค่าร้อยละ (บุญชม ศรีสะอาด 2535 101)

$$P = \frac{f}{N} \times 100$$

เมื่อ P แทน ร้อยละ
f แทน ความถี่
N แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

2) ค่าเฉลี่ย (ชูศรี วงศ์รัตน์ 2544 : 69)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

3) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (ชูศรี วงศ์รัตน์ 2544 : 69)

$$S = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 $\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
 $(\sum X)^2$ แทน คะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
 N แทน จำนวนคะแนนทั้งหมดหรือประชากรในกลุ่มตัวอย่าง

2 สถิติวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ ได้แก่

2.1 การแสดงหลักฐานความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม โดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence IOC) ระหว่างเนื้อหา กับจุดประสงค์ โดยใช้สูตรของโรวินELLI และแฮมเบิลตัน (Rowinelli and Hambleton, 1977) (ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ 2539 : 249)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างเนื้อหากับจุดประสงค์
 $\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
 N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ 2538 : 200)

$$\alpha = \frac{k}{K-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S^2} \right]$$

เมื่อ	α	แทน ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
	k	แทน จำนวนข้อของแบบสอบถาม
	$\sum S_i^2$	แทน ผลรวมของความแปรปรวนของแบบสอบถามแต่ละข้อ
	S_i^2	แทน ค่าความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งฉบับ

3 สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน

3.1 วิเคราะห์ค่า t (t-test) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่ม โดยใช้สูตร (ชูศรี วงศ์รัตน์ 2544 : 165)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ	t	แทน ค่าสถิติที่มีการแจกแจงแบบที
	$\bar{X}_1, \bar{X}_2$	แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2
	S_1^2, S_2^2	แทน ความแปรปรวนกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2
	n_1, n_2	แทน ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ 1 และกลุ่มที่ 2

3.2 วิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One – Way Analysis of Variance) เพื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป โดยใช้สูตร (ชูศรี วงศ์รัตน์ 2544 : 236)

$$F = \frac{MS_B}{MS_W}$$

เมื่อ	F	แทน ค่าสถิติที่มีการแจกแจงแบบเอฟ
	MS_B	แทน ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม
	MS_W	แทน ความแปรปรวนภายในกลุ่ม

เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติแล้ว ตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีทดสอบเชฟเฟ (Scheffe') (ชูศรี วงศ์รัตน์ 2544 : 248 อ้างอิงจาก Byrkit 1975 : 276-277)

$$CV_d = \sqrt{(k-1)(F^*)(MS_{Within})(2/n)}$$

เมื่อ	k	แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
	F^*	แทน ค่า ที่เปิดจากตาราง
	MS_{Within}	แทน ค่า Mean square within group
	n	แทน จำนวนหน่วยตัวอย่างในแต่ละกลุ่มตัวอย่าง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ต่างๆ ดังต่อไปนี้

n	แทน	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
SD	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
f	แทน	ค่าความถี่
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาการแจกแจงของ t (t-distribution)
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาการแจกแจงของ F (F- distribution)
SS	แทน	ผลรวมของคะแนนเบี่ยงเบนยกกำลังสอง (Sum of square)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลต่างกำลังสองของคะแนน (Mean square)
df	แทน	ระดับชั้นของความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 4 ตอนดังนี้
ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยมุ่งใจในการเลือกเรียน
โปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัยของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สถาบันราชภัฏ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยมุ่งใจในการเลือกเรียนโปรแกรม
วิชาการศึกษาปฐมวัยของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สถาบันราชภัฏ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ความคิดเห็นเพิ่มเติมปัจจัยมุ่งใจในการเลือกเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษา
ปฐมวัยของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สถาบันราชภัฏ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นลำดับดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยที่เป็นปัจจัยจูงใจในการเลือกเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัยของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สถาบันราชภัฏ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการส่งแบบสอบถามให้นักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตร 4 ปี ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 1 โปรแกรมวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัย ปีการศึกษา 2546 ในสถาบันราชภัฏ ที่เปิดสอนตามหลักสูตรวิทยาลัยครู ทั้งหมด 1,120 ฉบับ ซึ่งสามารถทำการเก็บรวบรวมข้อมูลและตรวจสอบแบบสอบถามที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อคัดเลือกฉบับที่สมบูรณ์ได้จำนวน 907 ฉบับซึ่งคิดเป็นร้อยละ 80.98 โดยได้ผลสรุปดังต่อไปนี้

ตาราง 2 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามเรื่องปัจจัยจูงใจในการเลือกเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัยของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สถาบันราชภัฏ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546

สถานภาพ		f (คน)	ร้อยละ
เพศ	ชาย	40	4.41
	หญิง	867	95.59
	รวม	907	100.00
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน			
	เกรดเฉลี่ย ต่ำกว่า 2.00	38	4.19
	เกรดเฉลี่ย 2.00 – 3.00	716	78.94
	เกรดเฉลี่ย มากกว่า 3 ขึ้นไป	153	16.87
	รวม	907	100.00
อาชีพของผู้ปกครอง			
	ข้าราชการ	141	15.55
	พนักงานรัฐวิสาหกิจ	39	4.30
	ค้าขาย	624	68.80
	อื่นๆ	103	11.36
	รวม	907	100.00
ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง			
	ต่ำกว่า 10,000 บาท	424	46.75
	ตั้งแต่ 10,000 – 50,000 บาท	445	49.06
	มากกว่า 50,000 บาท	38	4.19
	รวม	907	100.00
ความต้องการของผู้ปกครอง			
	ให้นักศึกษาเลือกเอง	756	83.35
	ผู้ปกครองบอกให้นักศึกษาเลือก	67	7.39
	ผู้ปกครองให้ข้อมูลในการศึกษาโปรแกรมนี้	87	9.59
	แล้วนักศึกษาเป็นผู้ตัดสินใจเลือกเอง		
	อื่นๆ	17	1.87
	รวม	907	100.00

จากตาราง 2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 867 คนคิดเป็นร้อยละ 95.59 นักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อยู่ในระดับเกรดเฉลี่ย 2.00 – 3.00 มากที่สุดจำนวน 716 คนคิดเป็นร้อยละ 78.94 อาชีพผู้ปกครองของนักศึกษาส่วนใหญ่ประกอบอาชีพค้าขาย จำนวน 624 คนคิดเป็นร้อยละ 68.80 ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครองที่มีรายได้ตั้งแต่ 10,000 – 50,000 บาท จำนวน 445 คนคิดเป็นร้อยละ 49.06 และนักศึกษาตัดสินใจเลือกเรียนโปรแกรมเรียนด้วยตัวเองมากที่สุดจำนวน 756 คนคิดเป็นร้อยละ 83.35

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ค่าระดับคะแนนเฉลี่ยของปัจจัยจุดใจในการเลือกเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษานานาชาติของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สถาบันราชภัฏ ภาควิชาที่ 2 ปีการศึกษา 2546

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยจุดใจในการเลือกเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษานานาชาติของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สถาบันราชภัฏ ภาควิชาที่ 2 ปีการศึกษา 2546 จำแนกตามปัจจัยรายด้าน ($n = 907$)

ปัจจัยจุดใจในการเลือกเรียน โปรแกรมการศึกษานานาชาติ	$\bar{X}$	SD	ระดับ การจุดใจ
ความรู้เกี่ยวกับโปรแกรมการศึกษานานาชาติ	2.89	24	มาก
ความสนใจของตนเอง	3.44	37	มาก
ค่านิยมทางสังคม	2.99	49	มาก

จากตาราง 3 พบว่า ระดับความคิดเห็นของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สถาบันราชภัฏ ภาควิชาที่ 2 ปีการศึกษา 2546 เกี่ยวกับปัจจัยจุดใจในการเลือกเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษานานาชาติ อยู่ในระดับมากทุกปัจจัย

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยจุดใจในการเลือกเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัยของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สถาบันราชภัฏ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546 ด้านความรู้เกี่ยวกับโปรแกรมการศึกษาปฐมวัย($n = 907$)

ปัจจัยจุดใจในการเลือกเรียน โปรแกรมการศึกษาปฐมวัย	$\bar{X}$	SD	ระดับความคิดเห็น
1 เป็นโปรแกรมที่ผลิตครูที่สอนปฐมวัย และประถมศึกษาได้อย่างถูกต้อง	1 59	54	น้อย
2 เป็นโปรแกรมการเรียนรู้เกี่ยวกับการจัด การศึกษาสำหรับเด็กอายุแรกเกิดถึง 6 ปี	3 51	57	มากที่สุด
3 เมื่อเรียนแล้วสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ใน ทางปฏิบัติต่อเด็กทุกวัยได้อย่างเหมาะสม	1 64	56	น้อย
4 รู้พัฒนาการตามวัยเด็กของเด็ก 8 ขวบแรก	3 14	64	มาก
5 รู้วิธีการจัดกิจกรรมและประสบการณ์ สำหรับเด็กปฐมวัย	3 38	58	มาก
6 รู้และเข้าใจในหลักการ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง กับการจัดการการศึกษาประถมศึกษาและ สามารถนำไปใช้ได้	1 85	66	น้อย
7 การผลิตและพัฒนาสื่อเพื่อสนับสนุน การจัดการเรียนการสอน	3 33	62	มาก
8 การเรียนรู้เพื่อฝึกความชำนาญทางวิชาชีพ เกี่ยวกับเด็กปฐมวัยในด้านของการดูแล และการจัดการศึกษา	3 30	61	มาก
9 สร้างเสริมประสบการณ์วิชาชีพเพื่อพัฒนา บุคลิกภาพของความเป็นครู	3 37	57	มาก
10 มีการศึกษานอกสถานที่เพื่อสังเกตการ ปฏิบัติงานจริงในสถานศึกษาต่างๆ	3 17	71	มาก
11 รู้วิธีการประเมินผลเด็กในหลายรูปแบบ	3 25	58	มาก
12 สามารถสร้างเครื่องมือในการประเมินผล เด็กปฐมวัยได้อย่างเหมาะสม	3 21	61	มาก
รวม	2 89	24	มาก

จากตาราง 4 พบว่า โดยเฉลี่ยแล้วระดับความคิดเห็นของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สถาบันราชภัฏ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546 เกี่ยวกับปัจจัยจุดใจในการเลือกเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัยด้านความรู้เกี่ยวกับโปรแกรมการศึกษาปฐมวัยอยู่ในระดับมาก($\bar{X} = 2 89$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อคำถามที่นักศึกษาชั้นปีที่ 1 สถาบันราชภัฏ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546 เกี่ยวกับปัจจัยจุดใจในการเลือกเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัยด้านความรู้เกี่ยวกับโปรแกรมการศึกษาปฐมวัยแสดงระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุดคือข้อ 2 ($\bar{X} = 3 51$) แสดงระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก 4 อันดับรองลงมาคือ ข้อ 5, 9, 7 และ ข้อ 8 ($\bar{X} = 3 38, 3 37, 3 33$ และ $3 30$) ตามลำดับและแสดงระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย 3 ข้อคือ ข้อ 1, 3 และ 6 ($\bar{X} = 1 59, 1 64$ และ $1 85$)

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยจุดใจในการเลือกเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษ
ปฐมวัยของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สถาบันราชภัฏ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546 ด้านความสนใจของตนเอง
(n = 907)

ปัจจัยจุดใจในการเลือกเรียน โปรแกรมการศึกษาปฐมวัย	$\bar{X}$	SD	ระดับความ คิดเห็น
1 เป็นการเรียนที่ทำให้ครูสามารถฝึกเด็ก ให้ช่วยตัวเองได้	3.37	3.35	มาก
2 เป็นการเรียนที่ทำให้ครูสามารถพัฒนา ให้เด็กเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม	3.35	52	มาก
3 เป็นการเรียนที่ทำให้ครูสามารถเตรียม ความพร้อมเพื่อเป็นพื้นฐานการศึกษาแก่ เด็กในระดับสูงขึ้น	3.42	56	มาก
4 เป็นการเรียนที่ทำให้ครูสามารถส่งเสริม ให้เด็กมีลักษณะนิสัยที่ดี	3.37	55	มาก
5 ครูปฐมวัยต้องมีความต้องการหาความรู้ เพิ่มเติมอยู่เสมอ	3.44	58	มาก
6 ครูปฐมวัยต้องมีเจตคติที่ดีต่อเด็ก	3.58	56	มากที่สุด
7 ครูปฐมวัยต้องมีโอกาสได้ปฏิสัมพันธ์ กับบุคคลอื่น	3.44	58	มาก
8 ครูปฐมวัยต้องรักและศรัทธาในวิชาชีพครู	3.59	55	มากที่สุด
9 ครูเป็นผู้ออกแบบกิจกรรมเพื่อส่งเสริม พัฒนาการเด็กโดยตรง	3.36	58	มาก
10 เป็นการจัดการเรียนรู้การสอนให้กับเด็ก วัย 3 – 6 ปี	3.44	56	มาก
11 ครูได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับเด็ก	3.53	56	มากที่สุด
12 ครูต้องมีเทคนิควิธีการสอนหลากหลาย รูปแบบ	3.53	55	มากที่สุด
รวม	3.44	37	มาก

จากตาราง 5 พบว่า โดยเฉลี่ยแล้วระดับความคิดเห็นของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สถาบันราชภัฏ ภาค
เรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546 เกี่ยวกับปัจจัยจุดใจในการเลือกเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษาด้านความสนใจของ
ตนเองอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.44$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อคำถามที่นักศึกษาชั้นปีที่ 1 สถาบัน
ราชภัฏ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546 เกี่ยวกับปัจจัยจุดใจในการเลือกเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษาก่อนวัย
ด้านความสนใจของตนเองแสดงระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุดคือข้อ 8, 6, 11 และ 12 ($\bar{X} = 3.59$,
3.58, 3.53 และ 3.53) ตามลำดับ แสดงระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก 4 อันดับรองลงมาคือ ข้อ 5, 7, 10
และ ข้อ 3 ($\bar{X} = 3.44$, 3.44, 3.44 และ 3.42) ตามลำดับ

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยจุดใจในการเลือกเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษา
ปฐมวัยของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สถาบันราชภัฏ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546 ด้านค่านิยมทางสังคม
($n = 907$)

ปัจจัยจุดใจในการเลือกเรียน โปรแกรมการศึกษาปฐมวัย	$\bar{X}$	SD	ระดับความ คิดเห็น
1 เลือกเรียนโปรแกรมนี เพราะครูปฐมวัย เป็นอาชีพที่มั่นคง	3 13	66	มาก
2 เลือกเรียนโปรแกรมนี เพราะครูปฐมวัย เป็นอาชีพที่มีคนยกย่อง	3 03	69	มาก
3 เลือกเรียนโปรแกรมนี เพราะครูปฐมวัย เป็นอาชีพที่น่าภูมิใจ	3 40	60	มาก
4 ครูปฐมวัยเป็นอาชีพรายได้สูง	2 67	77	มาก
5 ครูปฐมวัยเป็นอาชีพที่หางานทำง่าย	2 88	73	มาก
6 มีโอกาสศึกษาต่อง่ายเมื่อเรียนโปรแกรม การศึกษาปฐมวัย	2 97	70	มาก
7 ครูปฐมวัยเป็นอาชีพที่มีบทบาทในสังคม	3 27	64	มาก
8 ครูปฐมวัยเป็นอาชีพที่มีคนชื่นชอบ มากกว่าครูในด้านอื่น	2 99	74	มาก
9 ครูปฐมวัยสามารถสร้างชื่อเสียงให้กับ วงศ์ตระกูลได้	2 97	74	มาก
10 ครูปฐมวัยเป็นอาชีพที่มีตำแหน่งบรรจุ ทันที	2 70	82	มาก
11 ครูปฐมวัยเป็นอาชีพที่มีรายได้แน่นอน	2 89	78	มาก
12 ครูปฐมวัยเป็นอาชีพที่มีสวัสดิการดี	2 95	74	มาก
รวม	2 99	49	มาก

จากตาราง 6 พบว่า โดยเฉลี่ยแล้วระดับความคิดเห็นของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สถาบันราชภัฏ ภาค
เรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546 เกี่ยวกับปัจจัยจุดใจในการเลือกเรียนโปรแกรมวิชาด้านค่านิยมทางสังคมอยู่ใน
ระดับมาก($\bar{X} = 2 99$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อคำถามที่นักศึกษาชั้นปีที่ 1 สถาบันราชภัฏ ภาค
เรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546 เกี่ยวกับปัจจัยจุดใจในการเลือกเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษามูลค่าด้านค่านิยม
ทางสังคมแสดงระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกข้อโดยมี 4 อันดับแรกที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือข้อ 3, 7, 1
และ 2 ($\bar{X} = 3 40, 3 27, 3 13$ และ $3 03$) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยจูงใจในการเลือกเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัย
ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สถาบันราชภัฏ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546

ตาราง 7 การเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยจูงใจในการเลือกเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัยของ
นักศึกษาชั้นปีที่ 1 สถาบันราชภัฏ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546 จำแนกตามเพศของนักศึกษา

ด้าน	เพศ	n	$\bar{X}$	SD	t	Sig
ด้านความรู้เกี่ยวกับโปรแกรม การศึกษาปฐมวัย	ชาย	40	2.92	23	721	.471
	หญิง	867	2.89	24		
ด้านความสนใจของตนเอง	ชาย	40	3.47	38	640	.522
	หญิง	867	3.43	37		
ด้านค่านิยมทางสังคม	ชาย	40	2.89	59	1.001	.322
	หญิง	867	2.99	49		
รวมทุกด้าน	ชาย	40	3.10	30	289	.773
	หญิง	867	3.11	28		

จากตาราง 7 พบว่า เพศชายกับเพศหญิงมีปัจจัยจูงใจในการเลือกเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษา
ปฐมวัย แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติทั้งด้านความรู้เกี่ยวกับโปรแกรมการศึกษาปฐมวัย ด้านความ
สนใจของตนเอง ด้านค่านิยมทางสังคมและพิจารณาโดยรวมทุกด้าน กล่าวคือเพศชายกับเพศหญิงมีปัจจัยจูง
ใจในการเลือกเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัยไม่ต่างกันทั้งในด้านย่อยและโดยรวมทุกด้าน

ตาราง 8 การเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยจูงใจในการเลือกเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของ
นักศึกษาระดับชั้นปีที่ 1 สถาบันราชภัฏ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546 จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ด้าน	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig
ด้านความรู้เกี่ยวกับโปรแกรมการศึกษาปฐมวัย	ระหว่างกลุ่ม	2	321	161	2.854	.058
	ภายในกลุ่ม	904	50.900	.056		
	รวม	906	51.222			
ด้านความสนใจของตนเอง	ระหว่างกลุ่ม	2	.682	.341	2.506	.082
	ภายในกลุ่ม	904	132.050	.136		
	รวม	906	123.732			
ด้านค่านิยมทางสังคม	ระหว่างกลุ่ม	2	.046	.023	.094	.911
	ภายในกลุ่ม	904	221.198	.245		
	รวม	906	221.244			
รวมทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	2	.157	.079	.977	.377
	ภายในกลุ่ม	904	72.645	.080		
	รวม	906	72.802			

จากตาราง 8 พบว่า นักศึกษาที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 หรือเทียบเท่าต่างกันมีปัจจัยจูงใจในการเลือกเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทั้งด้านความรู้เกี่ยวกับโปรแกรมการศึกษาปฐมวัย ด้านความสนใจของตนเอง ด้านค่านิยมทางสังคมและพิจารณาโดยรวมทุกด้าน กล่าวคือนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีปัจจัยจูงใจในการเลือกเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นไม่ต่างกันทั้งในด้านย่อยและโดยรวมทุกด้าน

ตาราง 9 การเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยจุดใจในการเลือกเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัยของ
นักศึกษาชั้นปีที่ 1 สถาบันราชภัฏ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546 จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง

ด้าน	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig
ด้านความรู้เกี่ยวกับโปรแกรม การศึกษาปฐมวัย	ระหว่างกลุ่ม	3	459	153	2 721	043*
	ภายในกลุ่ม	903	50 763	056		
	รวม	906	51 222			
ด้านความสนใจของตนเอง	ระหว่างกลุ่ม	3	157	052	381	767
	ภายในกลุ่ม	903	123 573	137		
	รวม	906	123 732			
ด้านค่านิยมทางสังคม	ระหว่างกลุ่ม	3	937	312	1 280	280
	ภายในกลุ่ม	903	220 306	244		
	รวม	906	221 244			
รวมทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	3	055	018	228	877
	ภายในกลุ่ม	903	72 746	081		
	รวม	906	72 802			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05

จากตาราง 9 พบว่า อาชีพของผู้ปกครองต่างก็มีปัจจัยจุดใจในการเลือกเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษา
ปฐมวัยด้านความรู้เกี่ยวกับโปรแกรมการศึกษาปฐมวัย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05 แต่
อาชีพของผู้ปกครองต่างก็มีปัจจัยจุดใจในการเลือกเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัยด้านความสนใจของ
ตนเอง ด้านค่านิยมทางสังคม และรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 10 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ของปัจจัยจูงใจในการเลือกเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษาศึกษา
ปฐมวัยของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สถาบันราชภัฏ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546 ด้านความรู้เกี่ยวกับ
โปรแกรมการศึกษาปฐมวัย จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง

	ข้าราชการ	พนักงานรัฐวิสาหกิจ	ค้าขาย	อื่นๆ
ข้าราชการ	-	043	020	083**
พนักงานรัฐวิสาหกิจ		-	023	040
ค้าขาย			-	063*
อื่นๆ				-

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05

จากตาราง 10 พบว่า ผู้ปกครองที่เป็นข้าราชการกับผู้ปกครองที่มีอาชีพเป็นพนักงานรัฐวิสาหกิจ และ
ผู้ปกครองที่เป็นข้าราชการกับผู้ปกครองที่มีอาชีพค้าขายเป็นปัจจัยจูงใจในการเลือกเรียนโปรแกรมวิชาการ
ศึกษาศึกษาปฐมวัยด้านความรู้เกี่ยวกับโปรแกรมการศึกษาศึกษาปฐมวัยของนักศึกษาที่ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ/
ทางสถิติ แต่ผู้ปกครองที่เป็นข้าราชการกับผู้ปกครองที่มีอาชีพอื่นๆ เป็นปัจจัยจูงใจในการเลือกเรียนโปรแกรม
วิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัยด้านความรู้เกี่ยวกับโปรแกรมการศึกษาศึกษาปฐมวัยของนักศึกษาที่แตกต่างอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 01

ผู้ปกครองที่เป็นพนักงานรัฐวิสาหกิจกับผู้ปกครองที่มีอาชีพค้าขาย และผู้ปกครองที่เป็นพนักงาน
รัฐวิสาหกิจกับผู้ปกครองที่มีอาชีพอื่นๆ เป็นปัจจัยจูงใจในการเลือกเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัยด้าน
ความรู้เกี่ยวกับโปรแกรมการศึกษาศึกษาปฐมวัยของนักศึกษาที่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ผู้ปกครองที่มีอาชีพค้าขายกับผู้ปกครองที่มีอาชีพอื่นๆ เป็นปัจจัยจูงใจในการเลือกเรียนโปรแกรม
วิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัยด้านความรู้เกี่ยวกับโปรแกรมการศึกษาศึกษาปฐมวัยของนักศึกษาที่แตกต่างอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05

ตาราง 11 การเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยจูงใจในการเลือกเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษาระดับมัธยมศึกษาของ
นักศึกษาชั้นปีที่ 1 สถาบันราชภัฏ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546 จำแนกตามฐานะทางเศรษฐกิจของ
ครอบครัว

ด้าน	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig
ด้านความรู้เกี่ยวกับโปรแกรม การศึกษาระดับมัธยม	ระหว่างกลุ่ม	2	091	045	804	448
	ภายในกลุ่ม	904	51 131	057		
	รวม	906	51 222			
ด้านความสนใจของตนเอง	ระหว่างกลุ่ม	2	035	018	128	879
	ภายในกลุ่ม	904	123 697	137		
	รวม	906				
ด้านค่านิยมทางสังคม	ระหว่างกลุ่ม	2	1 771	886	3 647	026*
	ภายในกลุ่ม	904	219 473	243		
	รวม	906	221 244			
รวมทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	2	312	156	1 945	144
	ภายในกลุ่ม	904	72 490	080		
	รวม	906	72 802			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05

จากตาราง 11 พบว่า นักศึกษาที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่างกันมีปัจจัยจูงใจในการเลือกเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษาระดับมัธยมศึกษาด้านความรู้เกี่ยวกับโปรแกรมการศึกษาระดับมัธยม และด้านความสนใจของตนเอง และรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่นักศึกษาที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่างกันมีปัจจัยจูงใจในการเลือกเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษาระดับมัธยมศึกษาด้านค่านิยมทางสังคมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05

ตาราง 12 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ของปัจจัยมุ่งใจในการเลือกเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษา
ปฐมวัยของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สถาบันราชภัฏ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546 ด้านค่านิยมทางสังคม
จำแนกตามฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว

	ต่ำกว่า 10,000 บาท	10,000 – 50,000 บาท	มากกว่า 50,000 บาท
ต่ำกว่า 10,000 บาท	-	064	188*
10,000 – 50,000 บาท		-	124
มากกว่า 50,000 บาท			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05

จากตาราง 12 พบว่า ครอบครัวของนักศึกษาที่มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท กับ ครอบครัวของนักศึกษาที่มีรายได้ต่อเดือน 10,000 – 50,000 บาท และครอบครัวของนักศึกษาที่มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท กับ ครอบครัวของนักศึกษาที่มีรายได้ต่อเดือนมากกว่า 50,000 บาท เป็นปัจจัยมุ่งใจในการเลือกเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัยด้านค่านิยมทางสังคม ของนักศึกษาที่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ครอบครัวของนักศึกษาที่มีรายได้ต่อเดือน 10,000 – 50,000 บาท ครอบครัวของนักศึกษาที่มีรายได้ต่อเดือนมากกว่า 50,000 บาท เป็นปัจจัยมุ่งใจในการเลือกเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัยด้านค่านิยมทางสังคมของนักศึกษาที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05

ตาราง 13 การเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยจูงใจในการเลือกเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัยของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สถาบันราชภัฏ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546 จำแนกตามความต้องการของผู้ปกครอง

ด้าน	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig
ด้านความรู้เกี่ยวกับโปรแกรมการศึกษาปฐมวัย	ระหว่างกลุ่ม	3	176	059	1 040	374
	ภายในกลุ่ม	903	51 045	057		
	รวม	906	51.222			
ด้านความสนใจของตนเอง	ระหว่างกลุ่ม	3	826	275	2 022	109
	ภายในกลุ่ม	903	122 906	136		
	รวม	906	123 732			
ด้านค่านิยมทางสังคม	ระหว่างกลุ่ม	3	287	096	390	760
	ภายในกลุ่ม	903	220 957	245		
	รวม	906	221 244			
รวมทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	3	167	056	694	556
	ภายในกลุ่ม	903	72 634	080		
	รวม	906	72 802			

จากตาราง 13 พบว่า ความต้องการของผู้ปกครองต่อการเลือกเรียนต่างกันมีปัจจัยจูงใจในการเลือกเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัยทั้งด้านความรู้เกี่ยวกับโปรแกรมการศึกษาปฐมวัย ด้านความสนใจของตนเอง ด้านค่านิยมทางสังคมและรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือความต้องการของผู้ปกครองต่อการเลือกเรียนต่างกันมีปัจจัยจูงใจในการเลือกเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัยไม่ต่างกัน

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเพิ่มเติมปัจจัยจูงใจในการเลือกเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษาระดับประถมศึกษาชั้นปีที่ 1 สถาบันราชภัฏ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546

จากการให้ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัจจัยอื่น ๆ ที่จูงใจในการเลือกเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษาระดับประถมศึกษาชั้นปีที่ 1 ของสถาบันราชภัฏ โดยผู้ตอบแบบสอบถามให้ความคิดเห็นเพิ่มเติมจำนวน 333 คน คิดเป็นร้อยละ 36.71 ของ 907 คน โดยการจัดเรียงลำดับปัจจัยจูงใจในการเลือกเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษาระดับประถมศึกษาชั้นปีที่ 1 อันดับแรกของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่เข้าศึกษาต่อสถาบันราชภัฏ ดังนี้

- 1 ความชอบในอาชีพครู (56 คน) คิดเป็นร้อยละ 16.81
- 2 ความรักที่มีต่อเด็ก (45 คน) คิดเป็นร้อยละ 13.51
- 3 มีสถานที่ทำงานใกล้บ้านและครอบครัว ญาติพี่น้อง มีกิจการเกี่ยวกับการศึกษาของเด็กปฐมวัย (20 คน) คิดเป็นร้อยละ 6.06

นอกจากปัจจัยดังกล่าวแล้วยังมีปัจจัยที่น่าสนใจที่ปัจจัยจูงใจในการเลือกเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษาระดับประถมศึกษาชั้นปีที่ 1 ของสถาบันราชภัฏ คือ มีโอกาสสอบเข้าเรียนได้มาก และผู้ตอบแบบสอบถามยังให้ประเด็นเพิ่มเติมว่าการเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษาระดับประถมศึกษาชั้นปีที่ 1 ของสถาบันราชภัฏ เป็นสาขาที่เรียนได้ไม่ยากนักเมื่อเทียบกับสาขาอื่นๆ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่องปัจจัยจูงใจในการเลือกเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัยของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สถาบันราชภัฏ ผู้วิจัยสามารถนำข้อมูลที่ได้มาสรุปและอภิปรายผลได้ดังนี้

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

- 1 ศึกษาระดับของปัจจัยจูงใจที่ทำให้ให้นักศึกษาชั้นปีที่ 1 สถาบันราชภัฏเลือกเข้าเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัย
- 2 เปรียบเทียบปัจจัยจูงใจในการเลือกเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัยของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สถาบันราชภัฏ จำแนกตามปัจจัยพื้นฐาน

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

- 1 นักศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีปัจจัยจูงใจในการเลือกเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัยต่างกัน
- 2 นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีปัจจัยจูงใจในการเลือกเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัยต่างกัน
- 3 นักศึกษาที่มีอาชีพของผู้ปกครองต่างกันมีปัจจัยจูงใจในการเลือกเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัยต่างกัน
- 4 นักศึกษาที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่างกันมีปัจจัยจูงใจในการเลือกเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัยต่างกัน
- 5 นักศึกษาที่มีความต้องการของผู้ปกครองต่างกันมีปัจจัยจูงใจในการเลือกเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัยต่างกัน

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็น นักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตร 4 ปี ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 1 โปรแกรมวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัย ปีการศึกษา 2546 ในสถาบันราชภัฏจำนวน 29 แห่ง ที่เปิดสอนตามหลักสูตรวิทยาลัยครู สาขาวิชาการศึกษา โปรแกรมวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัย ซึ่งกระจายอยู่ตามกลุ่มสถาบันราชภัฏ 8 กลุ่ม จำนวนทั้งสิ้น 1,120 คน จากการส่งแบบสอบถามไปยังนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2546 จำนวน 1,120 คนได้รับแบบสอบถามคืน 907 คน คิดเป็นร้อยละ 80.98

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เป็นแบบสอบถามปัจจัยจูงใจในการเลือกเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัยของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สถาบันราชภัฏ แบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับปัจจัยจูงใจในการเลือกเรียนโปรแกรมการศึกษาปฐมวัย ได้แก่ เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพของผู้ปกครอง ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครองและความต้องการของผู้ปกครองของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 โดยมีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 สอบถามปัจจัยจูงใจในการเลือกเรียนโปรแกรมการศึกษาปฐมวัย 3 ด้าน ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับโปรแกรมการศึกษาปฐมวัย ความสนใจของตนเองและค่านิยมทางสังคม โดยมีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating scale) 4 ระดับ ตามแนวของลิเคิร์ต (Likert) มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 90

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิดให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัจจัยจูงใจในการเลือกเรียนโปรแกรมการศึกษาปฐมวัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อวิเคราะห์ค่าทางสถิติต่าง ๆ ดังนี้

วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพของผู้ปกครอง ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครองและความต้องการของผู้ปกครอง โดยคำนวณหาค่าความถี่ ร้อยละ

วิเคราะห์ปัจจัยจูงใจในการเลือกเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัยของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สถาบันราชภัฏ โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) เป็นรายด้าน

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

1 นักศึกษามีปัจจัยจูงใจในการเลือกเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัยในด้านความรู้เกี่ยวกับโปรแกรมการศึกษาปฐมวัย, ความสนใจของตนเองและค่านิยมทางสังคมอยู่ในระดับมากในทุกด้าน

2 นักศึกษามีปัจจัยจูงใจในการเลือกเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัยโดยจำแนกตามเพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความต้องการของผู้ปกครอง มีปัจจัยจูงใจในการเลือกเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัย ไม่แตกต่างกัน

3 นักศึกษามีปัจจัยจูงใจในการเลือกเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัยโดยจำแนกตามอาชีพของผู้ปกครองและฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง มีปัจจัยจูงใจในการเลือกเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 05 และ 01 ตามลำดับ

การอภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยจูงใจในการเลือกเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัยของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สถาบันราชภัฏ อยู่ในระดับมากทุกด้าน ซึ่งผู้วิจัยได้จำแนกการอภิปรายเป็น 3 ประเด็น ดังนี้

1 ความรู้เกี่ยวกับโปรแกรมการศึกษาปฐมวัย ซึ่งหมายถึง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับจุดประสงค์ของโปรแกรม สารที่เรียน วิธีการเรียนและการประเมินผลของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่เลือกเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัย

ปัจจัยจูงใจในการเลือกเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษาศรีปฐมวัยของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สถาบันราชภัฏ ในด้านความรู้เกี่ยวกับโปรแกรมการศึกษาศรีปฐมวัย อยู่ในระดับมาก โดยนักศึกษาเห็นว่าโปรแกรมการศึกษาศรีปฐมวัยเป็นโปรแกรมการเรียนรู้เกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำหรับเด็กอายุแรกเกิดถึง 6 ปี อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 3.51$) และรองลงมาเป็นวิธีการจัดกิจกรรมและประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย สามารถอภิปรายได้ว่า การที่นักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีความรู้เกี่ยวกับการศึกษาศรีปฐมวัย อาจเป็นไปได้ที่สังคมไทยในปัจจุบัน สนับสนุนการศึกษาศรีปฐมวัยในรูปของการเผยแพร่ข้อมูลผ่านทางสื่อมวลชน โดยเฉพาะรายการโทรทัศน์ เกี่ยวกับเด็ก ซึ่งเป็นทั้งรายการของโรงเรียนอนุบาล กิจกรรมสำหรับเด็กๆ และการเลี้ยงลูก เช่น รายการรักลูกให้ถูกทาง รายการเจ้าขุนทอง เป็นต้น อีกประการหนึ่งโรงเรียนอนุบาลของเอกชนมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์และการตลาดที่ทำให้คนรู้จัก การศึกษาศรีปฐมวัยในรูปโรงเรียนอนุบาลมากขึ้น แต่สิ่งที่เป็นปัจจัยจูงใจน้อยที่สุดคือ การประยุกต์ความรู้และทฤษฎี ทั้งนี้เพราะผู้ที่เข้าใจจึงต้องเข้ามาเรียนรู้ ด้วยเหตุนี้ทำให้นักศึกษาแสดงถึงความตั้งใจของตนเองในการเลือกเข้าเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษาศรีปฐมวัย แสดงให้เห็นว่านักศึกษามีปัจจัยจูงใจในการเข้าเรียน จึงมีการแสวงหาความรู้ ซึ่งสัมพันธ์กับปัจจัยจูงใจของฮูล (Houle 1961 15-16) ที่กล่าวว่า การมาเรียนอย่างมีเป้าหมาย (Goal Oriented) คือ มาเรียนเพื่อต้องการเพิ่มพูนความรู้และทักษะด้านวิชาชีพ หรือมาเรียนอย่างมีความหมาย โดยหวังว่าจะนำความรู้ไปใช้กับหน้าที่ การงานหรือในชีวิตประจำวัน ภาระกิจของครูปฐมวัยที่สำคัญ คือการให้การศึกษาและการให้การดูแลแก่เด็ก ไปพร้อมกันทั้งนี้เพราะวัยของเด็กยังต้องการ การเอาใจใส่ดูแลและส่งเสริมพัฒนาการ ซึ่งผู้เข้าเรียนใน หลักสูตรต้องมีความตระหนักถึงภารกิจที่ต้องรับผิดชอบทั้งในฐานะของผู้ดูแลและให้การศึกษาแก่เด็ก ดังนั้น นักศึกษาที่เรียนโปรแกรมวิชาการศึกษาศรีปฐมวัยจะต้องเป็นผู้ที่มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครู และมีเจตนาที่จะเรียน โปรแกรมวิชาการศึกษาศรีปฐมวัยอย่างแท้จริง เพราะสาระหลักสูตรปฐมวัยต้องมุ่งเน้นให้ผู้สำเร็จหลักสูตรครู ปฐมวัยต้องสามารถใช้ความเข้าใจเรื่องลักษณะของเด็ก ความต้องการจำเป็นและปฏิสัมพันธ์ที่หลากหลายในการช่วยให้เด็กมีพัฒนาการและการเรียนรู้สร้างสรรค์สิ่งแวดล้อมที่มีสุขภาพ นานับถือสนับสนุน และท้าทาย เด็กทุกคน (กุลยา ดันติผลาชีวะ 2545ข 9)

2 ความสนใจของตนเอง หมายถึง ความคิดหรือความรู้สึกที่จูงใจทำให้นักศึกษาปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 เลือกเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษาศรีปฐมวัย เกี่ยวกับภาระกิจของครูปฐมวัย คุณสมบัติของครู ปฐมวัย การจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กและวัยของเด็ก

ปัจจัยจูงใจในการเลือกเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษาศรีปฐมวัยของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สถาบันราชภัฏ ในด้านความสนใจของตนเอง อยู่ในระดับมาก โดยในรายย่อยของข้อคำถามนักศึกษามีความคิดเห็นว่าครู ปฐมวัยต้องมีเจตคติที่ดีต่อเด็ก,ครูปฐมวัยต้องรักและศรัทธาในวิชาชีพครู, ครูได้ลงปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับเด็ก และครูต้องมีเทคนิควิธีการสอนหลากหลายรูปแบบ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 3.58, 3.59, 3.53$ และ 3.53) ซึ่งนำเสนอสามารถอภิปรายได้ดังนี้ว่า การที่นักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีความสนใจเลือกโดยตนเองเป็นผู้ตัดสินใจ ส่วนหนึ่งมีข้อมูลประกอบคือ ผู้ตอบแบบสอบถามจะมีพ่อแม่หรือญาติเป็นเจ้าของโรงเรียนอนุบาลและตนเอง ได้สัมผัสกับโรงเรียนอนุบาลมาตั้งแต่เด็ก ซึ่งอาจทำให้เกิดความศรัทธา ความรักและเมตตาต่อเด็ก พร้อมทั้ง จะประกอบอาชีพเช่นเดียวกับผู้ปกครองของตน อีกประการหนึ่งโดยธรรมชาติของเด็กปฐมวัยจะเป็นวัยที่มี พัฒนาการรวดเร็ว ทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถเห็นความงอกงาม ก้าวหน้าของเด็กได้และใคร่เรียนใคร่รู้การ ฝึก ที่ทำให้นักศึกษาเห็นว่าโปรแกรมวิชาการศึกษาศรีปฐมวัยเป็นการเรียนที่ทำให้ครูสามารถฝึกเด็กให้ช่วย ตัวเองได้, ครูสามารถพัฒนาให้เด็กเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม, ครูสามารถเตรียมความพร้อมเพื่อเป็นพื้นฐาน การศึกษาแก่เด็กในระดับสูงขึ้น, ครูสามารถส่งเสริมให้เด็กมีลักษณะนิสัยที่ดี, ครูปฐมวัยต้องมีความต้องการ

หาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ, ครูปฐมวัยต้องมีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น, ครูเป็นผู้ออกแบบกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กโดยตรง และจัดการเรียนการสอนให้กับเด็กวัย 3 - 6 ปี อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.37, 3.35, 3.42, 3.37, 3.44, 3.44, 3.44$ และ 3.36) จะเห็นได้ว่านักศึกษามีปัจจัยสนใจในการเลือกเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัยตามความสนใจของตนเอง เพราะนักศึกษาเกิดแรงจูงใจ ซึ่งเป็นสิ่งที่ทำให้บุคคลเกิดพลังที่จะแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ อันจะทำให้เกิดการที่จะกระทำหรือไม่กระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใด และทำให้เกิดความพร้อมในการเรียนเป็นอย่างดี นอกจากนี้แรงจูงใจยังทำให้บุคคลหรือผู้เรียนสามารถไปสู่จุดหมายปลายทางที่พวกเขาคาดไว้แรงจูงใจจึงเป็นสิ่งที่มียุทธพลต่อการเรียนและการทำงานของบุคคลเป็นอย่างมาก หากผู้เรียนหรือผู้ทำงานได้รับแรงจูงใจในระดับสูง ย่อมทำให้พวกเขาตั้งใจเรียน หรือตั้งใจทำงาน(ชัยนาท บุปผา 2529 : 54-56) ซึ่งสอดคล้องกับ รุ่งทิวา ประสพสันต์ (2543 : 112) ได้ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขาจิตวิทยาการศึกษา ของสถาบันการศึกษาของรัฐ พบว่า ทักษะมีความสัมพันธ์ทางบวกกับแรงจูงใจในการเลือกเรียนในสาขาจิตวิทยาการศึกษา ทั้งนี้เนื่องจาก นิติที่มาเรียนจิตวิทยาการศึกษานั้น มีทัศนคติที่ดีต่อวิชา รู้สึกชอบและสนใจ และสามารถนำไปใช้ได้ทั้งชีวิตประจำวันและในหน้าที่การงาน และปรเมศวร์ โพธิ์คล้าย (2541 : 129) ศึกษาแรงจูงใจในการเลือกเข้าศึกษาต่อวิทยาลัยนาฏศิลป์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า แรงจูงใจในการเลือกเข้าศึกษาต่อโดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาทางด้านพบว่าแรงจูงใจในระดับสูงสุดคือ ด้านเจตคติและความสนใจต่อวิชา ส่วนมากนักศึกษามีแรงจูงใจในการเลือกเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัยเพราะมีทัศนคติในการเลือกอาชีพ แรงจูงใจในการเลือกเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัยเหมาะสมทั้งในด้านความสนใจ ความสามารถ ก็จะส่งผลต่อการปฏิบัติงานได้อย่างเต็มศักยภาพในอนาคตในอาชีพครูปฐมวัย

3 ค่านิยมทางสังคม หมายถึง แรงผลักดัน สิ่งจูงใจจากสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ทำให้ นักศึกษามีความนิยมชมชอบ ความสนใจ ความเลื่อมใสต่ออาชีพครูปฐมวัย แล้วเป็นเหตุทำให้ทำให้นักศึกษาตัดสินใจเลือกเรียนสาขาวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัย ได้แก่ เกียรติของการเป็นครู รายได้ การมีงานทำ การยอมรับของสังคม

นักศึกษาชั้นปีที่ 1 สถาบันราชภัฏ มีปัจจัยสนใจในการเลือกเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัย ด้านค่านิยมทางสังคมอยู่ในระดับมากทุกข้อ กล่าวคือนักศึกษาเห็นว่าการเลือกเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัยเพราะครูปฐมวัยเป็นอาชีพที่น่าภาคภูมิใจ เพราะค่านิยมเปรียบเสมือนสิ่งนำทางให้แก่ความต้องการของบุคคล เมื่อบุคคลต้องการสิ่งหนึ่งสิ่งใดก็เพราะว่าสิ่งนั้นเป็นค่านิยมของเขา บุคคลแต่ละคนจะวางค่านิยมของตนไว้ ซึ่งค่านิยมที่วางไว้อาจเกิดจากความนึกคิดขึ้นมาเอง หรืออาจมาจากการที่เขาสนใจได้ (Garrett 1961 : 573) การที่บุคคลมีค่านิยมในเรื่องใดเรื่องหนึ่งนั้น แสดงถึงความรู้สึก ความพอใจ ทัศนคติ และความต้องการที่บุคคลมีต่อเรื่องนั้น บุคคลจะขัดขวาง และการกระทำที่ขัดค่านิยมที่เขาถืออยู่ ค่านิยมจึงจัดว่าเป็นแหล่งที่มาของพฤติกรรมของบุคคลทั้งทางลบและทางบวก (เพ็ญแข ประจักษ์จันท์ และ อ้อมเดือน สดมณี 2529 : 14) นอกจากนี้ค่านิยมยังเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมทางสังคม และวิถีของบุคคลในสังคม ทั้งนี้เพราะว่าค่านิยมต้องเป็นสิ่งที่สังคมหนึ่งๆ เห็นว่าเป็นสิ่งที่มีค่าควรแก่การกระทำ นำกระทำ นำยกย่อง หรือเห็นว่าถูกต้อง ค่านิยมเป็นส่วนประกอบสำคัญที่ชี้ว่า บุคคลจะประพฤติปฏิบัติอย่างไรทั้งต่อตนเองและสังคม (เปรมฤดี ปธานราชภูรี 2546 : 6-7 อ้างอิงมาจาก กฤษณา วงษากันต์ และคนอื่นๆ 2542 : 91) ซึ่งสอดคล้องกับวรภรณ์ แดงเจริญ (2544 : 81) ได้ศึกษาตัวแปรที่ส่งผลต่อทัศนคติต่อการเลือกแหล่งอาหารเรื้อของนักเรียนเตรียมทหาร โรงเรียนเตรียมทหาร พบว่า ค่านิยมทางสังคม มีความสัมพันธ์ทางบวกกับทัศนคติต่อการเลือกแหล่งอาหารเรื้อของนักเรียนเตรียมทหาร อย่างมีนัยสำคัญทาง

สถิติที่ระดับ 01 ทั้งนี้เพราะ คานิยมทางสังคมเป็นความเชื่อที่มีลักษณะยั่งยืนเป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติหรือเป้าหมายในการดำรงชีวิต เป็นสิ่งที่ตนเองหรือสังคมเห็นชอบและสมควรยึดถือปฏิบัติ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า การที่บุคคลตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในสาขาวิชาชีพ ถือเป็นก้าวหนึ่งในการเลือกประกอบอาชีพ และในการเลือกอาชีพใดๆ นั้น คานิยมทางสังคมถือเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้บุคคลนั้นตัดสินใจ ดังนั้นคานิยมทางสังคม น่าจะเป็นตัวแปรที่สนใจในการเลือกเรียนโปรแกรมสาขาการศึกษาปฐมวัย

4 เปรียบเทียบปัจจัยจุดใจในการเลือกเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัย จำแนกตาม เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความต้องการของผู้ปกครอง พบว่านักศึกษาที่มีเพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความต้องการของผู้ปกครองต่างกัน มีปัจจัยจุดใจในการเลือกเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัยไม่ต่างกัน จำแนกประเด็นดังต่อไปนี้

4.1 เพศของนักศึกษา ผลการวิจัยพบว่า เพศชายกับเพศหญิงมีปัจจัยจุดใจในการเลือกเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัย แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติทั้งด้านความรู้เกี่ยวกับโปรแกรมการศึกษาปฐมวัย ด้านความสนใจของตนเอง ด้านคานิยมทางสังคมและพิจารณาโดยรวมทุกด้าน กล่าวคือ เพศชายกับเพศหญิงมีปัจจัยจุดใจในการเลือกเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัยไม่ต่างกันทั้งในด้านย่อยและโดยรวมทุกด้าน เพราะว่าในสังคมปัจจุบันได้เปิดโอกาสทางการศึกษาให้แก่บุคคลทั่วไป โดยไม่จำกัดว่าเป็นเพศชายหรือเพศหญิงสามารถเลือกศึกษาได้ตามความต้องการ ความสามารถตามถนัดของตนเอง(นนทา ศรีสังทรัพย์ 2545 : 50) ผลการวิจัยของยงค์ ชุ่มยิ้ม (ชนิดา เพชรทองคำ 2542 : 28-29 , อ้างอิงมาจาก ยงค์ ชุ่มยิ้ม 2525) ได้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ องค์ประกอบที่เป็นแรงจูงใจให้เลือกเรียนครูของนักศึกษาในกลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออก 4 แห่ง คือ วิทยาลัยครูเพชรบุรี วิทยาลัยครูหมู่บ้านจอมบึงราชบุรี วิทยาลัยครูนครปฐม และวิทยาลัยครูกาญจนบุรี จำนวน 800 คน ผลการวิจัยเปรียบเทียบพบว่า นักศึกษาชายหญิงมีลักษณะแรงจูงใจในการเลือกเรียนครูไม่แตกต่างกัน แต่มีแนวโน้มว่านักศึกษาหญิงจะมีลักษณะแรงจูงใจในการเลือกเรียนครูสูงกว่านักศึกษาชาย สอดคล้องกับผลการวิจัยของสุวิมล ไชยเพชร (2536 : 83) ศึกษาแรงจูงใจในการเข้าเรียนสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ในโรงเรียนอาชีวศึกษา ประเภทการศึกษา นอกระบบในกรุงเทพฯ พบว่า ผู้เรียนที่มีเพศต่างกันมีแรงจูงใจในการเข้าเรียนสาขาวิชาคอมพิวเตอร์แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของอุไรวรรณ โพธิเวชเทวัญ (2539 : 77) ได้ศึกษาสิ่งจูงใจในการเลือกเรียนหลักสูตรธุรกิจศึกษาของนิสิตระดับปริญญาตรี ในสถาบันอุดมศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร พบว่า นิสิตชายและหญิงในการเลือกเรียนหลักสูตรธุรกิจศึกษาในแต่ละด้านและรวมทุกด้านไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้นนทา ศรีสังทรัพย์ (2545 : 50) ได้ทำการศึกษาระงจูงใจในการตัดสินใจเรียนวิชาเอกธุรกิจศึกษาของนิสิตปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า นิสิตที่มีเพศต่างกันมีแรงจูงใจในการตัดสินใจเลือกเรียนวิชาเอกธุรกิจศึกษา โดยรวมรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ปัจจุบันได้มีการเปิดโอกาสทางการศึกษาไม่ว่าจะเป็นเพศหญิงหรือเพศชายก็สามารถที่จะเลือกเรียนสาขาวิชาชีพได้ตามความถนัด ความสนใจ เพื่อจะนำไปประกอบอาชีพต่อไปในอนาคต ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้เพศของนักศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับปัจจัยจุดใจในการเลือกเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัย

4.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ชูเปอร์(วลิรัตน์ รักแตงาม 2542 อ้างอิงมาจาก ชูเปอร์ 1960) กล่าววาระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาเป็นสิ่งที่แสดงถึงความสามารถทางการเรียนของนักเรียน ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความสนใจในอาชีพ การเลือกศึกษาต่อและการประกอบอาชีพในอนาคต ระดับผลสัมฤทธิ์ในการเรียน มีส่วนในการกำหนดพฤติกรรมทางอาชีพของนักเรียนโดยบุคคลที่มีผลสัมฤทธิ์อยู่ในเกณฑ์ดี มีแนวโน้มที่จะเลือกอาชีพในระดับวิชาชีพ บุคคลที่มีผลการเรียนดีในแขนงใดมักจะเลือกอาชีพใน

แขนงนั้น ผลการวิจัยของวรภรณ์ แดงเจริญ (2544 : 84) พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ไม่พบความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการเลือกเส้นทางอาชีพของนักเรียนเตรียมทหาร ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการจัดการเรียนการสอนและหลักสูตรการศึกษาในปัจจุบันมุ่งสร้างให้ผู้เรียนเป็นคนขยัน มีความมานะอดทน ประกอบกับสังคมยุคโลกาภิวัตน์เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ทุกคนได้รับความรู้ข่าวสารข้อมูลอย่างเท่าเทียมกัน ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นตัวกระตุ้นให้มีจุดหมายและแสดงพฤติกรรม เพื่อตอบสนองความต้องการให้บรรลุผลสำเร็จ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุมาลี อัครศักดิ์สกุล (2523 : 77) พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ไม่มีความสำคัญในการทำนายของทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาล นักศึกษาพยาบาล ซึ่งสอดคล้องกับผลวิจัยของ จิราวัลย์ มนต์กันชัย (2533 : 85) ที่ศึกษาเรื่องการศึกษาของนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีเหตุจูงใจในการศึกษาไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้ เพ็ญศรี จินดาศักดิ์ (2535 : 92) ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพของนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า การเลือกอาชีพของนักเรียน ไม่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วรพีพรรณ สุฐาปัญญาณกุล (2541 : 79) ศึกษาทัศนคติต่อการเรียนวิชาสาขา คหกรรมศาสตร์ พบว่า นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีทัศนคติต่อการเรียนสาขาคหกรรมศาสตร์โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน เท่าที่ปรากฏในงานวิจัยขณะนี้ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่มีผลต่อการเรียนและปัจจัยจูงใจในการเลือกเรียน จากผลการวิจัยดังกล่าว สอดคล้องกับผลการวิจัยที่พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่มีความสัมพันธ์กับปัจจัยจูงใจในการเลือกเรียน โปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัยของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สถาบันราชภัฏ

4.3 ความต้องการของผู้ปกครองพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ร้อยละ 83.35 เลือกเรียน โปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัยด้วยตนเอง (ดังตาราง 1 : 54) ซึ่งสัมพันธ์กับลัดดา หิรัญญา (2545 : 10) กล่าวว่า แรงจูงใจของแต่ละบุคคลจะไม่เหมือนกันทำให้เกิดความต้องการความจำเป็น ความคาดหวัง ความก้าวหน้าและแรงกระตุ้นที่แตกต่างกันไป และบุคคลใดที่มีความต้องการสูงก็จะเรียนสิ่งนั้นตามเป้าหมาย สอดคล้องกับ นิภา(ทองไทย) แก้วศรีงาม (2527 : 118-120) กล่าวว่า แรงจูงใจเพื่อการศึกษา (Education Motives) เป็นแรงจูงใจซึ่งเกิดจากแรงขับที่ทำให้บุคคลเกิดพฤติกรรมการศึกษาค้นคว้า อยากรู้ อยากเห็น อยากทดลอง เป็นแรงจูงใจที่บุคคลแสวงหาวิชาความรู้โดยไม่ต้องมีคนมาบังคับ จากผลการวิจัยของลัดดา หิรัญญา (2545 : 73) พบว่า นักศึกษาที่ศึกษาในระดับปริญญาตรีจะมีความเป็นตัวของตัวเองในการตัดสินใจและแนวความคิดเรื่องการเรียนรู้ก็เช่นกัน บุคคลที่เรียนในระดับนี้มักจะตัดสินใจเลือกเรียนด้วยตนเอง โดยที่บุคคลอื่นๆ จะเข้ามามีอิทธิพลน้อยมาก

5 เปรียบเทียบปัจจัยจูงใจในการเลือกเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัย จำแนกตาม อาชีพของผู้ปกครองและฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครองที่ต่างกัน จะมีปัจจัยจูงใจในการเลือกเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัย แตกต่างกัน

5.1 อาชีพของผู้ปกครอง ผู้ปกครองที่มีอาชีพข้าราชการมีปัจจัยจูงใจในการเลือกเรียน โปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัยสูงกว่าอาชีพค้าขาย อาจเป็นเพราะว่านักศึกษาซึมซับกับการเลือกเรียนตามบุคคลที่ตนรัก หรือมีผู้ปกครองเป็นแบบอย่างในการเลือกเรียน ทำให้นักศึกษาที่มีผู้ปกครองมีอาชีพข้าราชการมีปัจจัยจูงใจในการเลือกเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัยสูงกว่าผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพอื่น และจากการศึกษาของคาร์อล (วลิรัตน์ รักแดงม 2542 : 128 , อ้างอิงมาจาก Canroy, Corol A 1997) พบว่า การเลือกอาชีพของนักเรียนมีผลมาจากอาชีพบิดา มารดา โดยจากการวิจัยพบว่า อิทธิพลของอาชีพบิดา มารดา มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญกับการเลือกอาชีพของนักเรียน อาจพิจารณาได้ว่าใน

ปัจจุบันปัญหาทางเศรษฐกิจซึ่งเป็นปัญหาสำคัญในการดำรงชีวิตมากขึ้น จึงทำให้บิดา มารดาต้องออกไปทำงานนอกบ้าน ส่งผลต่อสัมพันธภาพภายในครอบครัว เวลาในการอบรมเลี้ยงดูบุตรและความใกล้ชิดบุตรอาจจะมีน้อยลง ทำให้โอกาสในการถ่ายทอดความรู้สึกรักใคร่ คำนึงทางอาชีพหรือทางสังคมต่างๆ รวมทั้งบทบาทแบบแผนและประสบการณ์ในการทำงานให้กับบุตรของตนมีน้อยลง ส่งผลกระทบต่อการเลียนแบบและเอาอย่างของนักเรียนซึ่งซูเปอร์กลาวไว้ว่า เด็กวัยรุ่นส่วนมากจะเลียนแบบบิดามารดาที่ความประทับใจในการประกอบอาชีพ สอดคล้องกับที่ประสาร ทิพย์ธารา(วลีรัตน์ รักแดง 2542 : 124 อ้างอิงมาจากประสาร ทิพย์ธารา) กล่าวว่า ความต้องการของเด็กในวัย 13-19 ปี นั้นจะต้องการความรัก ครูเป็นผู้หนึ่งที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับเด็ก เด็กจะมีความรักนับถือครูและจะรู้สึกภูมิใจเมื่อเป็นที่รักเอ็นดูของครู ดังนั้นเด็กบางคนอยากเลือกอาชีพครูเพราะนิยมชมชอบครูของตนก็เป็นได้

5.2 ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง ผู้ปกครองที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่างกัน จะมีปัจจัยจูงใจในการเลือกเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัยต่างกัน จากผลการวิจัยของ แชนเนย์ (วรรณแดง เจริญ 2544 : 88 อ้างอิงมาจาก Chanay 1969) ได้ศึกษาเกี่ยวกับเหตุผลในการเลือกอาชีพของนักเรียนพบว่า นักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ จะพิจารณาด้านเกียรติยศและด้านการเงินสูงกว่านักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เครช (Krech 1962 : 182) พบว่า รายได้ของบิดามีความสัมพันธ์สูงกับการเลือกอาชีพของนักเรียน นักเรียนมีแนวโน้มที่จะคาดหวังให้ตนเองมีแบบฉบับของการดำเนินชีวิตให้เหมือนกับบิดาของตน รายได้ของครอบครัวเป็นตัวประกอบสำคัญในความคาดหวังของนักเรียน ที่มีผลต่อโอกาสที่จะเลือกอาชีพให้เหมาะสมกับรายได้ของครอบครัว ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วิระวรรณ อามระดิษ (2522 : 22) ซึ่งศึกษาวิจัยเรื่องค่านิยมทางจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครองส่งผลต่อค่านิยมในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียน เพราะสามารถสนับสนุนในเรื่องการเรียนเรื่องอาชีพได้ดี และอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อมแต่ละบุคคลทางเศรษฐกิจก็ส่งผลต่อสภาพทางจิตใจทำให้เกิดทัศนคติทางบวกต่ออาชีพเช่นกัน ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครองส่งผลต่อการเลือกประกอบอาชีพและสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เบรนท์โร (วรรณแดง เจริญ 2544 : 88 , อ้างอิงมาจาก Brentiro 1992) ได้ทำการศึกษาเรื่องเหตุผลของนักเรียนเกี่ยวกับการเลือกอาชีพและองค์ประกอบที่เกี่ยวกับการตัดสินใจ พบว่า ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครองส่งผลต่อนักศึกษาในการเลือกตัดสินใจเลือกเรียนเพื่อประกอบอาชีพ ซึ่งจะเห็นได้ว่าบิดามารดาที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูง ต้องที่จะสนับสนุนในการให้การศึกษาแก่บุตรของตนสูงขึ้น ครอบครัวของนักศึกษาที่มีรายได้ต่อเดือน 10,000 – 50,000 บาท ครอบครัวของนักศึกษาที่มีรายได้ต่อเดือนมากกว่า 50,000 บาท เป็นปัจจัยจูงใจในการเลือกเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัยด้านค่านิยมทางสังคมของนักศึกษาที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05 (ตาราง 12.62) ดังนั้น ฐานะทางเศรษฐกิจจึงส่งผลต่อปัจจัยจูงใจในการเลือกเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัยของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สถาบันราชภัฏ

ข้อเสนอแนะ

- 1 สถาบันผลิตครู ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาปฐมวัยควรมีการกำหนดคุณสมบัติการรับบุคคลเข้าศึกษาต่อในโปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัย สถาบันราชภัฏเพื่อที่จะได้นักศึกษาที่มีคุณสมบัติเหมาะสมกับครูปฐมวัยในอนาคต

2 ควรสร้างเจตคติและแรงจูงใจที่ดีให้กับนักศึกษาเพื่อให้นักศึกษามีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครู ปรุณว้ยและโปรแกรมวิชาการศึกษาศึกษาปรุณว้ยให้คงทนและต่อเนื่อง

3 โปรแกรมวิชาการศึกษาศึกษาปรุณว้ยควรจัดให้มีการทดสอบความถนัดหรือสำรวจความสนใจหรือ ประเมินทักษะของนักศึกษา เพื่อคัดนักศึกษาให้เหมาะสมกับการเลือกโปรแกรมที่เลือก ซึ่งจะเป็นอีกหนทาง หนึ่งในการช่วยเหลือให้นักศึกษาได้รู้จักตนเองและก่อให้เกิดแรงจูงใจในการเรียนอีกด้วย

4 ควรมีการเผยแพร่แนวคิดทางการศึกษาปรุณว้ย หลักการและทฤษฎี เพื่อเป็นการให้สังคมได้ เรียนรู้ลักษณะของวิชาชีพที่จะสามารถจูงใจให้ผู้ที่อยู่ระหว่างความไม่แน่ใจ ได้มีการตัดสินใจที่ถูกต้องเพื่อ การเข้าเรียนได้อย่างมั่นใจ

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1 ควรศึกษาปัจจัยจูงใจในการเลือกเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษาศึกษาปรุณว้ยกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็น นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า

2 ควรมีการศึกษาเจตคติต่อการเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษาศึกษาปรุณว้ยกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็น นักศึกษาในสถาบันราชภัฏที่กำลังศึกษาในปีที่ 4

3 ควรทำการศึกษาเกี่ยวกับการประกอบอาชีพของนักศึกษาโปรแกรมวิชาการศึกษาศึกษาปรุณว้ย สถาบันราชภัฏ เมื่อจบการศึกษาไปแล้ว

4 ควรมีการศึกษาเจตคติของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ต่อหลักสูตรวิชาชีพครูปรุณว้ยระดับปริญญาตรี 5 ปี

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กุลยา ตันติผลาชีวะ (2540) บทบาทของครูปฐมวัยในทศวรรษหน้า วารสารการศึกษาปฐมวัย ปีที่ 1 ฉบับที่ 3 กรกฎาคม
- (2545ก) รูปแบบการเรียนการสอนปฐมวัย สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- (2545ข) การศึกษาสำหรับผู้ปกครอง พันธกิจของครูปฐมวัย วารสารการศึกษาปฐมวัย ปีที่ 6 ฉบับที่ 4 ตุลาคม
- (2545ค) การพัฒนามาตรฐานวิชาชีพครูศึกษาปฐมวัย วารสารการศึกษาปฐมวัย ปีที่ 6 ฉบับที่ 3 ตุลาคม
- กลมรัตน์ หล้าสูงษ์ (2528) จิตวิทยาการศึกษา กรุงเทพฯ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- กันยา สุวรรณแสง (2532) จิตวิทยาทั่วไป กรุงเทพฯ โรงพิมพ์บำรุงสาส์น
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2539) ศักยภาพแห่งศตวรรษที่ 21 แนวคิดปฏิรูปการศึกษาไทย กรุงเทพฯ เอเชียเพรส
- เกษม ศัลยวุฒิ (2539) การเปรียบเทียบทัศนคติต่ออาชีพครูของนักศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น วิทยานิพนธ์ คม ขอนแก่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น อุดສຳເນາ
- จรรยา สุวรรณทัต (2538) อิทธิพลของครอบครัวกับการพัฒนาบทบาททางเพศ กรณีศึกษาครอบครัวรายได้น้อยที่อยู่ในตัวเมือง ใน รายงานการประชุมวิชาการเรื่องกระบวนการเรียนรู้เชิงสังคมในครอบครัวด้านบทบาทหญิง-ชาย หน้า 19-28 กรุงเทพฯ คณะอนุกรรมการการศึกษา อาชีพ และวัฒนธรรม (ใน กสส) สำนักนายกรัฐมนตรี
- (2541 กรกฎาคม - กันยายน) ลักษณะของเด็กในครอบครัวไทย วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย 43(3) 252-254
- จิราภรณ์ มนต์กันชัย (2533) เหตุผลในการศึกษาต่อของนักเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น วิทยานิพนธ์ คม กรุงเทพฯ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อุดສຳເນາ
- ชฎาวิณี สุวรรณรัตน์, พ.ศ. ๓ (2537) ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการเลือกแหล่งของนักเรียนเตรียมทหารชั้นปีที่ 1 โรงเรียนเตรียมทหาร กรมยุทธศึกษาทหาร กองบัญชาการทหารสูงสุด ปรินญาณินพนธ์ กศ ม กรุงเทพฯ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร อุดສຳເນາ
- ช่อทิพย์ ราศรีเกรียงไกร (2523) ความมุ่งหวังของบิดาที่มีต่อการศึกษาและอาชีพของบุตร ศึกษาเปรียบเทียบระหว่างนักเรียนชั้นประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาและโรงเรียนสังกัดมหาวิทยาลัย วิทยานิพนธ์ คม กรุงเทพฯ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อุดສຳເນາ
- ชุตีรัตน์ วัชรจรัสกุล (2523) การศึกษาค่านิยมในอาชีพของผู้ปกครองกับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดราชบุรี ปรินญาณินพนธ์ กศ ม กรุงเทพฯ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- ชุตี วงศ์รัตน์ (2544) เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย พิมพ์ครั้งที่ 8 กรุงเทพฯ ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ชัยนาถ บุญผา (2529) "พื้นฐานความเข้าใจเกี่ยวกับแรงจูงใจ," ครูปริทัศน์ 11 54-58

- ชัยวัฒน์ วัชรมัย (2533) การศึกษาคานิยมทางประชากรของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มี
อบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน ในเขตกรุงเทพมหานคร ปริญญาโท ศศ ม กรุงเทพฯ
มหาวิทยาลัยมหิดล อุดสาเนา
- เชิดศักดิ์ ไชวสินธุ์ (2520) การวัดทัศนคติและบุคลิกภาพ กรุงเทพฯ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร
- ณรงค์ เส่งประชา (2531) พื้นฐานวัฒนธรรมไทย กรุงเทพฯ โอ เอส พริ้นติ้งเฮาส์
- เตือนใจ เกตุษา (2535) “องค์ประกอบในการตัดสินใจเลือกสมัครเข้าเป็นนักศึกษา มหาวิทยาลัย
รามคำแหง ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2532”, วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยรามคำแหง 6(3)
16-25 , กันยายน – ธันวาคม 2535
- ทวีชัย วิริยะโกศล (2541) ปัจจัยที่ส่งผลต่อความคาดหวังทางการศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
เขตการศึกษา 1 วิทยานิพนธ์ ศษ ด (ประชากรศึกษา) กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหิดล ถ่ายเอกสาร
- นฤมล บุณนิม (2529) ความผูกพันในความสำนึกในเชิงความคาดหวังทางการศึกษา ศึกษากรณีนักเรียน
มัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานคร วิทยานิพนธ์ สม (สังคมวิทยาและมนุษยวิทยา)
กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ถ่ายเอกสาร
- นวลฉวี วิศาลศิริกุล (2538) แรงจูงใจในการมาเรียนของนักศึกษาโรงเรียนฝึกออาชีพกรุงเทพมหานคร ปริญญา
โท กศ ม กรุงเทพฯ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร อุดสาเนา
- นันทา ศรีสงทรัพย์ (2545) แรงจูงใจในการตัดสินใจเรียนวิชาเอกธุรกิจศึกษาของนิสิตระดับปริญญาโท สาร
นิพนธ์ กศ ม (ธุรกิจศึกษา) กรุงเทพฯ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร อุดสาเนา
- นัยนา ขอนนเวช (2540) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอนุบาลในทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนคณูอนุบาล
และผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนอนุบาลสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนเขต
การศึกษา 1_ปริญญาโท กศ ม (ปฐมวัย) กรุงเทพฯ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร อุดสาเนา
- นิภา(ทองไทย) แก้วศรีงาม (2527) จิตวิทยาองค์การ กรุงเทพฯ ภาคจิตวิทยา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- บุหงา วัฒนะ (2541) ถ้าจะต้องปฏิรูปการฝึกหัดครู วารสารทางวิชาการราชภัฏกรุงเทพฯ อยุธยา เทียน
วัฒนา
- บุญชม ศรีสะอาด (2535) การวิจัยเบื้องต้น กรุงเทพฯ สุวีริยาสาส์น
- บุญสง วงศ์คำ (2542) การศึกษาตัวแปรที่สัมพันธ์กับเจตนาในการเรียนสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัยของ
นักศึกษาในกลุ่มสถาบันราชภัฏอีสานเหนือตามทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล ปริญญาโท กศ ม
(ปฐมวัย) กรุงเทพฯ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร อุดสาเนา
- เบญจมาภรณ์ ช้อยเครือ (2543) ปัจจัยทางจิตสังคมเกี่ยวข้องกับเจตคติต่อวิชาชีพครูพบว่าและพฤติกรรมไม่
สัมฤทธิ์ของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น วิทยานิพนธ์ ค ม ขอนแก่น
มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- ประกายทิพย์ พิชัย (2539) ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง กรุงเทพมหานคร ปริญญาโท กศ ม
(จิตวิทยาการศึกษา) กรุงเทพฯ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร อุดสาเนา

- ประกาศรี กรโกวิท (2539) คำนิยมพื้นฐาน 5 ประการของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ประเภทบุคลากร ประจำสถาบันราชภัฏบุรีรัมย์ ปริญญาโท กศ ม (การศึกษานักเรียน) กรุงเทพฯ มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร อุดมศึกษา
- ประมวล วิทยากร (2520) คำนิยมในอาชีพและการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ใน โรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาล จังหวัดนครสวรรค์ ปริญญาโท กศ ม กรุงเทพฯ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร อุดมศึกษา
- ประเมศวร์ โพธิ์คล้าย (2541) แรงจูงใจในการเลือกเข้าศึกษาต่อวิทยาลัยนาฏศิลป์ในภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ ปริญญาโท กศ ม (จิตวิทยาการศึกษา) มหาสารคาม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม อุดมศึกษา
- ปรียาภรณ์ เพ็ญสุขใจ (2542) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน กรณีศึกษาจากนักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตรภาคพิเศษ สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา ปริญญาโท กศ ม กรุงเทพฯ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร อุดมศึกษา
- เปรมชัย สโรบล , พท (2542) เหตุจูงใจในการศึกษาต่อโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าของนักเรียน เตรียมทหาร ปริญญาโท กศ ม (การอุดมศึกษา) กรุงเทพฯ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร อุดมศึกษา
- เปรมฤดี ปธานราชบุรี (2546) การศึกษาเปรียบเทียบค่านิยมต่อการประกอบอาชีพของนักศึกษาระดับ ปริญญาตรี สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์กับนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขา การตลาด มหาวิทยาลัยรัฐบาลในเขตกรุงเทพมหานคร ปริญญาโท ศศ ม (สาขาบรรณารักษ ศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์) กรุงเทพฯ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อุดมศึกษา
- ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2529) "เอกสารประกอบการสอนวิชาแนะแนว 515" ทฤษฎีพัฒนาอาชีพ กรุงเทพฯ ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนคริ นทรวิโรฒ ประสานมิตร อุดมศึกษา
- (2531) การศึกษาค่านิยมในการทำงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 1 กรุงเทพฯ ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยา การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร อุดมศึกษา
- พนัส หันนาคินทร์ (2520) การสอนค่านิยม พิษณุโลก โครงการตำรามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตพิษณุโลก
- พิระยุทธ สันตะวัน (2533) ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดตาก วิทยานิพนธ์ ศศ ม (จิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว) กรุงเทพฯ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ อุดมศึกษา
- เพ็ญแข ประจันปัจจนิก และอ้อมเดือน สดมณี (2529) ค่านิยมของชาวชนบทไทย ค่านิยมทางวัตถุกับ ค่านิยมทางระเบียบประเพณี กรุงเทพฯ สถาบันพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิ โรฒ ประสานมิตร
- เพ็ญศรี จินดาศักดิ์ (2535) การศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3 จังหวัดชลบุรี ปริญญาโท กศ ม (จิตวิทยาการแนะแนว) กรุงเทพฯ มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร อุดมศึกษา

- ไพศาล หวังพานิช (2523) การวัดผลการศึกษากรุงเทพฯ สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา กรุงเทพฯ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- มัลลิกา นิตยาพร และคณะ (2533) "การศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเรียนและการเลือกวิถีชีวิตของนักเรียนที่จบการศึกษาภาคบังคับ," รายงานการวิจัย กรุงเทพฯ กองวิจัยทางการศึกษากรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ
- เยาวพา เดชะคุปต์ (2541) การศึกษาปฐมวัย กรุงเทพฯ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- รพีพรรณ สุธาปัญญากุล (2541) การศึกษาทัศนคติต่อการเรียนสาขาวิศวกรรมศาสตร์ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลในกรุงเทพมหานคร ปริญญาโท กศ ม (จิตวิทยาการแนะแนว) กรุงเทพฯ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร อุดສຳເນາ
- รุ่งทิวา ประสพสันต์ (2543) ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการเลือกเรียนสาขาจิตวิทยาการศึกษาของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา ในบัณฑิตวิทยาลัย ของสถาบันการศึกษาของรัฐ กศ ม (จิตวิทยาการศึกษา) กรุงเทพฯ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อุดສຳເນາ
- รัชนิกร เศรษฐ (2532) โครงสร้างสังคมและวัฒนธรรมไทย กรุงเทพฯ ไทยวัฒนาพานิชจำกัด
- ลัดดา หิรัญยว (2545) แรงจูงใจในการเลือกเรียนหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตโปรแกรมวิชาการบริหารธุรกิจของนักศึกษาระดับปริญญาตรี(หลังอนุปริญญา) สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา สารนิพนธ์ กศ ม (ธุรกิจศึกษา) กรุงเทพฯ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร อุดສຳເນາ
- ลัดดาวัลย์ ไคว้ตระกูล (2528) การศึกษาองค์ประกอบที่เป็นสาเหตุของการเลือกและไม่เลือกแผนการเรียนวิชาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สังกัดโรงเรียนรัฐบาล ในจังหวัดลำปาง กศ ม กรุงเทพฯ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร อุดສຳເນາ
- วรรณิ์ ลิมอักษร (2543) จิตวิทยาการศึกษา ภาคจิตวิทยาและการแนะแนว มหาวิทยาลัยทักษิณ
- วรรณิ์ แดงเจริญ (2544) ตัวแปรที่ส่งผลต่อทัศนคติต่อการเลือกแหล่งอาหารเรื้อของนักเรียนเตรียมทหารโรงเรียนเตรียมทหารในสังกัดกรมยุทธศึกษา กองบัญชาการทหารสูงสุด กระทรวงกลาโหม ปริญญาโท กศ ม (จิตวิทยาการศึกษา) กรุงเทพฯ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อุดສຳເນາ
- วลีรัตน์ รักแดงาม (2542) ความสัมพันธ์ระหว่างแผนการเลือกอาชีพกับความสนใจในอาชีพของเด็กและความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการเลือกอาชีพของเด็กนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนในสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตอำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต สารนิพนธ์ ว ท ม กรุงเทพฯ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อุดສຳເນາ
- วัลลภ ปิยะมโนธรรม (2536) เทคนิคการรักษาโรคประสาทด้วยตนเอง พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพฯ บพิธการพิมพ์
- วาสนา วิเชียรฉาย (2531) สิ่งจูงใจของนักศึกษาในการเลือกเรียนวิชาเอกศิลปทัศนกรรมระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร สารนิพนธ์ ค ม กรุงเทพฯ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อุดສຳເນາ
- วิภา แดงเจริญ (2530) การเปรียบเทียบทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนิสิตครูศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่มีฐานะชั้นปีต่างกัน สารนิพนธ์ ค ม กรุงเทพฯ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อุดສຳເນາ

- วิระวรรณ อามระดิษ (2522) ความเห็นเกี่ยวกับค่านิยมทางจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย วิทยานิพนธ์ คม กรุงเทพฯ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อัดสำเนา
- วิไลวรรณ วิทยาธรรมธัช (2543) การศึกษาความคาดหวังของบิดามารดาต่อพฤติกรรมของนักเรียนตามการรับรู้ของนักเรียน วิทยานิพนธ์ กค ม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อัดสำเนา
- ศรีนวล โกมลวนิช (2522) แผนแนวทางการศึกษาต่อวิชาชีพ กรุงเทพฯ แผนกช่างพิมพ์ โรงเรียนสารพัดช่างพระนคร
- ศิริชัย กาญจนวาสี (2523) รายงานการวิจัยทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนิสิตคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วิทยานิพนธ์ คม กรุงเทพฯ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อัดสำเนา
- สมชัย เจนจตุรงค์ (2542) แรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของนักศึกษาในวิทยาลัยพาณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร วิทยานิพนธ์ กค ม (ธุรกิจศึกษา) กรุงเทพฯ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อัดสำเนา
- สมพงษ์ จิตจรัสอำพัน (2540) องค์ประกอบที่เป็นแรงจูงใจในการศึกษาต่อ สาขาวิชาบริหารธุรกิจของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง(ปวส) สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ในเขตกรุงเทพมหานคร วิทยานิพนธ์ กค ม (บริหารการศึกษา) กรุงเทพฯ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประธานมิตร อัดสำเนา
- สมสมุทร มุ่งสันติ (2539) ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลือกประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยอีสานใต้ วิทยานิพนธ์ กค ม กรุงเทพฯ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประธานมิตร อัดสำเนา
- สว่างจิตร พัทธมณีปกร (2541) เหตุจูงใจในการเลือกเรียนวิชาเอกคอมพิวเตอร์ธุรกิจของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ในเขตกรุงเทพมหานคร วิทยานิพนธ์ กค ม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประธานมิตร อัดสำเนา
- สาโรช บัวศรี (2525) จริยธรรมศึกษา กรุงเทพฯ สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ
- สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2537) เทคนิคการวิเคราะห์ตัวแปรหลายตัวสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์ หลักการวิธีการและการประยุกต์ พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
- สุพัตรา สุภาพ (2523) สังคมและวัฒนธรรมไทย ค่านิยม ครอบครัว ศาสนา ประเพณี กรุงเทพฯ ไทยวัฒนาพานิช
- สุรางค์ ไคว์ตระกูล (2537) จิตวิทยาการศึกษา กรุงเทพฯ สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สุมาลี อัครศักดิ์สกุล (2523) การพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาพยาบาลจากคะแนนสอบคัดเลือกเข้าศึกษา ทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลและบุคลิกภาพ วิทยานิพนธ์ คม กรุงเทพฯ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อัดสำเนา
- สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ (2533) จิตวิทยาการเรียนรู้วัยผู้ใหญ่ กรุงเทพฯ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประธานมิตร
- สุโขทัยธรรมมาธิราช (2536) รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยในสังคมไทย หน่วยที่ 12 กรุงเทพฯ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- สุโขทัยธรรมมาธิราช (2538) เด็กปฐมวัยกับการส่งเสริมประสบการณ์ชีวิต หน่วยที่ 1 กรุงเทพฯ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

- โสภา ขปิลมณัน สมบัติ สุพัตชัย และประกายรัตน์ สุขุมลชาติ (2534) *ศึกษารูปแบบของครอบครัวไทยที่พึงปรารถนาในสังคมเมืองไทยในประเทศไทย กรุงเทพฯ สมาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย*
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2533) *รายงานผลการสำรวจทัศนคติเกี่ยวกับบุตร พ.ศ. 2531 กรุงเทพฯ อักษรไทย*
- สำเนาวิ ขจรศิลป์ (2537) *มิติใหม่ของกิจการนักศึกษา: พื้นฐานและการบริการนักศึกษา กรุงเทพฯ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต*
- อดิศักดิ์ จินดานุกูล (2532) *การศึกษาความต้องการและการให้บริการการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น การศึกษาเฉพาะรายกรณีเปรียบเทียบโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอที่มีอัตราการเรียนต่อสูงและต่ำในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ลพบุรี และสระบุรี ปริญญาโท กศด (พัฒนศึกษาศาสตร์) กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ถ่ายเอกสาร*
- อบรม สันนิบาต (2536) *พ่อแม่ที่ชนะใหม่ (สูตรสำเร็จการอบรมเลี้ยงดูลูก) นนทบุรี หนังสือสายน้ำ*
- อรนุช ฐริสังข์ (2542) *อิทธิพลของปัจจัยทางครอบครัวและการอบรมเลี้ยงดูที่มีผลต่อตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 วิทยานิพนธ์ วท.ม (จิตวิทยาการให้คำปรึกษา) กรุงเทพฯ มหาวิทยาลัยรามคำแหง อัดสำเนา*
- อ้อยทิพย์ บัวสมบุรณ์ (2520) *ความคาดหวังของนักเรียนเกี่ยวกับบทบาทในด้านการสอนของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา ปริญญาโท กศ.ม กรุงเทพฯ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร อัดสำเนา*
- อารี พันธุ์มณี (2534) *จิตวิทยาการเรียนการสอน กรุงเทพฯ เลฟแอนด์เฟรส*
- อัจฉรา สุขารมย์, อรพินท์ ชูชม และทัศนาก ทอภักดี (2540) *องค์ประกอบทางจิตวิทยาที่มีอิทธิพลต่อการเลือกงานของนิสิตระดับปริญญาตรี รายงานการวิจัยฉบับที่ 62 กรุงเทพฯ สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร*
- อุไรวรรณ โพธิเวชเทวัญ (2539) *สิ่งจูงใจในการเลือกเรียนหลักสูตรธุรกิจศึกษาของนิสิตระดับปริญญาตรี ในสถาบันอุดมศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ปริญญาโท กศ.ม (ธุรกิจศึกษา) กรุงเทพฯ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร อัดสำเนา*
- เอกพจน์ สมุทธานนท์ (2537) *การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อเจตคติในวิชาอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ปริญญาโท กศ.ม (อุตสาหกรรมศึกษา) กรุงเทพฯ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร อัดสำเนา*
- Bandura, Albert (1977) *Social Learning Theory* Englewood Cliffs, N.J. Prentice – Hall
- Beach, Dale S (1965) *Personnel Management People at work* New York The Macmillan Co
- Best, John W (1981) *Research in Education* 3rd ed New Jersey prentice Hall
- Blackburn, Salah Pauline Sturdivant (1975, January) "Relationship of Selected to Occupational and Educations and Expectations of Female High School Seniors," Dissertation Abstracts International 35 4152 – A
- Block, V L (1973) "Conflict of Adolescence with their Mothers," Journal of Abnormal and Social Psychology 17(3) 192-206

- Bloom , S (1976) *Human Characterstic and School Learning* New York McGraw - Hill Book Co ,
- Berelson, Bernard and Gray A Steiner (1964) *Human Behavior* New York Harcourt Brace and World
- Brown, H Douglas (1980) *Principles of Language Learning and Teaching* New Jersey Prentice-Hall
- Cartwright, G P (1959) *Educating Special Learners Belmong* California Wadsworth
- Channay , Reece (1969 , March – April) "Vocational Values of Children as they Relate to Economic Community Grade Level , Sex and Parental Occupational Level," Dissertation Abstracts International 29 (9) 2957 – 2959A
- Collazo , Jenaro (1967, October) "Occupational Plans of Puertorican Youth," Dissertation Abstracts A International 28 2543 – 2545 – A
- Cooker , Phillip George (1972 , May) "Vocational Values of Elementary School Children as They Relate to Sex and Level in School," Dissertation Abstracts A International 35 8121 – A
- Cnstensen , Harold (1969) *The Individual Sex And Society* Baltimore The John Hopkin Press
- Cnte J O (1973) *Theory and research handbook* New York McGraw Hill
- Cronbach , Lee Joseph *Essential of Psychological Testing* 3rd ed New York Herper , 1970
- Eaddy, Vanik Sialas (1969) "The influence of selected factors on the vocational agncultural student in Louisiana," Dissertation Abstracts International 29, 9(March) 2958A-2959A
- Fantini , Martio D and Genald , Weinstein (1972) *The Disadvantaged* New York , Willey Interscience 487 p
- Finn , Jeremy D (1962) "Expectation and Education Environment," Journal of Teacher education 42(3)
- Funk & Wagnalls (1963) *Dictionary of the English Language United States of Amenca* New York Longman
- Garrett, Henry E (1961) *General Psychology* New York American Book
- Getzels, J W , James M & Ronall, F C (1964) *Educational Administration As a Social Process Theory* New York Harper & Row
- Good , Carter V (1973) *Dictionary of Education* New York Mcgraw – Hill Inc
- Guilford, John S and David E Gray (1970) *Motivation and Modern Management* London Harper & Row
- Hall, Nancy Wirtanen (1988) "The Efficacy of Program Selection Procedures for Vocational High School Students," Dissertation Abstracts International 49 802-A , October

- Haung , Ya – Rong (1996 , June) *"The Impact of College on Students Occupational Values"*
Dissertation Abstracts 56(12) 4637
- Hilgard, Ervst R (1983) *Introduction to Psychology* 8th ed San Diego Harcourt Brace
Tovanonch
- Houte, Cynl O (1961) *The Inquinnng Mind* Madison, Wisc University of Wisconsin Press
- Hurlock (1964) *Child Development* New York McGraw Hill
- Jansen , Susan L G (1983 , February) *"Determinats of Parents' Aspirations and Expectionss
for Their Children's Educational and Occupational Attainments,"* Dissertation
Abstracts International 43 2804 – A
- King Linda Dianne (1995) *"The Relationship of interpersonal influences and Oc'eupational Values
on the career salience and Educational Aspirations of College Women"* Dissertation
Abstracts International 55(7) 1829 , June, 1995
- Lyon , J B (1959, October) *"A Study of Expenmental Motivational and Personality Factors
Related to Vocational Decision Versus Indecision,"* Dissertation Abstracts
International 20(4) 1269
- Lovell , R B, (1980) *Adult Llearning* New York , John Willey & Son, Inc
- Mullis A K, Mullis R L, Brailsford J C (1997) *Relationships between academic comfort and
career interests among rural high school students* Psychol Rep , 459-66
- Orfied-Grav (1997) *"Going to work wake preparation little help wrong advance in educational
policy"* The Indiana Youth Opportunity Study connecticus JAI Press 3-31
- Parson, Frank (1908) *Choosing a Vocation* Boston Houghton Mifflin Co ,
- Perrone , Phillip A (1965 , November) *"Value and Occupational Preferencer of Junior High
School Girl,"* The Personality and Guidance Journal 44(3) 248 – 257
- Reeder, W W (1971) *Partial Theory form the 25 Year Research Program on Oirective Factor is
Believes and Social Action* New York Minigraph
- Ringness , Thomas A (1968 , January) *Mental Health in the School* New York Random
House
- Rokeach, Milton (1977) *The Nation of Human Values* New York holt, Rinchart and Winston
- Rollin, B C & Thomas, D L (1975) *A Theory of Parental Power and Child Complain Power in
Families* New York Crowvell and Olson
- Rose, Harnett A (1971) *"Sex and Occupational Choices,"* Journal of Counseling Psychology
Vol 456-461 , September
- Russell, D H (1956) *Children's Thinking* Boston Cim and Company
- Strong , E K, Jr (1954) *"Interest Score While in College of Occcupations Engaged in 20
Years Later,"* Educational Psychological Measurement 11 335 – 348
- Thomson , O E (April , 1966) *"Occupational Values of High School Students,"* The
Personality and Guidance Journal 44(8) 850 – 851

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

1 ผศ วัฒนา บุญญฤทธิ์	อาจารย์ประจำโปรแกรมการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์
สถาบันราชภัฏพระนคร
2 อาจารย์จุฬารัตน์ อินนุพัฒน์	อาจารย์ประจำโปรแกรมการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์
สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
3 อาจารย์กรวิภา สรรพกิจจานง	อาจารย์ประจำภาคหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัย
รามคำแหง

ภาคผนวก ข
รายชื่อสถาบันราชภัฏที่เปิดสอน

รายชื่อสถาบันราชภัฏที่เปิดสอน

กลุ่มสถาบันราชภัฏล้านนา

สถาบันราชภัฏเชียงราย

สถาบันราชภัฏเชียงใหม่

สถาบันราชภัฏลำปาง

สถาบันราชภัฏอุตรดิตถ์

กลุ่มสถาบันราชภัฏพุทธชินราช

สถาบันราชภัฏกำแพงเพชร

สถาบันราชภัฏนครสวรรค์

สถาบันราชภัฏพิจิตรสงคราม

กลุ่มสถาบันราชภัฏอีสาน-เหนือ

สถาบันราชภัฏมหาสารคาม

สถาบันราชภัฏเลย

สถาบันราชภัฏสกลนคร

กลุ่มสถาบันราชภัฏอีสาน-ใต้

สถาบันราชภัฏนครราชสีมา

สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์

สถาบันราชภัฏสุรินทร์

กลุ่มสถาบันราชภัฏศรีอยุธยา

สถาบันราชภัฏราชนครศรีธรรมราช (ฉะเชิงเทรา)

สถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

สถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาเขตกาญจน์

สถาบันราชภัฏรำไพพรรณี

กลุ่มสถาบันราชภัฏทวารวดี

สถาบันราชภัฏกาญจนบุรี

สถาบันราชภัฏนครปฐม

สถาบันราชภัฏเพชรบุรี

สถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

กลุ่มสถาบันราชภัฏทักษิณ

สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช

สถาบันราชภัฏภูเก็ต

สถาบันราชภัฏสงขลา

สถาบันราชภัฏสุราษฎร์ธานี

กลุ่มสถาบันราชภัฏรัตนโกสินทร์

สถาบันราชภัฏจันทรเกษม

สถาบันราชภัฏพระนคร

สถาบันราชภัฏสวนดุสิต

สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา

ภาคผนวก ค
แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถาม

เรื่อง ปัจจัยจูงใจในการเลือกเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัยของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สถาบันราชภัฏ

คำชี้แจง

1 แบบสอบถามเรื่อง ปัจจัยจูงใจในการเลือกเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัยของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สถาบันราชภัฏ ฉบับนี้ ใช้สำหรับสอบถามนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 1 สถาบันราชภัฏ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546

2 คำตอบของท่านจะเก็บเป็นความลับและจะไม่มีผลกระทบกระเทือนต่อท่านประการใด จึงใคร่ขอความกรุณาจากท่านโปรดตอบคำถามทุกข้อให้ตรงกับความเป็นจริงของท่าน ผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุกท่านที่กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้

ลักษณะทั่วไปของแบบสอบถาม

แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบตรวจรายการ ได้แก่ เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพของผู้ปกครอง ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครองและความต้องการของผู้ปกครอง

ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยจูงใจในการเลือกเรียนโปรแกรมการศึกษาปฐมวัย 3 ด้าน ได้แก่

2 1 ความรู้เกี่ยวกับโปรแกรมการศึกษาปฐมวัย	จำนวน	12	ข้อ
2 2 ความสนใจของตนเอง	จำนวน	12	ข้อ
2 3 ค่านิยมทางสังคม	จำนวน	12	ข้อ

แบบสอบถามนี้เป็นแบบมาตราประมาณค่า มีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ข้อความในข้อนั้นเป็นปัจจัยจูงใจในการตัดสินใจเรียนโปรแกรมการศึกษาปฐมวัยของนักศึกษามากที่สุด ให้ 4 คะแนน

ข้อความในข้อนั้นเป็นปัจจัยจูงใจในการตัดสินใจเรียนโปรแกรมการศึกษาปฐมวัยของนักศึกษามาก ให้ 3 คะแนน

ข้อความในข้อนั้นเป็นปัจจัยจูงใจในการตัดสินใจเรียนโปรแกรมการศึกษาปฐมวัยของนักศึกษาน้อย ให้ 2 คะแนน

ข้อความในข้อนั้นเป็นปัจจัยจูงใจในการตัดสินใจเรียนโปรแกรมการศึกษาปฐมวัยของนักศึกษาน้อยที่สุด ให้ 1 คะแนน

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัจจัยจูงใจในการเลือกเรียนโปรแกรมการศึกษาปฐมวัย นักศึกษาชั้นปีที่ 1 สถาบันราชภัฏ

แบบสอบถาม

เรื่อง ปัจจัยจูงใจในการเลือกเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษาระดับมัธยมศึกษาของนักศึกษาชั้นปีที่ 1
สถาบันราชภัฏ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ☒ ลงในช่อง ☐ หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงที่สุด

- 1 เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง
- 2 คะแนนเฉลี่ยสะสมระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 หรือเทียบเท่า
 - ☐ เกณฑ์เฉลี่ย ต่ำกว่า 2.00
 - ☐ เกณฑ์เฉลี่ย 2.00 – 3.00
 - ☐ มากกว่า 3 ขึ้นไป
- 3 ชนิดของงานที่ผู้ปกครองของนักศึกษาประกอบเป็นรายได้หลัก (เลือกตอบเพียง 1 ข้อ)
 - ☐ ข้าราชการ
 - ☐ พนักงานรัฐวิสาหกิจ
 - ☐ ค้าขาย (เช่น ประกอบธุรกิจส่วนตัว รับจ้าง เกษตรกรรม)
 - ☐ อื่น ๆ โปรดระบุ
- 4 รายได้รวมของครอบครัวต่อเดือน
 - ☐ ต่ำกว่า 10,000 บาท
 - ☐ ตั้งแต่ 10,000 – 50,000 บาท
 - ☐ มากกว่า 50,000 บาทขึ้นไป
- 5 ในการตัดสินใจเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษาระดับมัธยมศึกษาครั้งนี้ใครเป็นคนเลือก (เลือกตอบเพียง 1 ข้อ)
 - ☐ นักศึกษาเลือกเรียนเอง
 - ☐ ผู้ปกครองบอกให้นักศึกษาเลือกเรียน
 - ☐ ผู้ปกครองให้ข้อมูลในการศึกษาโปรแกรมนี้แล้วนักศึกษาเป็นผู้ตัดสินใจเลือกเรียนเอง
 - ☐ อื่นๆ

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยจูงใจในการเลือกเรียนโปรแกรมการศึกษาปฐมวัยของนักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถาม

2.1 ความรู้เกี่ยวกับโปรแกรมการศึกษาปฐมวัย หมายถึง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับจุดประสงค์ของโปรแกรม สาธารณที่เรียน วิธีการเรียนและการประเมินผลด้านการศึกษาศึกษาปฐมวัย ที่เลือกเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัย

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้ประกอบด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับปัจจัยจูงใจในการเลือกเรียนโปรแกรมการศึกษาปฐมวัยของท่าน ขอให้ท่านอ่านข้อความให้จบแล้วพิจารณาว่าตรงกับความเป็นจริงมากน้อยเพียงใด โปรดพิจารณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องใดช่องหนึ่งใน 4 ช่อง ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดเพียงข้อเดียว แบบสอบถามนี้แบ่งเป็น 4 ระดับ คือ

มากที่สุด หมายถึง ข้อความในข้อนั้นเป็นปัจจัยจูงใจในการตัดสินใจเรียนโปรแกรมการศึกษาปฐมวัยของนักศึกษามากที่สุด

มาก หมายถึง ข้อความในข้อนั้นเป็นปัจจัยจูงใจในการตัดสินใจเรียนโปรแกรมการศึกษาปฐมวัยของนักศึกษา

น้อย หมายถึง ข้อความในข้อนั้นเป็นปัจจัยจูงใจในการตัดสินใจเรียนโปรแกรมการศึกษาปฐมวัยของศึกษาน้อย

น้อยที่สุด หมายถึง ข้อความในข้อนั้นเป็นปัจจัยจูงใจในการตัดสินใจเรียนโปรแกรมการศึกษาปฐมวัยของศึกษาน้อยที่สุด

ข้อ ที่	ความรู้เกี่ยวกับโปรแกรมการศึกษาปฐมวัย	ระดับความคิดเห็น			
		มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด
1	เป็นโปรแกรมที่ผลิตครูที่สอนปฐมวัยและประถมศึกษาได้อย่างถูกต้อง				
2	เป็นโปรแกรมการเรียนเกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำหรับเด็กอายุแรกเกิดถึง 6 ปี				
3	เมื่อเรียนแล้วสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ในทางปฏิบัติต่อเด็กทุกวัยได้อย่างเหมาะสม				
4	รู้พัฒนาการตามวัยของเด็กของเด็ก 8 ขวบแรก				
5	รู้วิธีการจัดกิจกรรมและประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย				
6	รู้และเข้าใจในหลักการ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาประถมศึกษาและสามารถนำไปใช้ได้				
7	การผลิตและพัฒนาสื่อเพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน				
8	การเรียนรู้เพื่อฝึกความชำนาญทางวิชาชีพเกี่ยวกับเด็กปฐมวัยในด้านของการดูแลและการจัดการศึกษา				
9	สร้างเสริมประสบการณ์วิชาชีพเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพความเป็นครู				
10	มีการศึกษานอกสถานที่เพื่อสังเกตการปฏิบัติงานจริงในสถานศึกษาต่าง ๆ				
11	รู้วิธีการประเมินผลเด็กในหลายรูปแบบ				
12	สามารถสร้างเครื่องมือในการประเมินผลเด็กปฐมวัยได้อย่างเหมาะสม				

2.2 ความสนใจของตนเอง หมายถึง ความคิดหรือความรู้สึกที่มุ่งใจให้นักศึกษาปริญญาตรี ผู้ตอบแบบสอบถาม เลือกเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัย เกี่ยวกับภาระกิจของครูปฐมวัย คุณสมบัติของครูปฐมวัย การจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กและวัยของเด็ก

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้ประกอบด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับปัจจัยจูงใจในการเลือกเรียนโปรแกรมการศึกษาปฐมวัยของท่าน ขอให้ท่านอ่านข้อความให้จบแล้วพิจารณาว่าตรงกับความเป็นจริงมากน้อยเพียงใด โปรดพิจารณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องใดช่องหนึ่งใน 4 ช่อง ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดเพียงข้อเดียว แบบสอบถามนี้แบ่งเป็น 4 ระดับ คือ

มากที่สุด หมายถึง ข้อความในข้อนั้นเป็นปัจจัยจูงใจในการตัดสินใจเรียนโปรแกรมการศึกษาปฐมวัยของนักศึกษามากที่สุด

มาก หมายถึง ข้อความในข้อนั้นเป็นปัจจัยจูงใจในการตัดสินใจเรียนโปรแกรมการศึกษาปฐมวัยของนักศึกษา

น้อย หมายถึง ข้อความในข้อนั้นเป็นปัจจัยจูงใจในการตัดสินใจเรียนโปรแกรมการศึกษาปฐมวัยของศึกษาน้อย

น้อยที่สุด หมายถึง ข้อความในข้อนั้นเป็นปัจจัยจูงใจในการตัดสินใจเรียนโปรแกรมการศึกษาปฐมวัยของศึกษาน้อยที่สุด

ข้อ ที่	ปัจจัยจูงใจด้านความสนใจของตนเอง	ระดับความคิดเห็น			
		มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด
1	เป็นการเรียนที่ทำให้ครูสามารถฝึกเด็กให้ช่วยตนเองได้				
2	เป็นการเรียนที่ทำให้ครูสามารถพัฒนาเด็กให้เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม				
3	เป็นการเรียนที่ทำให้ครูสามารถเตรียมความพร้อมเพื่อเป็นพื้นฐานการศึกษาแก่เด็กในระดับสูงขึ้น				
4	เป็นการเรียนที่ทำให้ครูสามารถส่งเสริมให้เด็กมีลักษณะนิสัยที่ดี				
5	ครูปฐมวัยต้องมีความต้องการหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ				
6	ครูปฐมวัยต้องมีเจตคติที่ดีต่อเด็ก				
7	ครูปฐมวัยต้องมีโอกาสได้ปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น				
8	ครูปฐมวัยต้องรักและศรัทธาในวิชาชีพครู				
9	ครูเป็นผู้ออกแบบกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กโดยตรง				
10	เป็นการจัดการเรียนการสอนให้กับเด็กวัย 3 – 6 ปี				
11	ครูได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับเด็ก				
12	ครูต้องมีเทคนิควิธีการสอนหลากหลายรูปแบบ				

2.3 คำนิยมทางสังคม หมายถึง แรงผลักดัน สิ่งจูงใจจากสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ทำให้นักศึกษา มีความนิยมชมชอบ ความสนใจ ความเลื่อมใสต่ออาชีพครูปฐมวัย แล้วเป็นเหตุให้นักศึกษาตัดสินใจเลือกเรียนสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย ได้แก่ เกียรติของการเป็นครู รายได้ การมีงานทำ การยอมรับของสังคม **คำชี้แจง** แบบสอบถามนี้ประกอบด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับปัจจัยจูงใจในการเลือกเรียนโปรแกรมการศึกษาปฐมวัยของท่าน ขอให้ท่านอ่านข้อความให้จบแล้วพิจารณาว่าตรงกับความเป็นจริงมากน้อยเพียงใด โปรดพิจารณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องใดช่องหนึ่งใน 4 ช่อง ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดเพียงข้อเดียว แบบสอบถามนี้แบ่งเป็น 4 ระดับ คือ

- มากที่สุด หมายถึง ข้อความในข้อนั้นเป็นปัจจัยจูงใจในการตัดสินใจเรียนโปรแกรมการศึกษาปฐมวัยของนักศึกษามากที่สุด
- มาก หมายถึง ข้อความในข้อนั้นเป็นปัจจัยจูงใจในการตัดสินใจเรียนโปรแกรมการศึกษาปฐมวัยของนักศึกษา
- น้อย หมายถึง ข้อความในข้อนั้นเป็นปัจจัยจูงใจในการตัดสินใจเรียนโปรแกรมการศึกษาปฐมวัยของศึกษาน้อย
- น้อยที่สุด หมายถึง ข้อความในข้อนั้นเป็นปัจจัยจูงใจในการตัดสินใจเรียนโปรแกรมการศึกษาปฐมวัยของศึกษาน้อยที่สุด

ข้อ ที่	ค่านิยมทางสังคม	ระดับความคิดเห็น			
		มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด
1	เลือกเรียนโปรแกรมนี เพราะครูปฐมวัยเป็นอาชีพที่มั่นคง				
2	เลือกเรียนโปรแกรมนี เพราะครูปฐมวัยเป็นอาชีพที่มีคนยกย่องนับถือ				
3	เลือกเรียนโปรแกรมนี เพราะครูปฐมวัยเป็นอาชีพที่น่าภูมิใจ				
4	ครูปฐมวัยเป็นอาชีพที่รายได้สูง				
5	ครูปฐมวัยเป็นอาชีพที่หางานทำง่าย				
6	มีโอกาสศึกษาต่อง่ายเมื่อเรียนโปรแกรมการศึกษาปฐมวัย				
7	ครูปฐมวัยเป็นอาชีพที่มีบทบาทในสังคม				
8	ครูปฐมวัยเป็นอาชีพที่มีคนชื่นชมมากกว่าครูในด้านอื่นๆ				
9	อาชีพครูปฐมวัยสามารถสร้างชื่อเสียงให้กับวงศ์ตระกูลได้				
10	ครูปฐมวัยเป็นอาชีพที่มีตำแหน่งบรรจุทันที				
11	ครูปฐมวัยเป็นอาชีพที่มีรายได้แน่นอน				
12	ครูปฐมวัยเป็นอาชีพที่มีสวัสดิการดี				

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

คำชี้แจง เป็นแบบสอบถามปลายเปิดที่ให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยจูงใจในการเลือกเรียนโปรแกรมการศึกษาปฐมวัย ดังนี้

หากมีความปัจจัยจูงใจอะไรบ้างที่ส่งผลต่อการเลือกเรียนโปรแกรมการศึกษาปฐมวัยของนักศึกษาสถาบันราชภัฏ

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือ

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นางนงนุช ก้านหงษ์
วันเดือนปีเกิด	20 พฤศจิกายน 2518
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	344 (เดิม 168/17) ถนนจรัญสนิทวงศ์ แขวงบางอ้อ เขตบางพลัด จังหวัดกรุงเทพมหานคร 10700 โทร 0-2423-0191
ตำแหน่ง	อาจารย์ 1 ระดับ 4
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนวัดเลา (คณะศิษย์เทพสิทธิอุทิศ) 30 หมู่ 1 ซอยวัดเลา ถนนพระรามสอง แขวงท่าข้าม เขตบางขุนเทียน จังหวัดกรุงเทพมหานคร
ประวัติการศึกษา	
พ ศ 2529	ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบางอ้อศึกษา
พ ศ 2535	มัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนชินโนรสวิทยาลัย
พ ศ 2539	ครุศาสตรบัณฑิต (ค บ) การศึกษาปฐมวัย สถาบันราชภัฏสวนดุสิต กรุงเทพมหานคร
พ ศ 2547	การศึกษามหาบัณฑิต (กศ ม) การศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพมหานคร